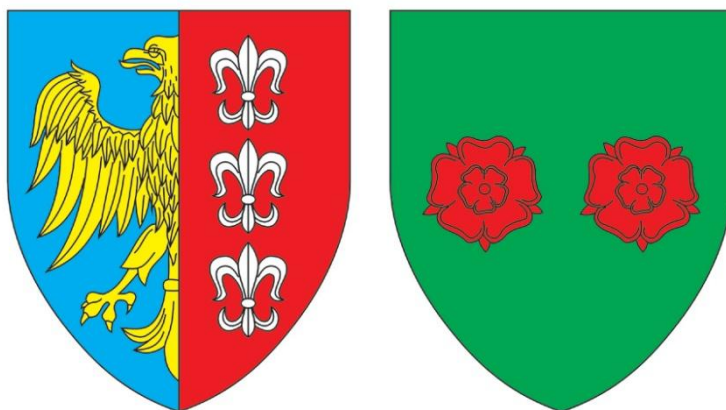

Raport o stanie
miasta Bielska-Białej
za rok 2015

Bielsko-Biała, listopad 2016 r.

Spis treści

Wstęp	6
1. Informacje ogólne	7
1.1. Struktura demograficzna	7
2. Gospodarka	14
2.1. Charakterystyka strefy gospodarczej	14
2.2. Lokalne inicjatywy gospodarcze	17
2.3. Targi i imprezy handlowe	19
2.4. Firma Roku 2015	20
2.5. Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach	20
3. Rynek pracy	21
4. Administracja publiczna	25
4.1. Charakterystyka ustrojowa	25
4.2. Rada Miejska	25
4.3. Budżet Obywatelski (Partycypacyjny)	26
4.4. Prezydent Miasta	28
4.5. Urząd Miejski	28
4.6. Organizacje pozarządowe	29
5. Majątek i budżet miasta	30
5.1. Mienie komunalne	30
5.2. Spółki prawa handlowego z udziałem gminy	31
5.3. Finanse miasta	33
5.4. Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej	35
5.5. Wieloletnie Plany Inwestycyjne	36
5.6. Inwestycje miejskie 2015 r.	36
5.7. Bielsko-Biała w rankingach	39
6. Zagospodarowanie przestrzenne	41
6.1. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	41
6.2. Rewitalizacja	43
7. Transport i komunikacja	46
7.1. Transport drogowy i drogownictwo	46
7.2. Motoryzacja	49
7.3. Publiczny transport zbiorowy – Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej	50

8. Gospodarka komunalna	52
8.1. Gospodarka wodno-ściekowa	52
8.2. Gospodarka odpadami	53
8.3. Ciepłownictwo	55
8.4. Cmentarnictwo komunalne	56
9. Ochrona środowiska	57
9.1. Ochrona powietrza i monitoring wód	57
9.2. Lasy i tereny zieleni	60
9.3. Formy ochrony przyrody	60
10. Budownictwo i mieszkalnictwo	63
10.1. Rynek mieszkaniowy	65
10.2. Gminna gospodarka mieszkaniowa	67
11. Bezpieczeństwo publiczne	69
11.1. Komenda Miejska Policji	69
11.2. Straż Miejska	76
11.3. Straż Pożarna	80
11.4. Sądownictwo	82
12. Zdrowie i pomoc społeczna	83
12.1. Ochrona zdrowia	83
12.2. Profilaktyka i promocja zdrowia	85
12.3. Pomoc społeczna	88
13. Oświata i edukacja	97
13.1. Miejski Zarząd Oświaty	97
13.2. Wychowanie przedszkolne	98
13.3. Szkoły podstawowe	98
13.4. Gimnazja	99
13.5. Szkoły ponadgimnazjalne	100
13.6. Edukacyjna opieka wychowawcza	102
13.7. Szkolnictwo wyższe	103
14. Kultura i sztuka	106
14.1. Miejskie instytucje kultury	106
14.2. Teatry	113
14.3. Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej	119
14.4. Biblioteki	120

14.5. Stypendia twórcze.....	122
14.6. IKAR – Nagrody Prezydenta Miasta Bielsko-Biała w dziedzinie kultury i sztuki.....	122
15. Turystyka i sport.....	123
15.1. Miejskie Centrum informacji Turystycznej	123
15.2. Szlaki turystyczne	123
15.3. Baza turystyczna	124
15.4. Baza sportowo – rekreacyjna	126
15.5. Inwestycje sportowe w 2015r.....	126
15.6. Organizacje sportowe	127
15.7. Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne	127
15.8. Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2015 r.	130
15.9. Gry zespołowe sezon 2014/2015.....	131
15.10. Nagrody sportowe – Harnasie	131
16. Promocja oraz współpraca zagraniczna	133
16.1. Przedsięwzięcia promocyjne.....	133
16.2. Współpraca krajowa	134
16.3. Współpraca międzynarodowa	135
17. Komunikacja społeczna	138
17.1. Społeczeństwo informacyjne	138

Wstęp

Niniejszy Raport stanowi zbiór danych obrazujących najważniejsze dziedziny życia w mieście. Jest bazą informacji dotyczących sytuacji wewnętrznej Bielska-Białej i stanowi źródło wiedzy zarówno dla społeczności lokalnej, instytucji życia publicznego, jak również dla obecnych i potencjalnych inwestorów.

Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych przekazanych przez wydziały merytoryczne oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej. Posłużono się też sprawozdaniami z działalności jednostek i spółek miejskich. Skorzystano ponadto z opracowań innych jednostek administracji publicznej tj. Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (Bank Danych Lokalnych), Urzędu Statystycznego w Katowicach oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

1. Informacje ogólne

Liczba mieszkańców Bielska-Białej wg faktycznego miejsca zamieszkania, na koniec 2015 r. wynosiła 172 591 osób, przy gęstości zaludnienia 1 386 osób/km². Bielszczanie stanowią 3,77% ludności województwa śląskiego. Ponad 52,8% ogółu mieszkańców miasta stanowią kobiety, współczynnik feminizacji (kobiety na 100 mężczyzn) wynosi 112,0.

1.1. Struktura demograficzna

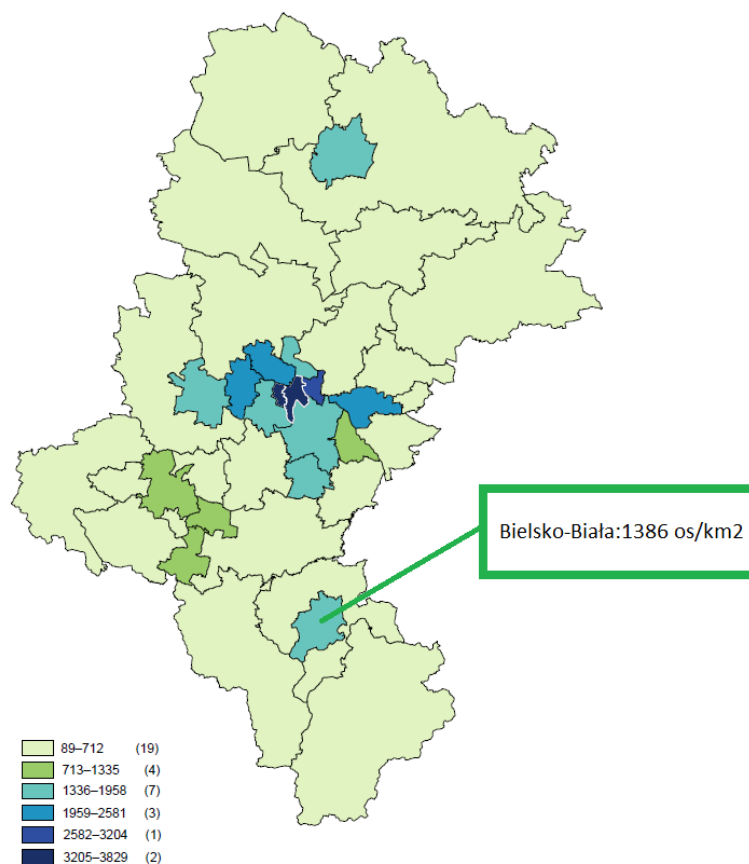
Tabela. Liczba ludności Bielska-Białej – stan na koniec 2015 r.

Ogółem	172 591
Mężczyźni	81 411
Kobiety	91 180

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Mapa. Ludność na 1 km² wg powiatów Województwa Śląskiego – stan na koniec 2015 r.

Ludność na 1 km² według powiatów w 2015 r.
Stan w dniu 31 XII

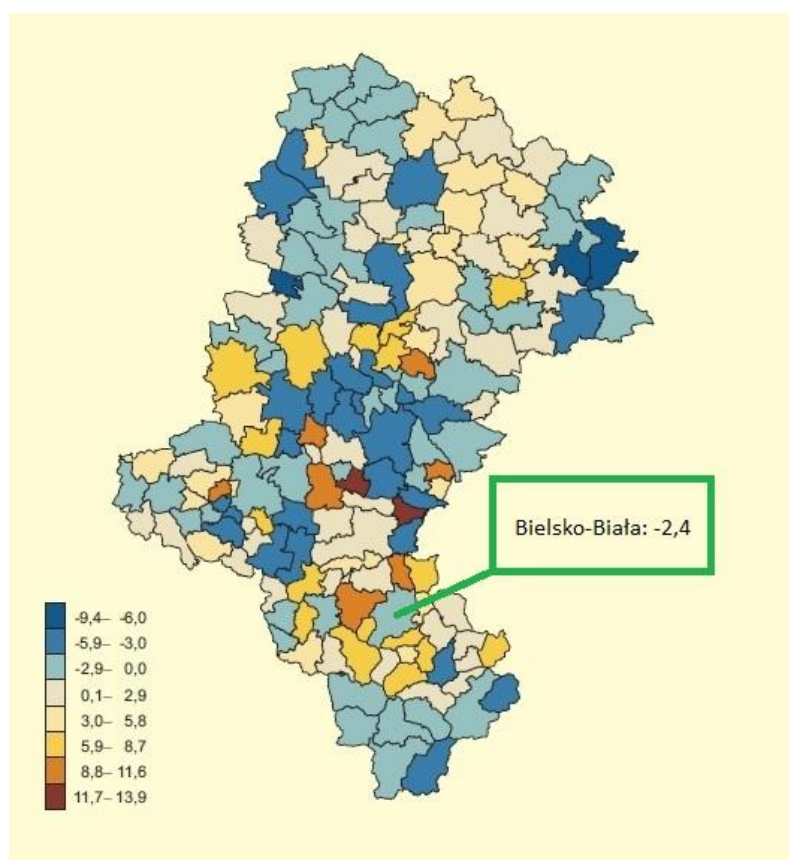
Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Bielsko-Biała: migracje na pobyt stały (wg typu i kierunku) - stan na koniec 2014 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób
Zameldowania ogółem, w tym:	1 385
z miast	695
ze wsi	570
z zagranicy	120
Wymeldowania ogółem, w tym:	1 793
do miast	597
na wieś	1 042
za granicę	154
Saldo migracji	-408
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	-2,4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

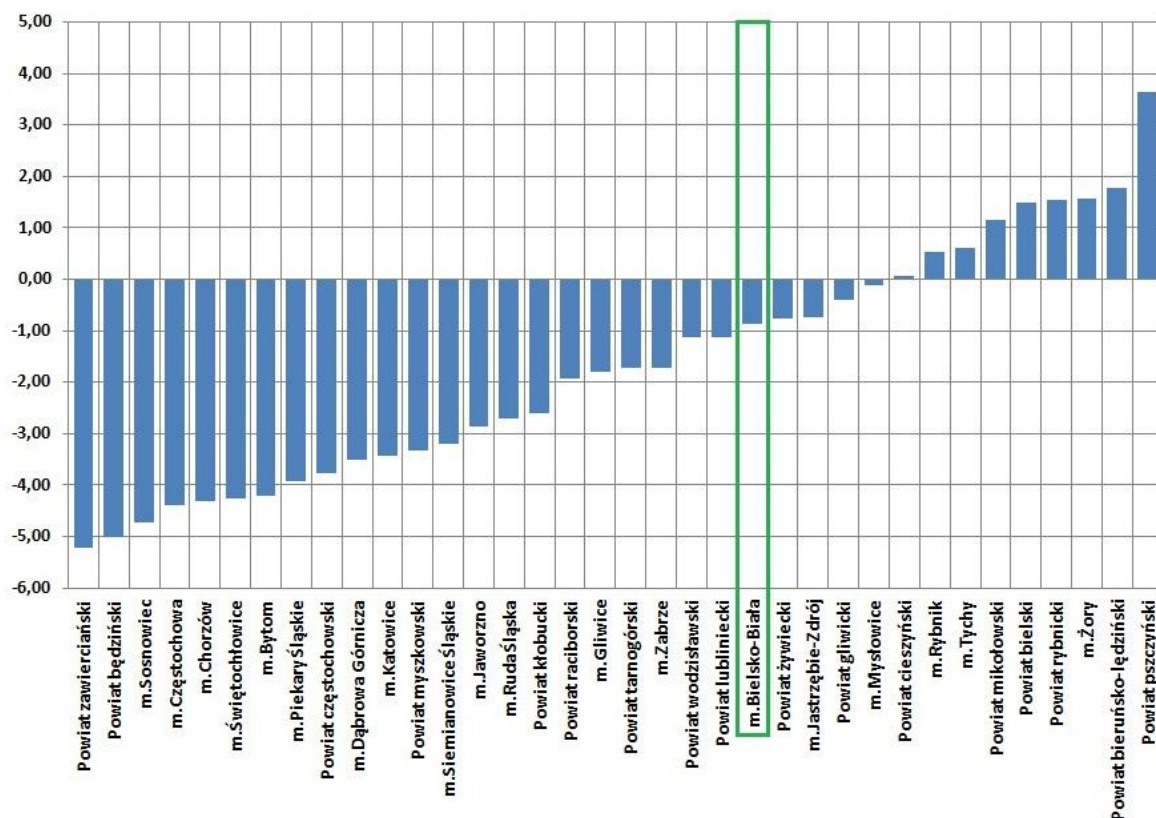
Mapa. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woj. śląskim wg podregionów i powiatów w 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

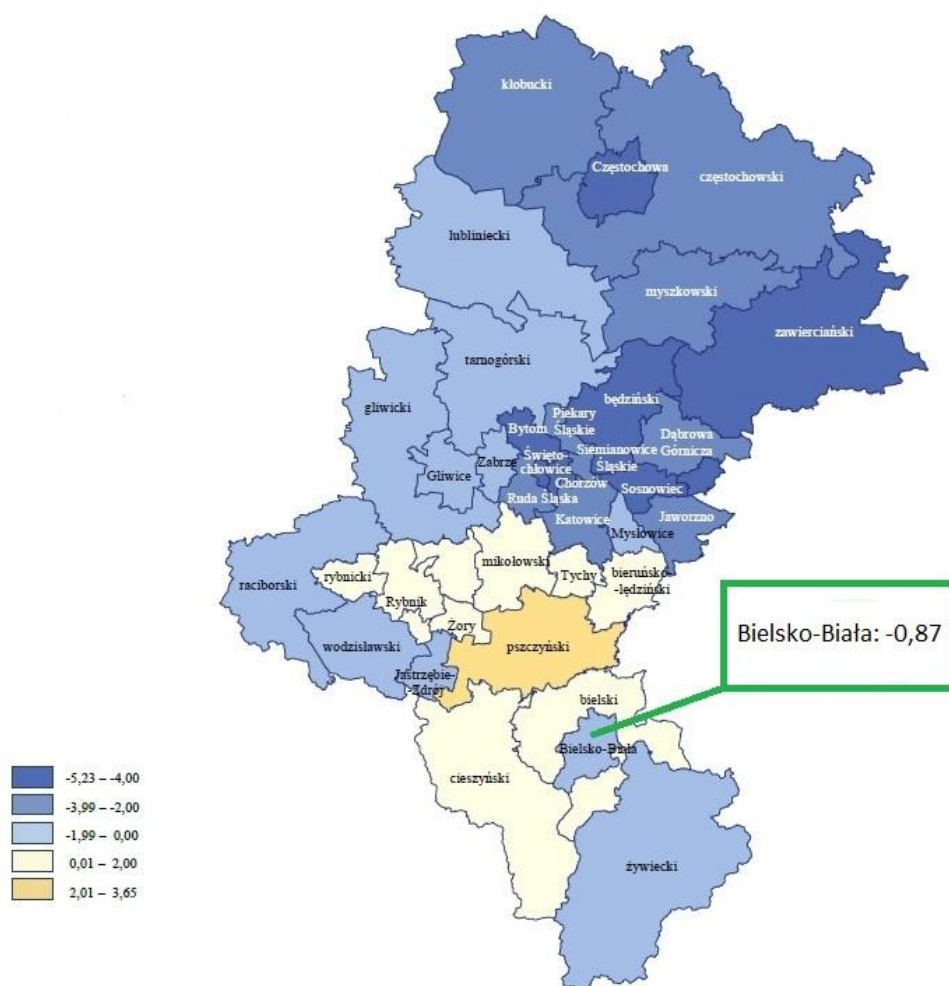
Sytuację demograficzną miasta można określić w pierwszej kolejności poprzez przyrost naturalny oraz strukturę wieku mieszkańców (wskaźnik obciążenia demograficznego). Przyrost naturalny (na 1000 ludności) w Bielsku-Białej w 2015 r. był nieznacznie ujemny i wyniósł -0,87 (dla województwa śląskiego wskaźnik ten wyniósł -1,92).

Wykres. Przyrost naturalny na 1000 ludności wg powiatów Województwa Śląskiego – stan na koniec 2015 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Mapa. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie śląskim wg podregionów i powiatów w 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Dane statystyczne dotyczące ludności w Bielsku-Białej wg płci – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Urodzenia	1 640	797	843
Urodzenia na 1000 ludności	9,49		
Zgony	1 791	877	914
Zgony na 1000 ludności	10,37		
Przyrost naturalny	-151	-80	-71
Wyszczególnienie	Ilość par		
Małżeństwa	837		
Rozwody	415		

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Urodzenia w Bielsku-Białej wg wieku matki – stan na koniec 2015 r.*

Grupa wieku matki							
19 lat i mniej	20-24 lat	25-29 lat	30-34 lat	35-39 lat	40-44 lat	45 lat i więcej	Razem
41	187	519	589	264	40	0	1 640

*dot. urodzeń żywych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik obciążenia demograficznego wyraża relację wielkości grupy nieprodukcyjnej (ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym) do wielkości grupy produkcyjnej. Dla Bielska-Białej wskaźnik ten w 2015 r. wyniósł 65,9.

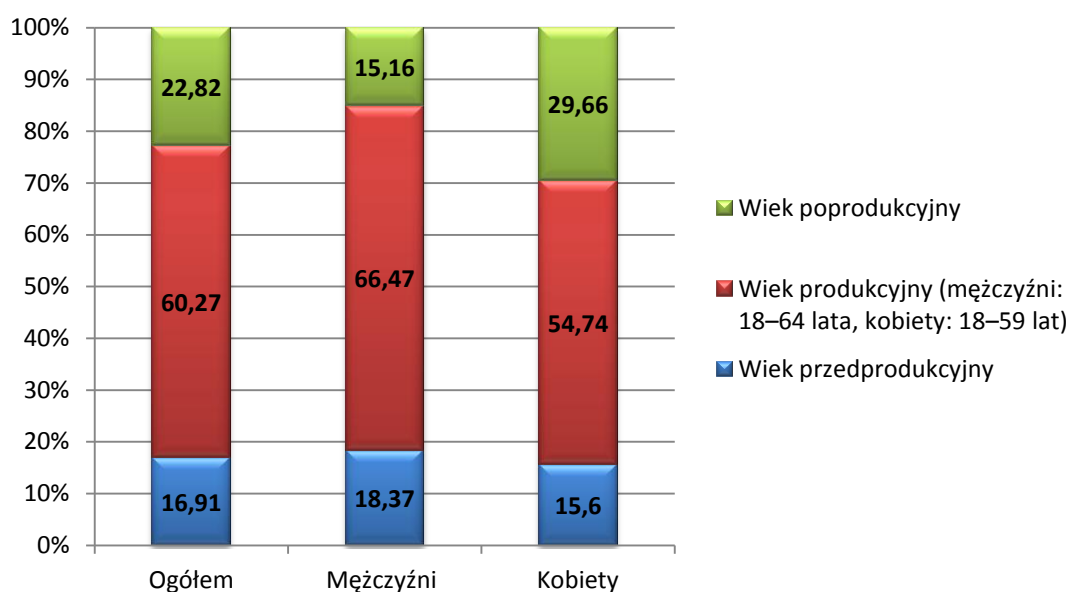
Tabela. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla Bielska-Białej – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	Wskaźnik
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	65,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	135
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	37,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Baza Danych Lokalnych

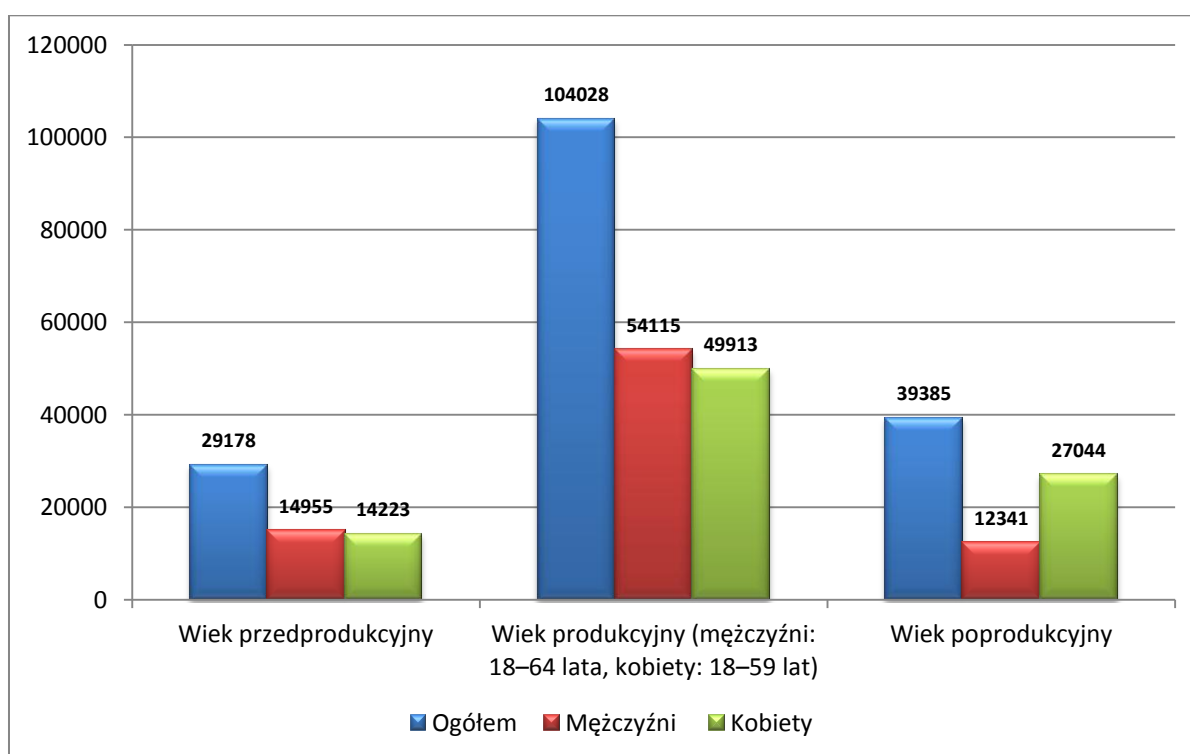
W 2015 r. mieszkańcy miasta w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) stanowili 60,27 % ogółu bielszczan, natomiast w wieku nieprodukcyjnym: przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież w wieku 0-17 lat) i poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) stanowili 39,73 % populacji miasta ogółem.

Wykres. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

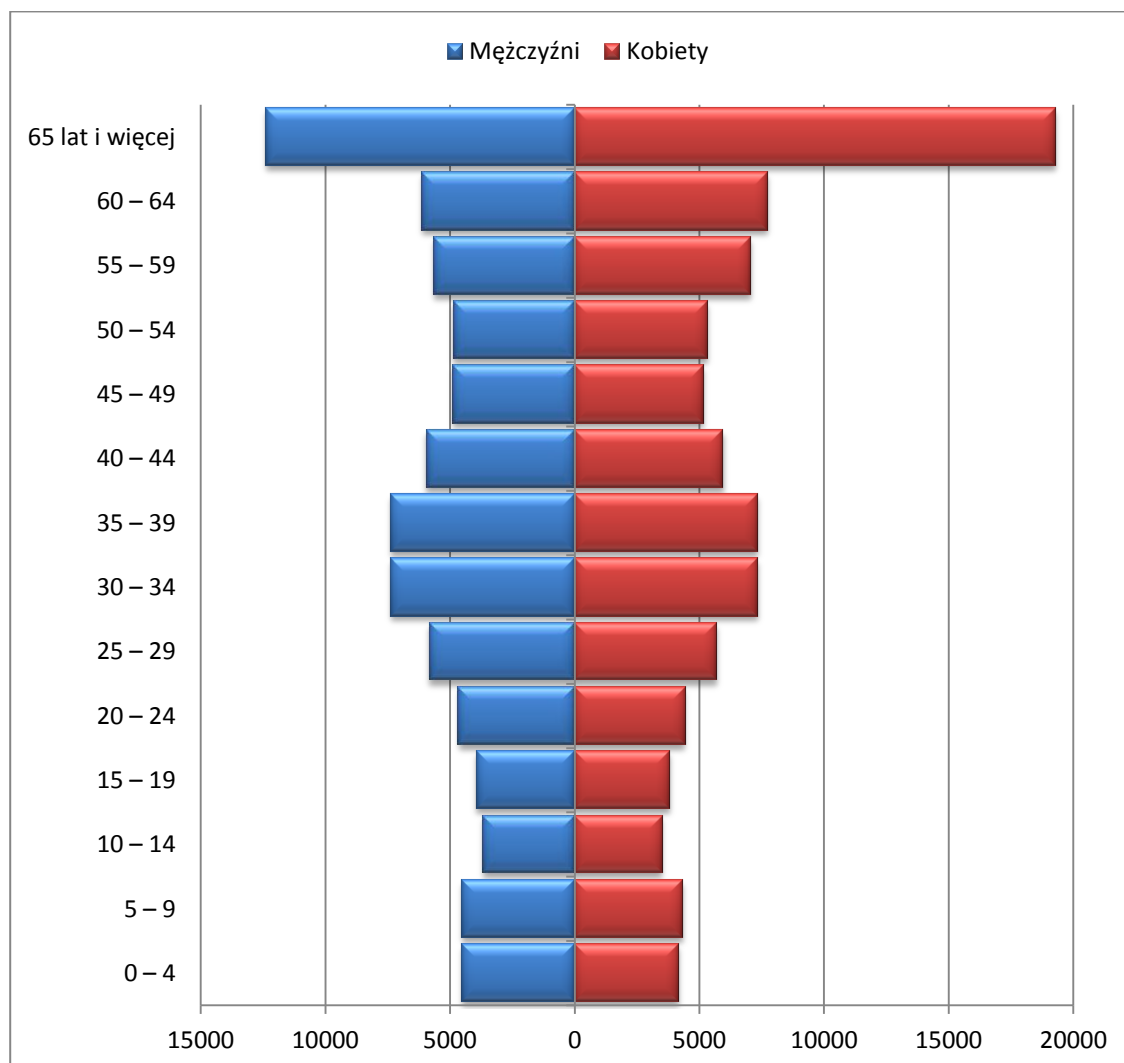
Wykres. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci – stan na koniec 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Analiza ludności Bielska-Białej według płci i grup wieku wykazuje nadwyżkę kobiet w grupach wieku 40 lat i więcej – rozwarstwienie następuje progresywnie wraz ze wzrostem grup wieku.

Wykres. Piramida wieku mieszkańców Bielska-Białej – stan na koniec 2015 r.

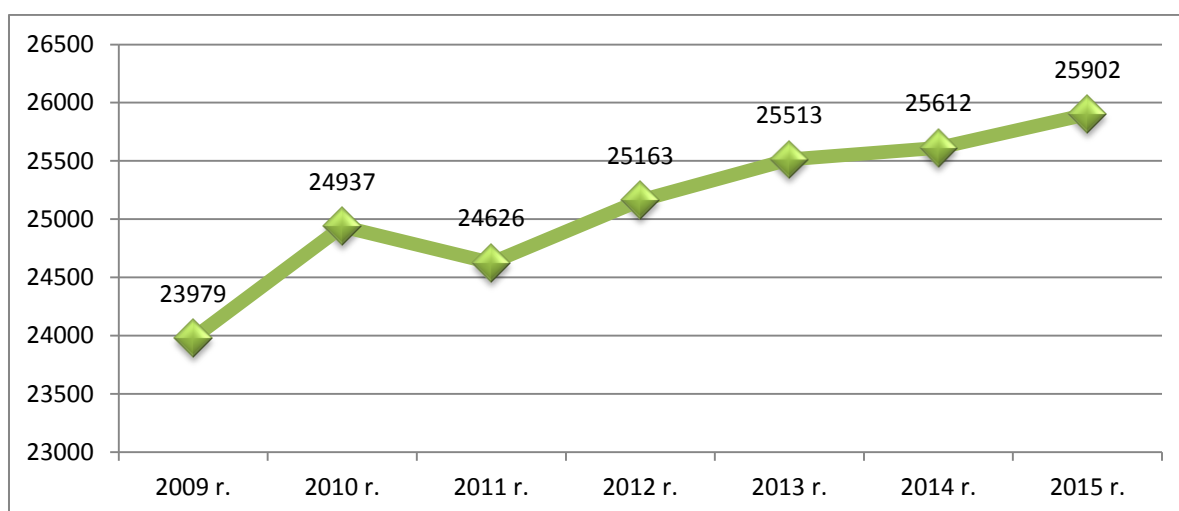
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2. Gospodarka

2.1. Charakterystyka strefy gospodarczej

W Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2015 r. w bazie REGON zarejestrowanych było 25 902 podmiotów gospodarki narodowej (co stanowi 5,61 % ogólnej liczby firm w skali województwa śląskiego). Zdecydowaną większość (25 088) tj. 96.8 % stanowiły podmioty sektora prywatnego (w tym 17 830 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). W stosunku do 2014 r. liczba podmiotów gospodarczych w Bielsku-Białej wzrosła o 290 tj. o 1,13%.

Wykres: Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bielsku-Białej w latach 2009-2015

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Bielsko-Biała – podmioty gospodarcze wg przewidywanej liczby pracujących oraz wg sektorów własności – stan na koniec 2015 r.

Liczba zatrudnionych w przedsiębiorstwie	Liczba przedsiębiorstw
0-9	24 552
10-49	1 079
50-249	229
250-999	37
ponad 1000	5
łącznie	25 902

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

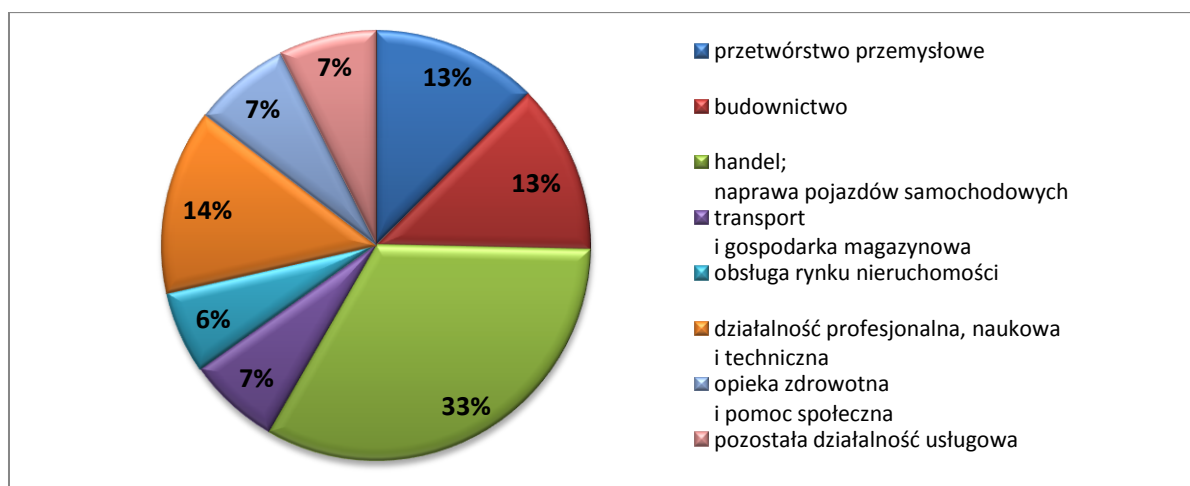
Sektor własności	Liczba przedsiębiorstw
Sektor prywatny, w tym m.in.	25 088
– Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	17 830
– Spółki handlowe	3 603
– Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	641
Sektor publiczny	617
łącznie	25 703

Tabela. Bielsko-Biała: struktura podmiotów gospodarki narodowej oraz nowo zarejestrowane podmioty w rejestrze REGON w 2015 r.

Rodzaje podmiotów gospodarki narodowej	2015 r.	Nowo zarejestrowane w 2015 r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	25 902	1 948
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem	640	2
Sektor publiczny - ogółem	617	7
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	247	5
Sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	0	0
Sektor publiczny - spółki handlowe	35	1
Sektor publiczny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	0
Sektor prywatny - ogółem	25 088	1 641
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	17 830	1 496
Sektor prywatny - spółki handlowe	3 401	37
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	640	2
Sektor prywatny - spółdzielnie	66	0
Sektor prywatny - fundacje	142	18
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	517	19

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Wykres. Bielsko-Biała: podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON według sekcji PKD 2007 – stan na koniec 2015 r.

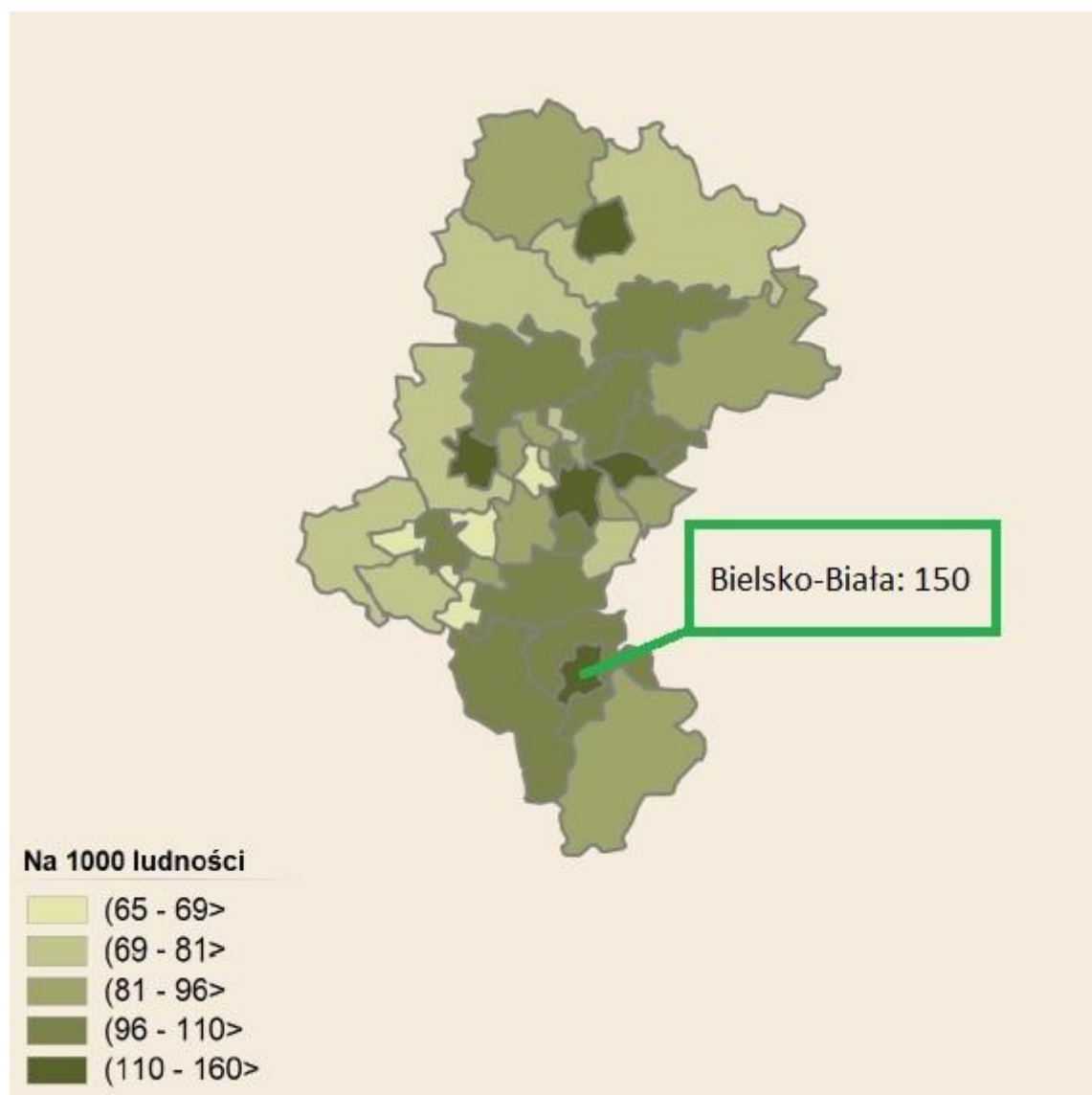

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów działających w mieście (33 %) stanowi branża handlowa. Widoczną część ogółu stanowią także podmioty prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną (14 %). Tuż za nimi znalazły się podmioty należące do branży budowlanej (13 %) oraz przetwórstwa przemysłowego (13 %).

O poziomie przedsiębiorczości na danym terenie świadczy m.in. liczba podmiotów przypadających na 1000 ludności zamieszkującej ten obszar. W Bielsku-Białej wskaźnik ten jest najwyższy – po Katowicach (155) – wśród miast powiatowych województwa śląskiego i wynosi 150.

Mapa. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności wg powiatów woj. śląskiego – stan na koniec 2014 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej: wskaźniki – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Gliwice	Katowice	Rybnik	Tychy
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 501	1 172	1 312	1 552	984	1 083
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	113	100	90	120	74	83
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	17,1	13,9	13,0	14,8	11,4	12,5
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	187	164	145	194	117	132
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	249,0	191,4	210,9	251,5	155,6	171,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

2.2. Lokalne inicjatywy gospodarcze

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE)

W celu wsparcia i przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych oraz tworzenia nowych miejsc pracy – część terenów przemysłowych w Bielsku-Białej została objęta jastrzębsko-żorską podstrefą KSSE. W ramach KSSE w Bielsku-Białej na obszarze ok. 60 ha, działa 17 firm zatrudniających ponad 5 tys. pracowników, a łączna kwota dokonanych inwestycji to ponad 2,8 mld zł.

Tabela. Inwestorzy w podstrefie jastrzębsko-żorskiej KSSE w Bielsku-Białej w 2015 r.

Podmiot	Branża
Fiat Powertrain Polska Sp. z o.o.	motoryzacja
Fiat Powertrain Technologies Poland Sp. z o.o.	motoryzacja
Electropoli-Galwanotechnika Sp. z o.o.	motoryzacja
AVIO Polska Sp. z o.o.	lotnicza
Cornaglia Polska Sp. z o.o.	motoryzacja
Eaton Automotive Systems Sp. z o.o.	motoryzacja
Fiat Services Polska Sp. z o.o.	usługi księgowe

Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o.	motoryzacja
Henkel Polska Sp. z o.o.	metalowa
Cooper Standard Polska Sp. z o.o.	motoryzacja
Takoni Sp. z o.o.	tworzywa sztuczne
Makita Sp. z o.o.	logistyka
MDM NT Sp. z o.o.	budowlana
Polmotors Sp. z o.o.	metalowa
Pojazdy Specjalistyczne Zbigniew Szczęśniak Sp. z o.o.	motoryzacja
TRW Steering Systems Poland Sp. z o.o.	motoryzacja
TI Poland Sp. z o.o.	motoryzacja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Park Przemysłowy i Technologiczny oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny

W Bielsku-Białej, w dzielnicy Wapienica (w sąsiedztwie KSSE), funkcjonuje Park Przemysłowo – Technologiczny (PP-T) oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny (BIT)¹. Ideą tych przedsięwzięć jest tworzenie korzystnych warunków do rozwoju lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem branż innowacyjnych.

Na obszarze 5,12 ha w ramach PP-T działają firmy produkcyjne z branży motoryzacyjnej takie jak: Hutchinson Poland Sp. z o.o., Ti Poland Sp. z o.o. czy Multiform Dariusz Krywult. Swoją siedzibę ma tam również Beskidzki Inkubator Technologiczny. Celem działalności BIT-u jest stworzenie dogodnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne technologie, jak również optymalnych warunków dla transferu wiedzy z ośrodków akademickich do przedsiębiorstw oraz doradztwo biznesowe i promocja firm działających w Inkubatorze.

¹ Park Przemysłowo-Technologiczny powstał w ramach projektu pt. „Infrastruktura okołobiznesowa na Śląsku – Bielsko-Biała – Park Przemysłowy i Usługowy”. Celem przedsięwzięcia jest tworzenie przy współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi oraz jednostkami świadczącymi usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw wielofunkcyjnego terenu aktywności gospodarczej.

2.3. Targi i imprezy handlowe

Tabela. Targi i imprezy handlowe w Bielsku-Białej w 2015 r.

Nazwa	Termin	Organizator	Wystawcy/branża
XIII Bielskie Targi Edukacyjne	28 – 29.01	Astra Biuro Promocji i Wystaw	Uczelnie wyższe, szkoły średnie i ponadgimnazjalne, szkoły językowe, ośrodki szkoleniowe, wydawnictwa i szereg innych związanych z działalnością edukacyjną.
2 Targi Zdrowej Żywności, Zdrowego Stylu Życia i EKORodziny "EKOstyl 2015"	21 – 22.03	Astra Biuro Promocji i Wystaw	W targach udział wzięło około 100 firm. Prezentowana była m.in.: żywność naturalna, tradycyjna i ekologiczna, naturalne kosmetyki oraz ekologiczne środki czystości. Oprócz tego odbyły się prelekcje i wykłady na temat zdrowego odżywiania, a uznane autorytety „świata kuchni” prezentowały sposoby przyrządzania różnych zdrowych potraw.
48 Targi Budownictwa "TWÓJ DOM 2015"	24 – 26.04	Astra Biuro Promocji i Wystaw	Ponad 200 krajowych i zagranicznych wystawców z szerokim i różnorodnym przeglądem ofert budowlanych zarówno dla inwestorów, firm wykonawczych, jak i specjalistów z branży budowlanej. Podczas targów prezentowane były również innowacyjne, ekologiczne technologie i produkty. Tematem wiodącym targów było „Budownictwo pasywne”.
49 Międzynarodowe Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz „JESIEŃ 2015”	25 – 27.09	Astra Biuro Promocji i Wystaw	Swoją ofertę zaprezentowało 180 firm z kraju i zagranicy – z ofertą obejmującą wszystkie etapy realizacji budowy, od fundamentu po dach. Wystawcy promowali m.in. tanie budownictwo energooszczędne, materiały, urządzenia i estetyczne wyposażenie wnętrz. Tematem przewodnim targów był „Dom niezależny energetycznie”.
17 Targi Technik Grzewczych i Zielonych Energii "INSTAL-SYSTEM 2015"	25 – 27.09	Astra Biuro Promocji i Wystaw	Szeroka prezentacja najnowszych osiągnięć i propozycji z zakresu techniki grzewczej, systemów instalacyjnych, wentylacji, klimatyzacji oraz branży OZE. Tematem przewodnim targów był „Dom niezależny energetycznie”.
XXVIII Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB 2015	15 – 17.09	ZIAD Bielsko-Biała S.A.	Jedno z najważniejszych wydarzeń branży energetycznej o randze międzynarodowej. Na powierzchni prawie 4 ha zaprezentowało się ponad 746 firm z 18 krajów Europy i Azji – producenci, dystrybutorzy i usługodawcy związani z energetyką i elektrotechniką. Łącznie w imprezie uczestniczyło ok. 20 000 osób.
3 Targi EKOstyl 2015 Zdrowa Żywność * Styl Życia * EKORodzina „EKOstyl 2015”	21 – 22.11	Astra Biuro Promocji i Wystaw	Targi przyciągnęły ponad 190 wystawców, którzy podobnie jak w edycji wiosennej zaprezentowali szeroki asortyment związany z żywnością naturalną, tradycyjną i ekologiczną oraz naturalne kosmetyki i ekologiczne środki czystości. Oprócz tego odbyły się prelekcje i wykłady nt. zdrowego odżywiania i zdrowej kuchni. Nie zabrakło również pokazów przyrządzania zdrowych potraw przez uznane autorytety w tej dziedzinie.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.4. Firma Roku 2015

8 października 2015 r. w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej odbyła się VI Gala Finałowa wręczenia nagród i wyróżnień w Konkursie Firma Roku 2015 – organizowanym wspólnie przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej, Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej oraz Regionalną Izbę Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej, pod hasłem *"Samorządy - Przedsiębiorcom"*.

Tytuł Firma Roku 2015 oraz statuetkę Dedala – nagrodę gospodarczą Subregionu Południowego otrzymały: Firma Roku 2015 Miasta Bielska-Białej: cafe + co DELIKOMAT Sp. z o.o. oraz Firma Roku 2015 Ziemi Bielskiej: Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji Sp. z o.o. Ponadto Kapituła Konkursu, wzorem lat ubiegłych, zdecydowała o przyznaniu nagrody specjalnej – Złotego Dedala 2015, dla najlepszej firmy Subregionu Południowego, którą został GE Power Controls Sp. z o.o., z Bielska-Białej.

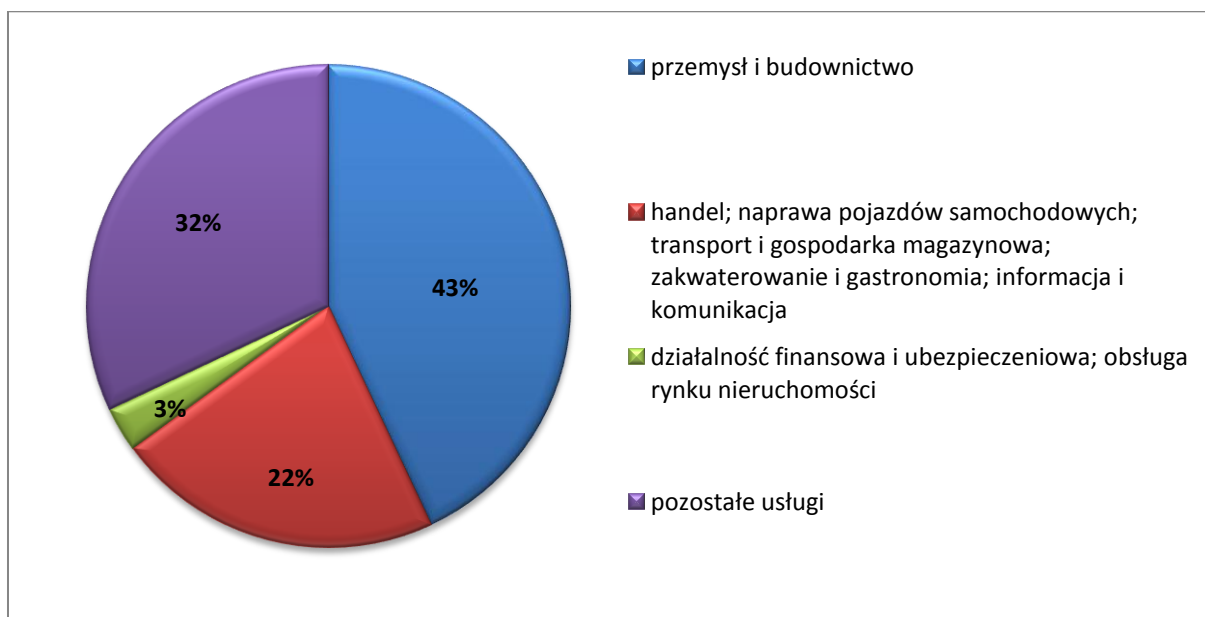
2.5. Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach

1. 57 firm z terenu Bielska-Białej znalazło się w opublikowanych przez „Puls Biznesu” wynikach rankingu najbardziej dynamicznych małych i średnich firm - „Gazele Biznesu 2015”. Liczba ta stanowi 10,9% ogółu „Gazel” z terenu województwa śląskiego.
2. W 2015 r. miesięcznik „Forbes” opublikował ranking najszybciej rozwijających się firm - „Diamenty Forbesa”. Ranking pozwolił wyłonić zwycięzców w dwóch kategoriach: „przychody powyżej 250 mln PLN” oraz „przychody od 50 do 250 mln PLN”. Wśród „diantów” w pierwszej kategorii znalazła się firma AVIO Polska sp. z o.o. z Bielska-Białej. Z kolei w gronie laureatów w drugiej kategorii liczba firm pochodzących z Bielska-Białej wyniosła 14.

3. Rynek pracy

Przeciętne zatrudnienie w Bielsku-Białej w 2014 r. wyniosło 74 728 osób (w tym: kobiety: 34 209, co stanowi 48,30% ogółu). 43% miejsc pracy w mieście stanowi sektor przemysłu i budownictwa, 32% „usługi pozostałe”, a 22% to handel hurtowy i detaliczny, transport, komunikacja, zakwaterowanie i gastronomia.

Wykres. Bielsko-Biała: pracujący wg rodzajów działalności – stan na koniec 2015 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

W Bielsku-Białej w 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (ogółem) wynosiło 4 071,65 zł tj. 98,1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100).

Tabela. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2015 r. na tle grupy porównawczej

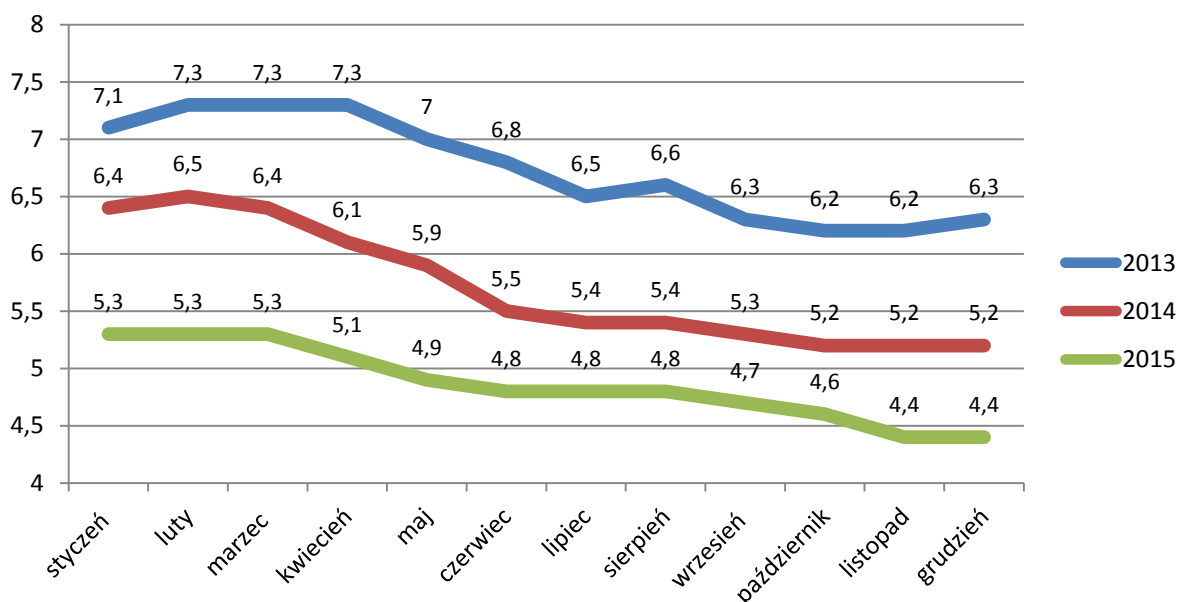
Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	Gliwice	Woj. śląskie
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	zł	4 071,65	3644,53	5262,02	3762,40	4726,43	4221,45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	98,1	87,8	126,8	90,6	113,9	101,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Baza Danych Lokalnych

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przedstawił „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała*”² za rok 2015. Z przeprowadzonej analizy rynku wynika, że zawodami deficytowymi czyli takimi, na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (zarejestrowanych w PUP) były w 2015 r. następujące profesje (pierwsze pięć pozycji): pośrednik pracy i zatrudnienia, pracownik wykonujący dorywcze prace proste, specjalista do spraw rozwoju systemów informatycznych, optometrysta, operator urządzeń teleinformatycznych. Ranking ujmuje także zawody nadwyżkowe czyli takie, które cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż pracy w tych zawodach przekracza znacznie popyt na pracę. Profesjami nadwyżkowymi (pierwsze pięć pozycji) były w 2015 r.: agent ubezpieczeniowy, monter linii elektrycznych, pomoc domowa i sprzątaczką, operator maszyn do prania, ładowacz nieczystości. Natomiast wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy (zawody zrównoważone) zidentyfikowane zostały takie profesje jak: inżynier górnictwa i metalurgii.

Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2015 r. w Bielsku-Białej wyniosła 4,4% i była niższa niż na koniec 2014 r. (5,2%) o 0,8 pkt. procentowego. Bielsko-Biała cechuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia, zarówno w skali województwa śląskiego (8,2%), jak również w skali kraju (9,8%)³.

Tabela. Stopa bezrobocia (%) w Bielsku-Białej na przestrzeni lat 2013-2015

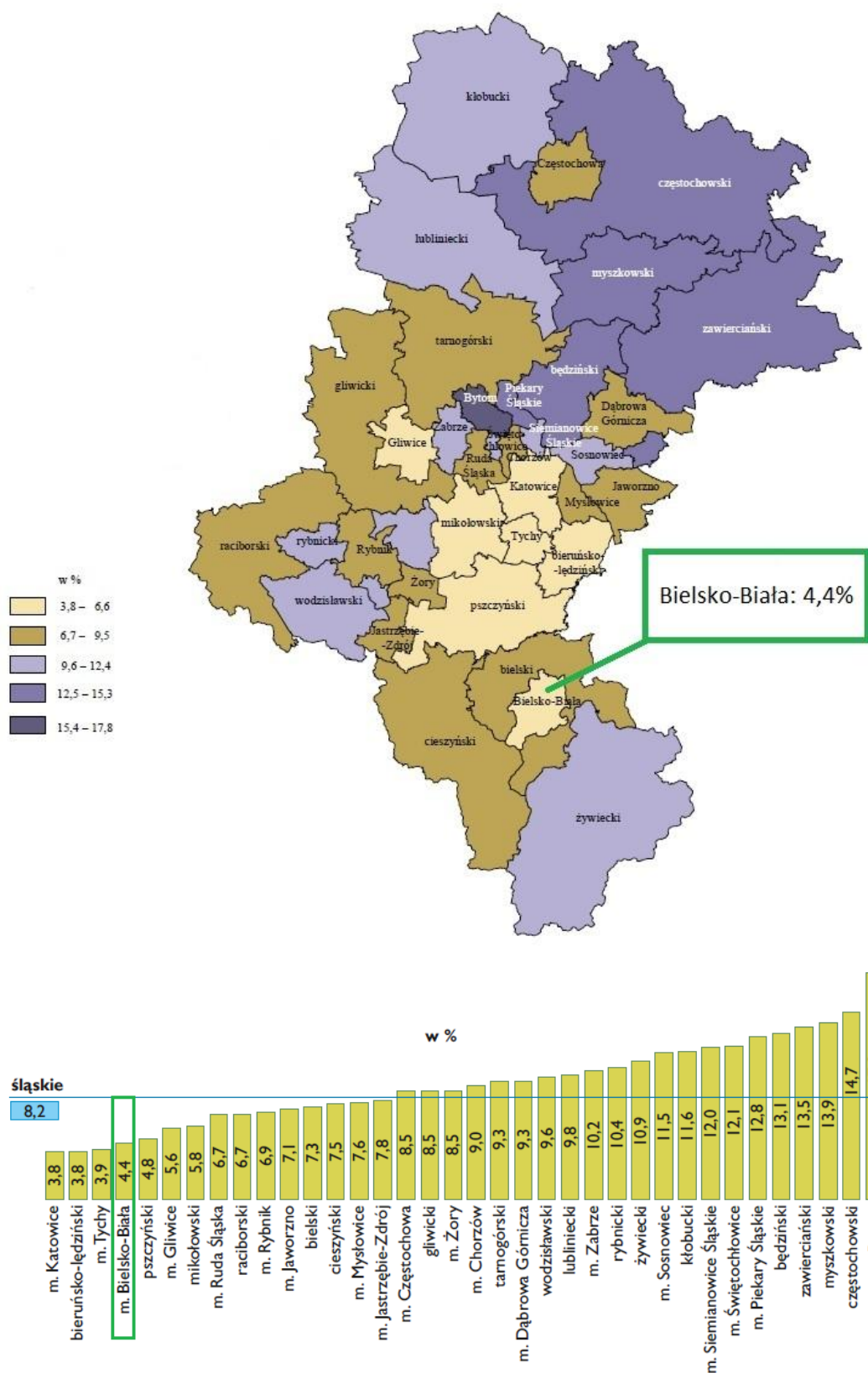

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Baza Danych Lokalnych

² Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu. Jednakże Raport ten nie należy traktować, jako kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym urzędzie.

³ W 2015 r. na Śląsku tylko Katowice, powiat bieruńsko-lędziński oraz Tychy miały niższą stopę bezrobocia niż Bielsko-Biała.

Mapa i wykres. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej oraz w powiatach i miastach na prawach powiatu w woj. śląskim w 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Największą grupę bezrobotnych w Bielsku-Białej w 2015 r. stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1 146 osób (25,8% ogółu bezrobotnych). Dużą grupą osób pozostających bez pracy były także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (25,5% ogółu bezrobotnych). Poziom bezrobocia wśród osób z wyższym wykształceniem w 2015 r. utrzymał się na poziomie 17%, a więc pozostał bez zmian w stosunku do roku 2013 r.

Tabela. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia i płci w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych			
	Ogółem	Jako % bezrobotnych	W tym kobiety	Kobiety, jako % bezrobotnych
wyższe	755	17,03	481	63,70
policealne i średnie zawodowe	1 003	22,62	581	57,92
średnie ogólnokształcące	400	9,02	249	62,25
zasadnicze zawodowe	1 146	25,85	497	43,36
gimnazjalne i poniżej	1 129	25,46	494	43,7 5
Razem	4 433	100	2 302	51,92

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

4. Administracja publiczna

4.1. Charakterystyka ustrojowa

Bielsko-Biała wykonuje prawa i obowiązki gminy oraz miasta na prawach powiatu⁴. O ustroju miasta na prawach powiatu decyduje jego statut, który stanowi akt o charakterze lokalnym, należący do przepisów o szczególnej randze. Statut Miasta Bielska-Białej przyjęty został Uchwałą Nr XI/212/2003 r. Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 maja 2003 r.⁵

Mieszkańcy Miasta Bielska-Białej tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową, podejmującą rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym – poprzez wybory i referendum lub za pośrednictwem organów:

1. Rady Miejskiej – organu stanowiącego i kontrolnego.
2. Prezydenta Miasta – organu wykonawczego.

W skład Gminy Bielsko-Biała wchodzi osiedla. Obejmują one obszar określony uchwałą Rady Miejskiej i stanowią jednostki pomocnicze miasta⁶. Miasto jest podzielone na 30 Osiedli. W dniu 10 maja 2015r. odbyły się wybory do Rad Osiedli na kadencję 2015-2019. Wybrano 27 Rad Osiedli. W kadencji 2015-2019 nie będą działać 3 Rady Osiedli: „Biała Śródmieście”, „Dolne Przedmieście” i „Karpackie”.

4.2. Rada Miejska

Rada Miejska w Bielsku-Białej stanowi reprezentację zbiorowych interesów wspólnoty samorządowej mieszkańców. Jest organem stanowiącym i kontrolnym – podejmuje uchwały w zakresie swojej działalności oraz kontroluje działalność Prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. Kadencja Rady trwa 4 lata. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej⁷.

W celu sprawnego wykonywania zadań Rada powołuje komisje. Komisje są pomocniczymi organami wewnętrznymi Rady o charakterze opiniotwórczo-doradczym. Wg stanu na koniec 2015 roku – funkcjonowało 7 stałych komisji Rady Miejskiej.

⁴ Na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U.2016.446), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U.2016.814), jak również obowiązki wynikające z ustaw szczegółowych.

⁵ Tekst jednolity Statutu przyjęty został Uchwałą Nr XLI/965/2014 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 kwietnia 2014 r.

⁶ Organem uchwałodawczym w osiedlu jest Rada Osiedla. Do zakresu zadań Rady należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone przepisami dla innych organów. Rada Miejska w Bielsku-Białej w dniu 27 maja 2014r. uchwaliła nowe Statuty Osiedli – uchwałami: od nr XLII/990/2014 do nr XLII/1019/2014.

⁷ Rada Miejska w Bielsku-Białej składa się z 25 radnych, wybranych przez mieszkańców Miasta. Rada wybiera ze swojego grona Przewodniczącego oraz od 1 do 3 Wiceprzewodniczących. 16 listopada 2014 r. odbyły się wybory samorządowe i rozpoczęła się kadencja Rady Miejskiej 2014-2018. Przewodniczącym Rady Miejskiej został wybrany Jarosław Klimaszewski (KW Platforma Obywatelska RP) a Wiceprzewodniczącymi: Ryszard Batycki (KWW Jacka Krywulcia) oraz Przemysław Drabek (KW Prawo i Sprawiedliwość).

Tabela. Informacje dotyczące prac Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w latach 2014-2015 r.

Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.
Ilość sesji Rady Miejskiej	13	11
Ilość podjętych uchwał przez Radę Miejską	262	221
Ilość zgłoszonych interpelacji przez Radnych Rady Miejskiej	57	188

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Tabela. Informacje dotyczące prac stałych komisji Rady Miejskiej w Bielsku-Białej w 2015 r.

Lp.	Nazwa komisji	Ilość posiedzeń	Ilość wydanych opinii
1.	Budżetu, Strategii i Rozwoju Gospodarczego	12	115
2.	Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa	13	99
3.	Zdrowia, Polityki Społecznej i Sportu	14	70
4.	Bezpieczeństwa i Samorządności	11	44
5.	Edukacji i Kultury	13	60
6.	Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska	13	250
7.	Rewizyjna	8	10

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

4.3. Budżet Obywatelski (Partycypacyjny)

Budżet Obywatelski, nazywany też Budżetem Partycypacyjnym, to wydzielona część budżetu miasta, o której wydatkowaniu decydują bezpośrednio mieszkańcy poprzez głosowanie. Do realizacji Budżetu Obywatelskiego miasto Bielsko-Biała po raz pierwszy przystąpiło w 2013 r. Stało się to za sprawą radnych Rady Miejskiej, którzy wyszli z inicjatywą utworzenia takiego budżetu. Wybrany został specjalny Zespół Problemowy radnych, na którego czele stanął wiceprzewodniczący Rady Miejskiej, Jarosław Klimaszewski. Po kilku miesiącach dyskusji i spotkań z radami osiedli, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami wypracowano zasady funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego Bielska-Białej.

Dotychczas o tym, na jaki cel należy w danym roku wydać środki z budżetu Bielska-Białej, decydował Prezydent Miasta oraz Rada Miejska. W roku 2014 część tych wydatków została skierowana na realizację projektów, które zgłosili bezpośrednio mieszkańcy miasta. Zarówno w 2014 jak i 2015 roku

podstawą prawną do przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego (Partycypacyjnego) były uchwały Rady Miejskiej⁸.

Pierwsza edycja Budżetu Obywatelskiego (Partycypacyjnego) na rok 2014:

- Kwota przewidziana na Budżet Obywatelski: - 2 mln zł, co stanowiło ok. 0,5% wydatków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w danym roku.
- Typy projektów: inwestycyjne i nieinwestycyjne, bez wyodrębniania podziału na zadania ogólnomiejskie i lokalne.
- Projekty: złożono 171 projektów, z czego pozytywnie zweryfikowano 108 projektów tj. uzyskały one rekomendację Zespołu weryfikacyjnego i zostały poddane pod głosowanie.
- Głosowanie: W głosowaniu mogli brać udział mieszkańcy Bielska-Białej, którzy ukończyli 18 lat. Mieli oni do rozdysponowania 10 punktów na wybrane przez siebie projekty. Głosowano na trzy możliwe sposoby: elektronicznie za pośrednictwem strony www.obywatelskibb.pl, bezpośrednio (wrzucając do urny kartę z przyznaną dla wybranych projektów punktacją) oraz korespondencyjnie. Liczba oddanych głosów ważnych to 28 469, w tym: 18 175 głosów internetowych, 10 282 głosów oddanych bezpośrednio oraz 12 głosów oddanych korespondencyjnie. Odnotowano 3 781 głosów nieważnych.
- Realizacja: Wybrano do realizacji 3 projekty.

Druga edycja Budżetu Obywatelskiego (Partycypacyjnego) na rok 2015:

- Kwota przewidziana na Budżet Obywatelski (Partycypacyjny) – 3,75 mln zł, co stanowiło ok. 0,5% wydatków z budżetu jednostki samorządu terytorialnego w danym roku. Ogólna pula środków finansowych została rozdysponowana według zasad, obowiązujących w drugiej edycji, tj.: 1,5 mln zł przeznaczono na projekty ogólnomiejskie a 2,25 mln zł przeznaczono na projekty osiedlowe – po 75 tys. zł na każde Osiedle. Takie rozwiązanie pozwoliło na zrealizowanie większej ilości projektów.
- Typy projektów: inwestycyjne i nieinwestycyjne, dokonano podziału na zadania ogólnomiejskie i osiedlowe (lokalne) realizując postulaty mieszkańców.

⁸ Uchwała Nr XXXIII/810/2013 z 29 października 2013r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Bielska-Białej na temat budżetu miasta Bielska-Białej na 2014 rok oraz uchwała Nr XLIII/1024/2014 z 24 czerwca 2014r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Bielska-Białej na temat budżetu miasta Bielska-Białej na 2015 rok.

- Projekty: złożono 79 projektów (w tym 32 miejskie i 47 osiedlowych). Pozytywnie zweryfikowano 62 projekty (odpowiednio 24 ogólnomiejskie i 38 osiedlowych). W wyniku przeprowadzonego głosowania wybrano do realizacji 33 projekty (11 ogólnomiejskich i 22 osiedlowe).
- Głosowanie: W głosowaniu mogli brać udział mieszkańcy Bielska-Białej, którzy ukończyli 16 rok życia. Mogli oni głosować na 1 projekt ogólnomiejski i jeden projekt osiedlowy ze swojego Osiedla. Liczba oddanych głosów ważnych to 10 626, w tym 6 367 głosów internetowych. Głosowano na dwa możliwe sposoby: elektronicznie za pośrednictwem strony www.obywatelskibb.pl, bezpośrednio (wrzucając do urny kartę z przyznaną dla wybranego projektu punktacją). Odnotowano 821 głosów nieważnych.
- Realizacja: wybrano do realizacji 11 projektów ogólnomiejskich i 22 projekty osiedlowe.

4.4. Prezydent Miasta

Organem wykonawczym Miasta jest Prezydent, który wykonuje uchwały Rady i zadania Miasta określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami Miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz. W realizacji zadań własnych Miasta Prezydent podlega wyłącznie Radzie. Prezydentem Miasta Bielska-Białej jest Jacek Krywult, pełniący tę funkcję nieprzerwanie od 2002 r. (4 kadencje).

4.5. Urząd Miejski

Urząd Miejski jest narzędziem przy pomocy, którego organ wykonawczy – Prezydent Miasta – wykonuje swoje zadania⁹. Zadaniem Urzędu Miejskiego jest pełnienie służby publicznej najwyższej jakości oraz profesjonalna obsługa mieszkańców¹⁰.

⁹ Organizacja oraz zasady funkcjonowania Urzędu określone są w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego przyjętym Obwieszczeniem Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 25 marca 2015 w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zarządzenia nr ON-0152/88/10/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej ws. Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej (ze zmianami). Strukturę organizacyjną Urzędu, podział na komórki organizacyjne, nazewnictwo, stosowną symbolikę oraz podległość i powiązania określa Schemat Organizacyjny Urzędu.

¹⁰ W celu zapewnienia identyfikacji procesów mających wpływ na podejmowane decyzje, poprawy funkcjonowania administracji, doskonalenia poziomu świadczonych usług, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy dla pracowników, jak również zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania informacji i ochrony danych osobowych, został wdrożony w Urzędzie Miejskim Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001 oraz ISO 27001.

Tabela. Urząd Miejski w Bielsku-Białej w latach 2014-2015

	2014 r.	2015 r.
Liczba wydziałów oraz biur na prawach wydziałów UM:		
- ogółem	26	26
- nowopowstałe	0	0
Liczba komórek organizacyjnych na prawach wydziałów UM:		
- ogółem	7	7
- nowopowstałe	0	0
Liczba pracowników UM	593	582
Liczba etatów UM	588,31	577,14
Liczba miejskich jednostek organizacyjnych	28+100 oświatowych	27+100 oświatowych

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

4.6. Organizacje pozarządowe

W nadzorze Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej na koniec 2015 r. znajdowało się 553 organizacje pozarządowych¹¹. W 2015 r. 123 podmioty (organizacje pozarządowe) otrzymały wsparcie z budżetu miasta na realizację swych zadań, zawarte zostały 183 umowy, na łączną kwotę wsparcia 4 708 239,00 zł.

Tabela. Struktura bielskich organizacji pozarządowych oraz udzielone dotacje z budżetu miasta Bielska-Białej na rzecz organizacji pozarządowych w 2015 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów	Dotacje z budżetu miasta dla organizacji pozarządowych		
		Rodzaj działalności	Liczba umów	Kwota dotacji [w zł]
stowarzyszenia zarejestrowane, posiadające osobowość prawną	374	Kultura fizyczna	70	2 385 000,00
terenowe jednostki organizacyjne	67	Polityka społeczna	47	1 643 119,00
stowarzyszenia zwykłe	28	Kultura i sztuka	46	393 100,00
fundacje	83	Ochrona i promocja zdrowia	8	175 450,00
związki stowarzyszeń	1	Oświata i wychowanie	4	54 900,00
Razem	553	Turystyka	7	55 000,00
		Promocja i organizacja wolontariatu	1	1 670,00
		Razem	183	4 708 239,00

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

¹¹ Na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1393 z późn. zm.).

5. Majątek i budżet miasta

5.1. Mienie komunalne

Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej sporządził informację o stanie mienia komunalnego Bielska-Białej obejmującą zbiór danych o majątku Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu (wg stanu na dzień 31.12.2015 r.).

1. Wartość – środków trwałych – mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała wyniosła 2 108 429 747,15 zł, a wartość zasobu gruntów 421 112 895,36 zł, co łącznie stanowi kwotę 2 529 542 642,51 zł. W 2015 roku nastąpił wzrost majątku w każdej z jego grup rodzajowych. Wynika to głównie z szeregu inwestycji prowadzonych przez Gminę. Składają się na nie m.in. termomodernizacje budynków jednostek oświatowych, modernizacji i budowie obiektów sportowych i rekreacyjnych, budowie mieszkań komunalnych oraz modernizacji oświetlenia miejskiego.

2. Wartość – środków trwałych – mienia komunalnego Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wyniosła 133 904 540,16 zł, a wartość zasobów gruntów 40 719 300,57 zł, co łącznie stanowi kwotę 174 623 840,73 zł.

W 2015 roku nastąpił również wzrost majątku w większości grup rodzajowych majątku Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu. Wzrost ten spowodowany był głównie szeregiem inwestycji prowadzonych przez Gminę między innymi w oświacie, w Beskidzkim Centrum Onkologii – Szpitalu Miejskim jak również prowadzonymi zamianami nieruchomości.

Tabela. Wzrost majątku Gminy i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu w 2015 roku w stosunku do roku 2014.

	2014 r. [w zł]	2015 r. [w zł]	Wzrost/spadek [%]
Gmina	2 458 701 860,61	2 529 542 642,51	2,88%
Powiat	117 452 070,70	133 904 540,16	14,01%

Źródło: Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5.2. Spółki prawa handlowego z udziałem gminy

Według stanu na koniec 2015 r. Gmina Bielsko-Biała była wspólnikiem/akcjonariuszem 13 spółek prawa handlowego, w tym:

- 4 spółek ze 100% udziałem w kapitale zakładowym,
- 6 spółek powyżej 50% udziału w kapitale zakładowym,
- 3 spółek poniżej 50% udziału w kapitale zakładowym.

Tabela. Wielkość udziałów Gminy Bielsko-Biała w spółkach prawa handlowego, stan na koniec 2015 r.

Nazwa Spółki	Data powstania Spółki	Liczba akcji/ udziałów Gminy	% udział Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy [w zł]	Przedmiot działalności
„Zieleń Miejska” Sp. z o.o.	09.03.1992 r.	3.968	100 %	1.984.000	Działalność produkcyjna, usługowa, handlowa w zakresie: produkcji i sadownictwa i utrzymywania terenów zielonych, administrowania lasem komunalnym, zarządzania cmentarzami komunalnymi.
„Zakład Gospodarki Odpadami” S.A.	10.01.2000 r.	141.156	100 %	14.115.600	Zagospodarowanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, odzysk surowców, sprzedaż odpadów i złomu.
„ZIAD Bielsko-Biała” S.A.	01.05.1999 r.	232.948	100 %	23.294.800	Działalność wystawiennicza – targowa, hotelarsko-turystyczna, doskonalenie zawodowe.
„Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego” Sp. z o.o.	02.04.1997 r.	24.911	100 %	12.455.500	Budowanie domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu.
Przedsiębiorstwo Komunalne „Therma” Sp. z o.o.	01.10.1992 r.	52.368	97,87 %	26.754.000	Zakup, przesył, dystrybucja oraz sprzedaż ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, wentylacji ciepłej wody, produkcja ciepła we własnych źródłach ciepła.
„Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	20.03.2002 r.	3.000	75,76 %	3.960.000	Wspieranie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorców na terenie woj. śląskiego, poprzez ułatwianie tym przedsiębiorcom dostępu do finansowania dłużnego, poręczenia, factoring, leasing.
T.S. Podbeskidzie S.A.	06.07.2011 r.	32.750	65 %	5.038.500	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki nożnej.
„Beskidzki Hurt Towarowy” S.A.	26.06.1996 r.	3.999	64,81 %	6.170.000	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierzawionymi, organizacja hurtowego rynku rolno-spożywczego.
„Agencja Rozwoju Regionalnego” S.A.	25.08.1992 r.	22.138	62,30 %	3.553.500	Pomoc i doradztwo w sektorze MŚP w ramach krajowego systemu MŚP i Krajowej Sieci Innowacji.
„Aqua” S.A.	09.04.1990 r.	6.636.607	51,10 %	207.791.936	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.
„SITA Zakład Oczyszczania Miasta” S.A.	31.12.1998 r.	49.609	38,98 %	12.726.400	Wydóz nieczystości; usługi porządkowe; odśnieżanie, selektywna zbiórka odpadów.
Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe S.A.	25.07.2013 r.	10	1,00 %	100.000	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki siatkowej.
Bialski Klub Sportowy S.A.	28.12.2011 r.	10	0,10 %	1.000.000	Wspieranie rozwoju i popularyzacja kultury fizycznej i sportu, w tym piłki siatkowej.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5.3. Finanse miasta

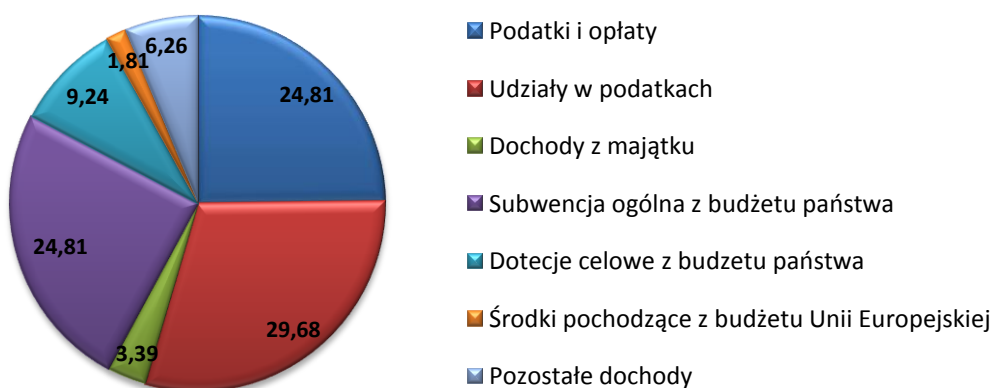
Odzwierciedleniem prowadzonej gospodarki finansowej Miasta Bielska-Białej jest corocznie opracowywany przez Prezydenta Miasta i przyjmowany uchwałą Rady Miejskiej budżet. Przedstawia on zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków, stanowi podstawę finansowego planowania przedsięwzięć, jak również dostarcza informacji niezbędnych do kontroli prowadzonej działalności¹².

Tabela. Rozliczenie wykonania budżetu Miasta Bielska-Białej za 2015 r. [w zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (po zmianach) [w zł]	Wykonanie [w zł]
1.	Dochody	781 561 267,36	812 267 909,07
2.	Wydatki	829 533 363,39	783 961 574,65
3.	Wynik budżetu (deficyt/nadwyżka)	-47 972 096,03	28 306 334,42
4.	Przychody ogółem	83 415 234,03	38 994 314,03
	w tym:		
	- kredyt i pożyczki	45 703 798,00	1 282 878,00
	- tzw. „wolne środki” z rozliczenia lat ubiegłych	37 711 436,03	37 711 436,03
5.	Rozchody	35 443 138,00	35 113 391,30
	w tym:		
	- spłaty kredytów i pożyczek	35 443 138,00	35 113 391,30

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2015 rok

Wykres. Dochody budżetu Miasta Bielska-Białej w 2015 r. – wg źródeł powstania

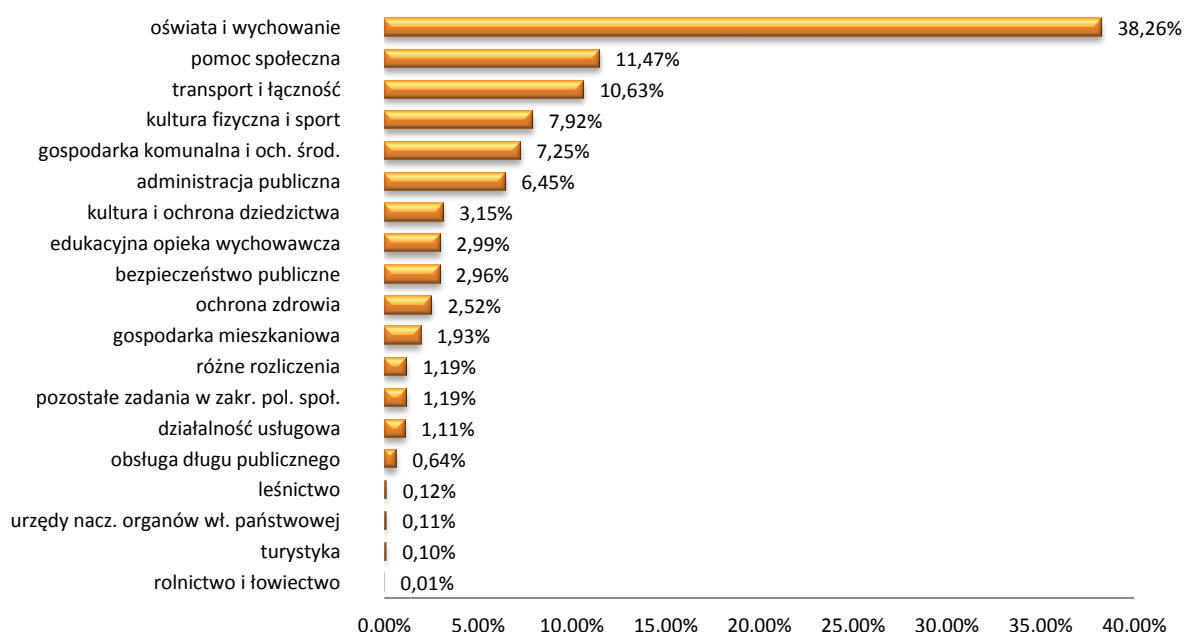

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2015 rok

¹² Zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) określają: ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 198).

Plan dochodów budżetu miasta w 2015 r. został wykonany w wysokości 103,93% planu po zmianach. W ogólnej kwocie środków, jakie zasilify budżet Miasta w 2015 r., największy udział mają dochody własne gminy i powiatu – wykonane w 105,16% planu po zmianach. Wpływy w zakresie udziałów gminy i powiatu w PIT przyniosły 100,87% wykonania planu, a udziały w CIT gminy i powiatu wykonano łącznie o 751 000 zł więcej niż w analogicznym okresie 2014 roku. Pozyskano ponadplanowe wpływy z dochodów z majątku gminy (115,84% planu). Bardzo dobre wykonanie przyniosły także podatki i opłaty powiatu (110,44% planu) i gminy (102,41% planu). Wpływy z subwencji ogólnej Miasto otrzymało w pełnej wysokości planu po zmianach. Podobnie, jak w latach poprzednich, również w roku 2015 obserwuje się zróżnicowane wykonanie dochodów w zakresie dotacji celowych z budżetu państwa. Wśród nich, dotacje na zadania gminy i powiatu z zakresu administracji rządowej zostały wykonane w wysokości 99,55% planu po zmianach, natomiast dotacje na zadania gminy i powiatu realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wykonano w wysokości 99,61% planu po zmianach, a dotacje na zadania własne gminy i powiatu wykonano w 98,21% planu po zmianach. Z kolei dotacje z funduszy celowych zostały wykonane w 2015 roku w wysokości 99,98 % planu po zmianach. W 2015 roku miasto Bielsko-Biała korzystało również ze środków unijnych na realizację zadań gminy i powiatu. W ubiegłym roku zrealizowano dochody z tego tytułu w łącznej wysokości 165,29% planu po zmianach. Należy zwrócić również uwagę na fakt, że w 2015 roku miasto Bielsko-Biała wpłaciło do budżetu państwa kwotę 8,2 mln zł na część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów czyli tzw. „janosikowe”.

Wykres. Struktura wydatków budżetu Miasta Bielska-Białej w 2015 r. wg działów

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2015 rok

Tabela. Wydatki budżetu Miasta Bielska-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2015 r. [w zł]	% udział w wydatkach ogółem
Wydatki bieżące	676 003 247,06	86,23%
Wydatki majątkowe	107 958 327,59	13,77%
w tym: inwestycyjne	100 930 977,13	12,87%
Wydatki ogółem	783 961 574,65	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta za 2015 rok

5.4. Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej

Tabela. Środki w budżecie Bielska-Białej w latach 2014-2015 pochodzące z budżetu Unii Europejskiej [w zł]

Wyszczególnienie	2014 r. [w zł]	2015 r. [w zł]
Wykonanie	39 245 408,93	14 655 322,01
w tym:	w tym:	w tym:
- gmina	gmina: 24 735 404,66	gmina: 7 546 167,59
- powiat	powiat: 14 510 004,27	powiat: 7 109 154,42
% wykonania	150,62%	165,29%
% udział w dochodach ogółem	4,88%	1,81%

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Wartość podpisanych umów o dofinansowanie projektów z Unii Europejskiej w latach 2014-2015 [w zł]

2014 r.	2015 r.
4 784 008,32 zł + 212 638 Euro	13 086 898,73 zł + 290 009 Euro

Źródło: Biuro Funduszy Europejskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2015 r. Miasto pozyskało środki z UE w łącznej kwocie ponad 13 mln zł oraz 290 tys. Euro. W zakresie projektów inwestycyjnych – tzw. „projektów twardych” finansowanych ze środków unijnych realizowane rzeczowo były m.in. projekty: „Aktywne przestrzenie – rewitalizacja terenów miejskich w Bielsku-Białej”, „Integracja i rozwój informatycznych systemów zarządzania oświatą w Mieście Bielsko-Biała”, „Budowa strefy aktywności ruchowej w Bielsku-Białej”. Natomiast w zakresie tzw. „projektów miękkich” realizowano m.in. projekty: „Mam zawód – mam pracę w regionie”, „Bielsko-Biała łączy ludzi”, „Nasza szkoła dwujęzyczna”, „Kierunek

przedsiębiorczość”, „Realizacja zadań Instytucji Pośredniczącej RIT Subregionu Południowego Województwa Śląskiego”, a także projekty z Programu „Uczenie się przez całe życie – Comenius”, „Uczenie się przez całe życie – Leonardo da Vinci” oraz z Programu „Erasmus+ - KA1 Mobilność edukacyjna”, „Erasmus+ - KA1 Mobilność kadry edukacji szkolnej” oraz Erasmus+ - KA2 Edukacja Szkolna”.

5.5. Wieloletnie Plany Inwestycyjne

Władze Bielsko-Białej od lat realizują aktywną politykę inwestycyjną w mieście. Jednym z narzędzi umożliwiających prowadzenie zaplanowanej i konsekwentnie realizowanej polityki inwestycyjnej jest opracowywany corocznie Czteroletni Plan Inwestycyjny. Dokument ten spełnia rolę bazy informacyjnej o zamierzeniach inwestycyjnych władz miasta w dłuższym horyzoncie czasu.

Nakłady na inwestycje określone w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2015-2018 wynoszą ogółem: 867 723 000 zł, w tym 337 816 000 zł stanowią środki budżetu miasta, a 529 907 000 zł środki zewnętrzne (dofinansowanie z Unii Europejskiej, budżet państwa, fundusze ochrony środowiska).

Tabela. Nakłady inwestycyjne w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2015 – 2018. Dane w tys. zł.

Źródła finansowania	2015	2016	2017	2018	Razem 2015-2018
Budżet miasta	111 782	95 440	76 288	54 306	337 816
Środki pozabudżetowe	34 343	137 985	182 940	174 639	529 907
Razem	146 125	233 425	259 228	228 945	867 723

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2015-2018”, Zarządzenie Nr ON.0050.327.2015.RG Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 4 maja 2015 r.

5.6. Inwestycje miejskie 2015 r.

W ramach wydatków inwestycyjnych w 2015 r. Gmina Bielsko-Biała zrealizowała przedsięwzięcia dotyczące m.in.:

1. Inwestycji drogowych (25 mln zł), w tym:

- „Rozbudowa odcinka drogi wojewódzkiej nr 942 w Bielsku-Białej” (1,9 mln zł),
- „Przebudowa ul. Sobieskiego wraz z przebudową mostu nad potokiem Wapieniczanka” (3,4 mln zł),

- „Rozbudowa ul. Zapora i ul. Tartacznej wraz z budową mostu w Bielsku-Białej” (3,7 mln zł),
 - zadanie w trakcie realizacji „Rozwój Zrównoważonego Transportu Miejskiego na terenie Miasta Bielska-Białej” (0,8 mln zł). Złożono wniosek o dofinansowanie ze środków UE w lutym 2016 r.,
 - zadanie w trakcie realizacji „Budowa chodników przy podstawowych ciągach komunikacyjnych” (1,1 mln zł),
 - „Rozbudowa i modernizacja obiektów mostowych” (0,7 mln zł),
 - „Budowa ścieżek rowerowych” (1,5 mln zł),
 - „Rozbudowa ul. Pikowej w Bielsku-Białej” (1,5 mln zł) – inwestycję zakończono,
 - „Rozbudowa ul. Kowalskiej wraz z budową ronda w Bielsku-Białej” (1,2 mln zł),
 - „Przebudowa ulic w rejonie Starówki” (2,4 mln zł),
 - „Rozbudowa ul. Piekarskiej i Wapiennej” (1,8 mln zł) – inwestycję zakończono.
2. Inwestycji w gospodarkę mieszkaniową (9,7 mln zł) – w trakcie realizacji jest budowa budynku wielorodzinnego (47 mieszkań) przy ulicy Jaskrowej 13 – 4,5 mln zł oraz wykupy nieruchomości 3,8 mln zł, jak również zakończono zadania „Modernizacja budynku przy placu Św. Mikołaja 14 w Bielsku-Białej” (0,7 mln zł) i „Modernizacja budynku przy ul. Waryńskiego 4 w Bielsku-Białej” (0,4 mln zł).
3. Inwestycji oświatowych (9,4 mln zł), w tym:
- „Termomodernizacja budynku Gimnazjum nr 13 i Szkoły Podstawowej nr 17 przy ul. Bratków 6” (1,5 mln zł), w ramach zadania wydatkowane są także środki z pożyczki z WFOŚiGW (0,8 mln zł) oraz z dotacji z funduszy celowych (0,1 mln zł),
 - „Przebudowa Internatu Zespołu Szkół Ogrodniczych dla potrzeb Miejskiego Zarządu Oświaty – II etap” (1,5 mln zł),
 - w ramach zadania „Modernizacja boisk sportowych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych w Bielsku-Białej” wydatkowano środki w wysokości 2,3 mln zł,
 - „Integracja i rozwój informatycznych systemów zarządzania oświatą w Mieście Bielsko-Biała” (0,8 mln zł, w tym środki z budżetu UE 0,7 mln zł). Zakończenie rzeczowe inwestycji nastąpiło 30 czerwca 2015 r.,
 - „Adaptacja budynku przy ul. Słowackiego 45 na potrzeby Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej” (0,3 mln zł).
4. Inwestycji w ochronę zdrowia (7 mln zł), w tym:
- w ramach zadania inwestycyjnego „Nowoczesna baza Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej” zakupiono sprzęt medyczny

- i zakończono budowę oraz wyposażono archiwum zakładowe przy ul. Wyspiańskiego 21 (3,6 mln zł). Projekt planuje się złożyć do dofinansowania ze środków UE,
- przekazano dotację w kwocie 1,4 mln zł pozyskaną przez Miasto z budżetu państwa na realizację zadania inwestycyjnego „Rozbudowa Zakładu Radioterapii w Beskidzkim Centrum Onkologii – Szpitalu Miejskim jako odpowiedź na rosnącą zapadalność na choroby nowotworowe”,
 - w ramach zadania inwestycyjnego „Restrukturyzacja wraz z modernizacją Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej” wydatkowano kwotę 1,9 mln zł.
5. Inwestycji realizowanych w ramach gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (6,8 mln zł), w tym:
- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bielsku-Białej etap II przy ul. Anyżowej, Małej, Straconki, Rajdowej, Lisiej, Sodowej, Borsuczej” (1,3 mln zł),
 - w ramach zadania „Oświetlenie uliczne miasta Bielska-Białej” wykonano oświetlenie o łącznej długości prawie 5 km na 25 ulicach (0,6 mln zł),
 - „Budowa strefy aktywności ruchowej w Bielsku-Białej” (0,4 mln zł), w tym 0,35 mln zł ze środków z budżetu UE. Zakończenie rzeczowe inwestycji nastąpiło w maju 2015 r.,
 - „Aktywne przestrzenie – rewitalizacja terenów miejskich w Bielsku-Białej” (0,8 mln zł), w tym 0,6 mln zł ze środków z budżetu UE. Zakończenie rzeczowe inwestycji nastąpiło w czerwcu 2015 r.,
 - w ramach zadań „Modernizacja miejskich placów zabaw” (0,3 mln zł) oraz „Ruch bez barier” (0,4 mln zł) wykonano oraz doposażono place zabaw, siłownie zewnętrzne, ścieżki biegowe oraz strefy do ćwiczeń.
6. Inwestycji w zakresie kultury fizycznej (39,6 mln zł), w tym:
- „Budowa Stadionu Miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21” (37,6 mln zł),
 - „Modernizacja obiektów Bielsko-Bialskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji” – 0,6 mln zł,
 - „Budowa kompleksu lekkoatletycznego i boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół Ogrodniczych w Bielsku-Białej – wariant 200 m, obiekt treningowy” – 1 mln zł (w tym dotacje z funduszy celowych 0,4 mln zł).
7. Zakończono realizację zadania „Wyposażenie Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Leszczyńskiej 43” (1,2 mln zł, w tym 0,4 mln zł dotacja z Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej).
8. „Modernizacja budynku Domu Kultury w Hałcnowie przy ul. S.M. Szewczyk 1” (0,4 mln zł).

Niektóre zadania inwestycyjne realizowane były w całości bądź w części ze środków własnych zakładów budżetowych oraz instytucji kultury. Środki te przeznaczono na:

1. Lokalny transport zbiorowy (1 mln zł). Miejski Zakład Komunikacyjny przeznaczył środki m.in. na zakup 10 sztuk autobusów używanych,
2. Gospodarkę mieszkaniową (1,6 mln zł). Zakład Gospodarki Mieszkaniowej przeznaczył środki na przebudowy nieruchomości (izolację fundamentów, wykonanie przyłączy kanalizacyjnych, dobudowanie windy do budynku oraz prace elewacyjne, a także remontowe, jak również budowy placów zabaw i miejsc postojowych),
3. Kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (0,4 mln zł). Teatr Polski przeznaczył środki w wysokości 0,1 mln zł m.in. na zakup systemu do nagłośnienia spektakli. Z kolei Galeria Bielska BWA dokonała zakupów w ramach zadania „Rozbudowa Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA” na kwotę 0,2 mln zł.

Warto zaznaczyć, że wiele zadań zarówno bieżących, jak i majątkowych realizowanych było w ramach budżetu (partycypacyjnego), tzw. obywatelskiego. I tak w 2015 r. w ramach budżetu obywatelskiego wydatkowano łącznie 3,3 mln zł, z tego wydatki bieżące opiewały na kwotę 0,6 mln zł natomiast wydatki majątkowe stanowiły kwotę 2,7 mln zł.

Reasumując, należy stwierdzić, że wykonanie wydatków w 2015 r. na poziomie prawie 94,5% planu było optymalne w warunkach, w których poszczególne zadania budżetowe były realizowane.

5.7. Bielsko-Biała w rankingach

W 2015 r. miasto Bielsko-Biała zajmowało wysokie pozycje różnego rodzaju rankingach i konkursach, w tym m.in.:

- w rankingu Miast Atrakcyjnych dla Biznesu przygotowanym przez amerykański miesięcznik „Forbes” Bielsko-Biała zajęło 4 miejsce wśród miast od 150 do 300 tys. mieszkańców,
- w ogłoszonym przez „Financial Times” rankingu „Polskie Miasta Przyszłości” Bielsko-Biała wśród miast średniej wielkości zajęło trzecie miejsce w zestawieniu oceniającym potencjał gospodarczy miast. Tą samą pozycję miasto Bielsko-Biała zajęło również w zestawieniu „warunki przyjazne dla biznesu” oraz w „rankingu ogólnym”,
- w opracowanym przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera ogólnopolskim rankingu „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2015” podregion bielski zajął 4 miejsce w kategorii „atrakcyjność dla produkcji przemysłowej” oraz 9 miejsce w kategorii „atrakcyjność dla działalności usługowej”.

Poza tym „atrakcyjność dla działalności zaawansowanej technologicznie” podregionu bielskiego została oceniona, jako „wysoka”,

- w rankingu dochodów JST „Bogactwo samorządów” opublikowanym przez dwutygodnik „Wspólnota”, miasto Bielsko-Biała zajęło 14 miejsce wśród miast na prawach powiatu z wynikiem 4084,80 zł (zamożność per capita).
- w konkursie ECO-MIASTO organizowanym przez Ambasadę Francji przy współudziale Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Krajowej Agencji Poszanowania Energii, Bielsko-Biała zwyciężyło w kategorii „Efektywność energetyczna”,
- w konkursie „Gmina Przyjazna Ekonomii Społecznej” organizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego miasto Bielsko-Biała zajęło najwyższe miejsce na podium. W konkursie tym oceniane było: współpraca gminy z podmiotami należącymi do sektora ekonomii społecznej, formalne wsparcie, zaangażowanie w ich inicjatywy oraz stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.

6. Zagospodarowanie przestrzenne

6.1. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Tabela. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej, stan na koniec 2015 r.

Powierzchnia uchwalonych planów miejscowych	4 786 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	38,2 %

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej w latach 2014 – 2015 r.

Ilość	14 (w tym jedna zmiana planu)
Powierzchnia	782 ha

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela. Plany miejscowe Bielska-Białej w trakcie opracowania, stan na koniec 2015 r.

Ilość	25 (w tym 5 zmian planów)
Powierzchnia	1 041 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	8,3 %

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Decyzje budowlane

Tabela. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w 2015 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Ilość wydanych decyzji*
1.	Budynki jednomieszkaniowe	260
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych	38
3.	Budynki zbiorowego zamieszkania	2
4.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	0
5.	Budynki biurowe	6
6.	Budynki handlowo-usługowe	29
7.	Budynki transportu i łączności	16
8.	Budynki przemysłowe i magazynowe	35

9.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	10
10.	Pozostałe budynki niemieszkalne	7
11.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	8
12.	Pozostałe obiekty inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej nie sklasyfikowane	195

**ilość decyzji o WZZT ustalających, odmownych, decyzji dla nowych obiektów, decyzji dla: rozbudowy, przebudowy, zmiany sposobu użytkowania istniejących obiektów*

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Pozwolenia na budowę obiektów budowlanych wydane w 2015 r.

Lp.	Rodzaje budynków i obiektów	Liczba pozwoleń
1.	Budynki mieszkalne jednorodzinne (jednomieszkaniowe)*	144
2.	Budynki o dwóch mieszkaniach*	23
3.	Budynki o trzech i więcej mieszkaniach*	9
4.	Rozbudowa budynków mieszkalnych i niemieskalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	16
5.	Przebudowa pomieszczeń niemieskalnych (prowadząca do powstania nowych mieszkań)	8
6.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego*	2
7.	Budynki biurowe*	4
8.	Budynki handlowo-usługowe*	8
9.	Budynki transportu i łączności*	4
10.	Budynki przemysłowe i magazynowe*	22
11.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej*	0
12.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej*	110

**pozwolenia na budowę nowych budynków, obiektów*

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ilość wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w 2015 r. (decyzje pozytywne, decyzje negatywne, decyzje na budowę nowych obiektów, decyzję na: rozbudowę, przebudowę, zmianę sposobu użytkowania istniejących obiektów, decyzję na rozbiórkę) wyniosła: 2218.

6.2. Rewitalizacja

Prace nad „Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich na lata 2014-2020” (PROM) rozpoczęto w 2013r. Ze względu jednak na brak Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL) na lata 2014-2020 zostały one zawieszone. W 2015r., po przyjęciu RPO WSL oraz po ukazaniu się „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” wydanych przez Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, wznowiono prace nad Programem i zakończono je w październiku 2015 r.

„Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku – Białej na lata 2014-2020” (kontynuacja PROM 2007-2013) został przyjęty uchwałą Nr XIII/214/2015 z dnia 24 listopada 2015 r. Następnie 9 grudnia 2015 r. został przekazany do oceny przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w zakresie zgodności z w/w wytycznymi. 29 grudnia 2015 r. Zarząd Województwa Śląskiego przyjął Uchwałę w sprawie „Zasad wsparcia rewitalizacji w ramach RPO WSL na lata 2014-2020”, będące podstawą do przeprowadzenia oceny programów rewitalizacji. Pozytywną ocenę PROM otrzymał 3 czerwca 2016 r. W okresie od 2014 r. do 2015 r., pomimo braku aktualnego PROM na lata 2014-2020, kontynuowano działania rewitalizacyjne poprzez realizację projektów zgłoszonych do PROM zarówno przez podmioty publiczne jak i prywatne.

Tabela. Stan realizacji projektów w latach 2014-2015.

Sektor	Publiczny	Prywatny	Razem
Ilość projektów zgłoszonych do realizacji w 2013r.	22	20	42
Projekty zrealizowane w latach 2014-2015	10	2	12
Projekty w trakcie realizacji	7	11	18
Projekty nierozpoczęte	5	7	12

Źródło: opracowanie własne Biuro Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej

I. PROJEKTY SEKTORA PUBLICZNEGO

1. Plac zabaw Osiedle Grażyny	projekt zrealizowany
2. Bielski tramwaj	projekt w trakcie realizacji
3. Bielsko – Biała łączy ludzi	projekt zrealizowany
4. Kierunek-Zmiana	projekt zrealizowany
5. MCIS Wzgórze 14	projekt w trakcie realizacji
6. Wzgórze 10	projekt zrealizowany
7. Wzgórze 8	projekt zrealizowany
8. Waryńskiego 4	projekt zrealizowany
9. Rynek 16	projekt w trakcie realizacji
10. Sobieskiego 13	projekt w trakcie realizacji
11. 11Listopada 46	projekt zrealizowany
12. Plac Wojska Polskiego 5	projekt zrealizowany
13. 11 listopada 64	projekt zrealizowany
14. 11 listopada 64B	projekt zrealizowany
15. Krasińskiego 20C	projekt w trakcie realizacji
16. Sobieskiego 19	projekt w trakcie realizacji
17. Monitoring CCTV	projekt w trakcie realizacji

Nie rozpoczęto realizacji pięciu projektów.

II. PROJEKTY SEKTORA PRYWATNEGO

1. Boisko sportowe jednostka „C” osiedle Karpackie	projekt zrealizowany
2. Centrum kultury i nauki Leonardo	projekt w trakcie realizacji
3. Inkubator przedsiębiorczości społecznej, rehabilitacji i profilaktyki uzależnień – inkubator społeczny	projekt w trakcie realizacji
4. Zachowajmy przeszłość aby ubogacić przyszłość	projekt w trakcie realizacji
5. Place zabaw	projekt w trakcie realizacji
6. Klub osiedlowy	projekt w trakcie realizacji
7. Ośrodek rekreacji i rehabilitacji konnej	projekt w trakcie realizacji
8. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych w zasobach KSM w Bielsku-Białej	projekt w trakcie realizacji
9. Reklamowy raj	projekt w trakcie realizacji

10. Poprawa dostępności działalności społeczno –

kulturalnej Klubu Best poprzez budowę windy

projekt w trakcie realizacji

11. Plac zabaw ul. Żółtych Kłosów

projekt zrealizowany

12. Punkt przedszkolny (integracyjny)

projekt w trakcie realizacji

Nie rozpoczęto realizacji siedmiu projektów.

7. Transport i komunikacja

7.1. Transport drogowy i drogownictwo

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł drogowy na południu woj. śląskiego, przez miasto przebiega:

- droga krajowa nr 1 (Gdańsk – Cieszyn), na odcinku Bielsko-Biała – Cieszyn: jako droga ekspresowa S52,
- droga ekspresowa nr S1 (Bielsko-Biała – Zwardoń),
- droga krajowa S52 (Bielsko-Biała – Głogoczków),
- droga wojewódzka nr 940 (węzeł Rosta (S-1/S-69) – droga krajowa nr 52),
- droga wojewódzka nr 942 (Bielsko-Biała – Wiśła).

W mieście znajduje się rozrząd ruchu w kierunku granicy z Czechami (E75, E462) oraz Słowacją (S1, 945).

Do podstawowych połączeń drogowych w obrębie miasta należą:

- fragment ul. Warszawskiej oraz Bohaterów Monte Cassino – ruch tranzytowy: Katowice – Cieszyn,
- ul. Niepodległości, Wyzwolenia, Lwowska, Krakowska – ruch w kierunku Krakowa,
- ul. Żywiecka – ruch w kierunku Żywca,
- ul. Warszawska, 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Bystrzańska – ruch w kierunku Szczyrku.

Tabela. Pomiar ruchu kołowego na terenie Bielska-Białej w 2014 r.

Nazwa ulicy	Liczba pojazdów lekkich (rowery, motocykle, samochody osobowe, samochody dostawcze) [P/hszcz.]	Liczba pojazdów ciężkich (samochody ciężkie bez przyczep, samochody ciężkie z przyczepami, autobusy) [P/hszcz.]
Warszawska – granica miasta	2 232	306
Warszawska - centrum	2 146	108
Krakowska – granica miasta	1 558	77
Krakowska - centrum	1 220	48
Bystrzańska – granica miasta	1 660	35

Nazwa ulicy	Liczba pojazdów lekkich (rowery, motocykle, samochody osobowe, samochody dostawcze) [P/hszcz.]	Liczba pojazdów ciężkich (samochody ciężkie bez przyczep, samochody ciężkie z przyczepami, autobusy) [P/hszcz.]
Bohaterów Monte Cassino granica miasta	2 295	287
Cieszyńska – granica miasta	1 227	26
Cieszyńska - centrum	1 919	98
Sobieskiego	861	15
Wyzwolenia – granica miasta	679	19
Wyzwolenia - centrum	1 463	87
Żywiecka – granica miasta	1 485	90
Żywiecka - centrum	1 280	42
Leszczyńska	598	21
Partyzantów	2 352	59
Mostowa	1 363	48
Stojałowskiego	1 273	32
PCK	1 318	26
Piastowska	1 333	86
Michałowicza	1 150	15

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela. Sieć drogowo – uliczna Bielska-Białej w 2015 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Liczba	Długość (km)
Układ podstawowy		
Drogi krajowe	2	13,7
Drogi wojewódzkie	2	15,3
Drogi powiatowe	78	106,7
Układ obsługujący		
Drogi gminne	1 146	453,5
Drogi wewnętrzne (w trwałym zarządzie MZD)	66	9,5
Obiekty (mosty, wiadukty, tunele) (szt.)	117	4,3
Kładki dla pieszych (szt.)	13	0,83
Przejścia podziemne (szt.)	8	0,3

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Standard obsługi miasta przez komunikację drogową wyrażony jest dostępnością komunikacyjną obszaru, której parametrami są:

- gęstość sieci dróg publicznych (Bielsko-Biała: 4,79 km/km²),
- długość dróg przypadająca na 1 000 mieszkańców (Bielsko-Biała: 3,47 km).

Stan techniczny sieci drogowej w Bielsku-Białej wykazuje znaczną dekapitalizację (21,9% układu podstawowego oraz 26,5% układu obsługującego). Poziom dekapitalizacji wyraża się relacją długości dróg wymagających remontu do całkowitej ich długości.

Tabela. Stan techniczny sieci dróg w Bielsku-Białej w 2015 r.

Poziom dekapitalizacji w %	
Układ podstawowy	21,9%
Układ obsługujący	26,5%

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela. Sieć drogowo-uliczna Bielska-Białej w 2015 r. wymagająca remontu

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Długość (km)
Układ podstawowy	
Drogi krajowe	2,6
Drogi wojewódzkie	1,63
Drogi powiatowe	25,50
Układ obsługujący	
Drogi gminne	120,15
Drogi wewnętrzne	-

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

W latach 2014-2015 r. w Bielsku-Białej na inwestycje drogowe wydatkowano środki w kwocie 40 950 284,99 zł w tym: 7 184 789,19 zł – z budżetu Unii Europejskiej, 4 663 700,00 zł – z rezerwy subwencji ogólnej; 384 482,00 zł z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

7.2. Motoryzacja

Bielsko-Biała charakteryzuje się dużą ilością zarejestrowanych pojazdów (123 759) stan na koniec 2015 r. Wskaźnik motoryzacji w 2015 r. osiągnął wartość 555 pojazdów (samochodów osobowych) na 1000 mieszkańców (2014 r. wynosił on 527/1000 mieszkańców).

Tabela. Informacje dotyczące motoryzacji na terenie Bielska-Białej – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Pojazdy zarejestrowane ogółem, w tym:	123 759
samochody osobowe	95 805
samochody ciężarowe	16 360
samochody specjalne	863
autobusy	344
motocykle i motorowery	5 798
naczepy (ciężarowe i specjalne), przyczepy ciężarowe, specjalne i rolnicze	2 993
ciągniki siodłowe	937

ciągniki rolnicze	463
Pojazdy zarejestrowane po raz pierwszy na terytorium Polski	10 014
Wydane prawa jazdy	4 689 (w tym 143 międzynarodowych)
Wskaźnik motoryzacji (pojazdów - samochodów osobowych/1000 mieszkańców)	555

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

7.3. Publiczny transport zbiorowy – Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Sieć komunikacji zbiorowej w Bielsku-Białej obejmuje 46 linii autobusowych: 38 linii miejskich, 6 linii podmiejskich (w kierunkach: Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Jasienica i Wilkowice) oraz 2 linie nocne. W 2015 r. nie zostały utworzone nowe połączenia autobusowe oraz nie wydłużono trasy przejazdu istniejących linii komunikacyjnych.

Łączna długość linii komunikacyjnych MZK, na koniec 2015 r. wyniosła 518,2 km.

Tabela. Parametry sieci komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba linii autobusowych	46
w tym:	
miejskie	38
podmiejskie	6
nocne	2
Długość linii autobusowych	518,2 km
Liczba przewiezionych pasażerów wg sprzedanych biletów	16 365 780
Liczba przewiezionych pasażerów wg wycień prowadzonych autobusami wyposażonymi w urządzenia do automatycznego zliczania pasażerów	25 477 257

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W 2015 r. MZK eksploatował 137 pojazdów, w tym 82 szt. przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. W latach 2014 - 2015 zakupiono 2 nowe autobusy oraz 10 szt. autobusów używanych.

Tabela. Stan taboru komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2015 r.

Elementy sieci autobusowej	Ilość
autobusy w inwentarzu	137
w tym:	
autobusy w ruchu	98+8 szkolnych
autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	82
autobusy spełniające wymagania norm emisji spalin EURO	121
autobusy klasy mini (7,5 – 8 m)	13
autobusy klasy maxi (10,5 – 12 m)	88
autobusy klasy mega (16,5 – 18 m)	36

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W 2015 r. MZK wykonał taborem autobusowym na liniach miejskich oraz podmiejskich łącznie 7 895 838 wozokilometrów, a z jego usług przewozowych skorzystało:

- 16 365 780 pasażerów (wg sprzedanych biletów),
- 25 477 257 pasażerów (wg wyliczeń prowadzonych autobusami wyposażonymi w urządzenia do automatycznego zliczania pasażerów).

8. Gospodarka komunalna

8.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie Gminy Bielsko-Biała działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzi firma „AQUA” S.A. Na swoim obszarze działania „AQUA” S.A. dostarcza wodę do 83% mieszkańców (w tym do 99% w Bielsku-Białej). Firma rocznie sprzedaje ok. 14 mln m³ wody, która dostarczana jest do 42 000 punktów, z których korzysta ok. 220 000 osób.

Tabela. Struktura odbiorców wody w Bielsku-Białej ze względu na cel wykorzystywania wody w 2015 r.

Cel wykorzystania	Wielkość zużycia [m ³]	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	5 955 614	71,9%
Działalność gospodarcza	1 879 515	22,7%
Inne cele	451 808	5,5%
Razem	8 286 937	100,0%

Źródło: AQUA S.A.

W 2015 r. w Bielsku-Białej dobowe zużycie wody w litrach wyniosło 99 litry/mieszkańca/dobę. Straty wody to 10,3 m³/km/dobę. „AQUA” S.A. eksploatuje dwie oczyszczalnie ścieków: w Komorowicach o przepustowości 90 000 m³/dobę oraz w Wapienicy o przepustowości 8 000 m³/dobę.

Tabela. Ilość odprowadzanych ścieków w Bielsku-Białej w 2015 r.

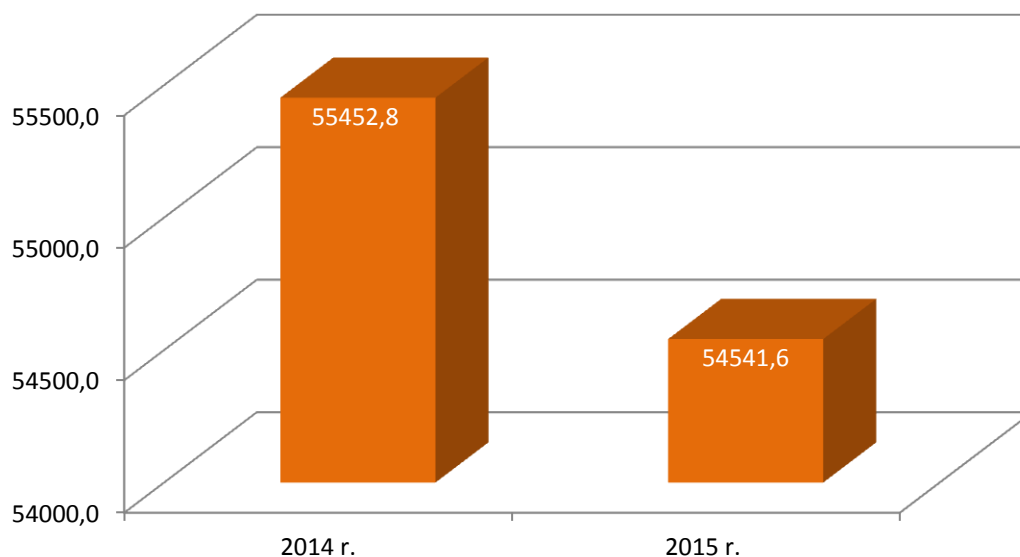
Rodzaj korzystających	Ilość ścieków [m ³]	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 436 686	59,9%
Działalność gospodarcza	2 566 719	23,9%
Inne	1 744 055	16,2%
Razem	10 747 460	100,0%

Źródło: AQUA S.A.

8.2. Gospodarka odpadami

Z dniem 1 lipca 2013 r. wprowadzona została nowa organizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi w mieście, polegająca m.in. na podziale odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych na frakcje: „suchą” oraz „moką”¹³. Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi oparty na powszechnej selektywnej zbiórce jest podstawowym narzędziem do zrealizowania przez Miasto ustawowego obowiązku uzyskania wymaganych poziomów tzw. „odzysku” i „ograniczania”¹⁴. W 2015 r. od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych w Bielsku-Białej odebrane zostały odpady komunalne w wielkości 47 984,6 Mg. Ponadto do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) utworzonego na terenie ZGO S.A. w Bielsku-Białej, właściciele nieruchomości dostarczyli 6 407,47 Mg odpadów komunalnych, w tym 47,61 Mg odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych. Odpady dostarczone do PSZOK stanowiły 11,75% całego strumienia odpadów komunalnych zebranych z terenu miasta w 2015 r. a który wynosił 54 541,6 Mg.

Wykres. Porównanie strumienia zebranych odpadów komunalnych w Bielsku-Białej w latach 2014-2015 [w Mg]

Źródło: „Analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Bielska-Białej 2015 r.”, Biuro ds. Gospodarki Odpadami, Urząd Miejski w Bielsku-Białej

¹³ Zasady zbierania i gromadzenia odpadów komunalnych oraz charakterystykę obowiązującego systemu selektywnego zbierania odpadów określa m.in. Uchwała Nr XIII/209/2015 Rady Miejskiej z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Bielska-Białej.

¹⁴ Zgodnie z przepisami, gminy zobowiązane są do osiągnięcia wymaganych poziomów w poszczególnych latach. Poziomy zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. Ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynika, iż 99,04% mieszkańców Bielska-Białej prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, natomiast 0,96% nie segreguje odpadów komunalnych.

Dzięki wprowadzeniu nowej selektywnej zbiórki odpadów na terenie Miasta oraz kierowaniu całego strumienia odpadów komunalnych do instalacji w Zakładzie Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej, wysegregowano i oddano do recyklingu 4 560,8 Mg odpadów surowcowych – co pozwoliło na osiągnięcie 18,89% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (wymagany minimalny poziom do osiągnięcia w 2015 r. wynosił 16%). Wg stanu na 31 grudnia 2015 r. firma wywozowa wyposażyła nieruchomości w Bielsku-Białej łącznie w 101 232 szt. pojemników/kontenerów¹⁵. Ponadto właścicielom nieruchomości dostarczono łącznie 106 szt. worków do gromadzenia odpadów „suchych” oraz 167 106 szt. worków na odpady zielone. Właściciele nieruchomości nie ponosili żadnych dodatkowych kosztów za dostarczenie wskazanych pojemników/kontenerów/worków.

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej pełni rolę Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), w sposób kompleksowy zagospodarowuje odpady z miasta Bielska-Białej oraz części gmin powiatu bielskiego¹⁶, poprzez ich: sortowanie, kompostowanie, demontaż, przetwarzanie, odzysk surowców wtórnych oraz unieszkodliwianie na składowisku pozostałości poprocesowych. ZGO S.A. w Bielsku-Białej w 2015 r. przyjął oraz przetworzył 88 876,8 Mg odpadów tj. o 0,46% mniej niż w 2014 r., w tym 91% stanowiły odpady komunalne dostarczone z Bielska-Białej i gmin objętych porozumieniem w sprawie wspólnego uregulowania gospodarki odpadami komunalnymi na terenie swoich gmin w zakresie wypełnienia obowiązku zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, której realizacja jest współfinansowana ze środków unijnych w ramach przedsięwzięcia pn. „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego”.

Tabela. Struktura asortymentowa – ilościowa przyjętych odpadów przez ZGO S.A. w latach 2014-2015.

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.	
	Ilość w Mg		Ilość w Mg	
Odpady ogółem w tym:	87 583,4	100%	88 876,8	100%
- odpady komunalne	69 305,8	79,1%	65 430,5	73,6%
- odpady budowlane	5 672,8	6,5%	7 003,2	7,9%
- odpady selektywne	3 307,5	3,8%	4 982,4	5,6%
- odpady pozostałe	9 297,3	10,6%	11 460,7	12,9%

Źródło: Sprawozdanie z działalności gospodarczej ZGO S.A. oraz działalności Zarządu Spółki za rok 2015

¹⁵ Odbiorem odpadów oraz ich transportem do miejsca unieszkodliwiania zajmuje się SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A. Łączna liczba gospodarstw domowych w Bielsku-Białej objętych systemem wynosi 63 756

¹⁶ tj. Bestwiny, Buczkowice, Jasienicy, Jaworza, Kóz, Porąbki, Szczyrku oraz Wilkowice.

8.3. Ciepłownictwo

System Ciepłowniczy Bielska-Białej zasilany jest z następujących źródeł ciepła:

1. Elektrociepłownia EC1 Bielsko-Biała – TAURON Ciepło sp. z o.o. (moc cieplna: 182,4 MW_t, moc elektryczna: 50,82 MW_e),
2. Elektrociepłownia EC2 Bielsko-Północ w Czechowicach Dziedzicach – TAURON Wytwarzanie S.A. (moc cieplna: 171 MW_t, moc elektryczna: 55 MW_e),
3. Kotłownia gazowo-olejowa P.K. „Therma” Sp. z o.o. (moc cieplna: 5 MW_t),
4. Kotłownia gazowa P.K. „Therma” Sp. z o.o. (sumaryczna moc cieplna: 0,36 MW_t).

Struktura odbiorców wg zapotrzebowania mocy cieplnej – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2015 r.
Mieszkania	38,5 %
Przemysł	36,3 %
Szkolnictwo	6,8%
Służba zdrowia	2,0%
Odbiorcy pozostali	16,4 %
Razem	100%

Źródło: P.K. „Therma” Sp. z o.o.

P.K. „Therma” Sp. z o.o. na terenie miasta posiada 169 km sieci ciepłych, w tym 12,3 km sieci napowietrznych oraz 133,5 km sieci preizolowanych.

W 2015 r. wymieniono 1,2 km sieci ciepłych kanałowych na rurociągi z rur preizolowanych oraz 2,6 km przyłączy ciepłowniczych do nowych odbiorców ciepła.

Tabela. Sprzedaż ciepła przez P.K. „Therma” Sp. z o.o. w jednostkach rzeczowych (GJ) w latach 2014-2015.

Wyszczególnienie	2014 r. (GJ)	2015 r. (GJ)
Sprzedaż ciepła	1 454 259,8	1 586 024,5
- w nośniku parowym	0	0
- w nośniku wodnym	1 454 259,8	1 586 024,5

Źródło: P.K. „Therma” Sp. z o.o.

Sprzedaż ciepła P.K. „Therma” Sp. z o.o. w 2015 r. była wyższa o 9% niż w 2014 r. Wpływ na to miała średnia temperatura zewnętrzna okresu grzewczego i długość sezonu grzewczego. W 2014 r. średnia temperatura okresu grzewczego wynosiła 7,3°C, sezon trwał 241 dni podczas, gdy w 2015 r. średnia temperatura wynosiła 7,0°C przy 249 dniach grzania.

8.4. Cmentarnictwo komunalne

Na terenie Bielska-Białej znajdują się 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni 13ha 25a 34m². Administratorem cmentarzy komunalnych jest „Zieleń Miejska” Sp. z o. o.

Tabela. Cmentarnictwo komunalne w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Stopień wypełnienia (w %)	Ilość wolnych miejsc
Cmentarz komunalny ul. Karpacka	12ha 45a 69m ²	75%	1188
Cmentarz komunalny ul. Krasickiego	79a 65m ²	100%	0

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9. Ochrona środowiska

9.1. Ochrona powietrza i monitoring wód

Na poziom zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej oddziałuje przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw domowych, kotłowni zakładowych, zakładów przemysłowych, ciągów komunikacyjnych, a także napływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich, tj. Górnego Śląska, Rybnickiego Okręgu Węglowego oraz Okręgu Ostrawsko-Karwińskiego.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej jest ruch pojazdów samochodowych. Przez centrum miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, prowadzony jest także ruch tranzytowy o charakterze krajowym i międzynarodowym.

Tabela. Bielsko-Biała: emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych (ton/rok) w latach 2014 – 2015 r.

Emisja zanieczyszczeń gazowych			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2014 r.	2015 r.
ogółem	t/r	221 605	235 287
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	702	710
nie zorganizowana	t/r	22	26
dwutlenek siarki	t/r	180	179
tlenki azotu	t/r	193	202
tlenek węgla	t/r	143	152
dwutlenek węgla	t/r	220 903	234 577
metan	t/r	0	0
podtlenek azotu	t/r	3	42
Emisja zanieczyszczeń pyłowych			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2014 r.	2015 r.
ogółem	t/r	70	69
ogółem (Polska = 100)	%	0,15	0,16

nie zorganizowana	t/r	0	0
ze spalania paliw	t/r	29	31
cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	t/r	0	0
krzemowe	t/r	16	15
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
Rodzaje zanieczyszczeń	Jednostka miary	Wartość	
		2014 r.	2015 r.
gazowe	t/r	327	249
pyłowe	t/r	14 614	16 173
gazowe	jako % zanieczyszczeń wytworzonych	31,8	26
pyłowe	jako % zanieczyszczeń wytworzonych	99,5	99,6

n - dane niedostępne

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Pomimo rozbudowanej sieci ciepłowniczej zasilanej centralnie przez elektrociepłownię – licznie występują na terenie miasta tradycyjne rozwiązania grzewcze z indywidualnymi kotłowniami węglowymi i gazowymi. Są to źródła emisji powierzchniowej, która wraz z emisją liniową (transport samochodowy) tworzy tzw. „niską emisję” odpowiedzialną za występowanie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a w konsekwencji do negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ocena jakości powietrza na terenie miasta Bielska-Białej dokonywana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w oparciu o wyniki pomiarów wykonywanych przez automatyczną stację monitoringu zanieczyszczeń powietrza zlokalizowaną przy ul. Kossak-Szczuckiej oraz stanowiska pomiarowego przy ul. Sterniczej.

Tabela. Wyniki bieżącej oceny jakości powietrza Bielska-Białej za 2015 r.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂	SO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃
Miasto Bielsko-Biała	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A	A	A

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Dla większości badanych zanieczyszczeń na terenie miasta nie odnotowano przekroczeń i stwierdzono dla nich klasę wynikową „A”. Natomiast dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(α)pirenu stwierdzono klasę wynikową – „C”. W przypadku pyłu PM₁₀ przekroczenie było spowodowane występowaniem ponadnormatywnej ilości dni z przekroczeniami dopuszczalnej jego wartości średniodobowej. W przypadku pyłu PM_{2,5} i benzo(α)pirenu przekroczenie wynikało z ponadnormatywnego stężenia średniorocznego związanego z oddziaływaniem emisji z indywidualnego ogrzewania budynków, niekorzystnymi warunkami klimatycznymi i meteorologicznymi oraz emisją wtórną zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (dróg, chodników, placów).

Natężenie hałasu

Obecnie realizowane są działania naprawcze wynikające z Programu ochrony środowiska przed hałasem w mieście Bielsku-Białej na lata 2013-2017.

Program ten został przyjęty uchwałą nr XXXV/853/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29 października 2013 r. Program ochrony środowiska przed hałasem odnosi się do terenów mieszkaniowych¹⁷.

Monitoring wód

Ocena jakości wód powierzchniowych na terenie miasta Bielska-Białej prowadzona jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, który wykonuje badania w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W latach 2014-2015 r. w punktach pomiarowych „Straconka poniżej źródłka” oraz „Zbiornik Wapienica – zaporą” prowadzony był program monitoringu obszarów chronionych przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. W obu monitorowanych punktach nie odnotowano przekroczeń wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych. W ramach monitoringu badawczego kontynuowano badania potoku Krzywa. Badania wskaźników fizykochemicznych, mające na celu określenie potencjalnie

¹⁷ Ustalając listę priorytetów w zakresie ochrony przed hałasem na tych terenach brano pod uwagę zarówno wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego hałasu, jak i liczbę zagrożonych mieszkańców.

negatywnego wpływu miejskiego składowisku odpadów na wody powierzchniowe, nie wykazały przekroczeń granicy dopuszczalnej dla klasy II, przy czym przeważająca część wskaźników otrzymała klasę I, a tylko 4 z 24 monitorowanych wskaźników, klasę II.

9.2. Lasy i tereny zieleni

Ponad 28% powierzchni Bielska-Białej stanowią tereny zielone – głównie lasy (3 209 ha). Zieleń urządzona na terenie miasta reprezentowana jest przede wszystkim w formie zabytkowych założeń zieleni parkowej, cmentarnej i przykościelnej oraz zieleńców, parków, skwerów i bulwarów o charakterze rekreacyjnym i estetycznym. Na terenie Bielska-Białej występują również obszary zieleni towarzyszącej zabudowaniom, ogródkom działkowym oraz zieleni izolacyjnej wokół tras komunikacyjnych.

W Bielsku-Białej znajduje się wiele miejsc i obszarów przyrodniczo cennych o różniącej się randze ważności oraz różnych statusach ochronnych. W granicach administracyjnych miasta mieszczą się obszary górskie i leśne charakteryzujące się wysokim w skali regionu stopniem naturalności. Bezpośrednie sąsiedztwo pasma gór ciągnącego się wzdłuż niemal całej południowej granicy kraju warunkuje korzystny mikroklimat i atrakcyjną lokalizację pod względem możliwości uprawiania turystyki i rekreacji.

9.3. Formy ochrony przyrody

Tabela. Bielsko-Biała: obszary prawnie chronione – stan na koniec 2015 r.

Rodzaje obszarów	Jednostka miary	Wartość
Ogółem	ha	5 101,81
udział obszarów prawnie chronionych w pow. ogółem	%	41,00
parki narodowe	ha	0,00
rezerваты przyrody	ha	95,00
parki krajobrazowe razem	ha	2 947,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	ha	95,00
użytki ekologiczne	ha	1,00
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	ha	2 153,81
pomniki przyrody	szt.	62

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

W Bielsku-Białej zachowały się naturalne, cenne przyrodniczo tereny, które objęte zostały ochroną prawną. W granicy administracyjnej miasta znajdują się 2 rezerваты przyrody, 2 parki krajobrazowe, 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz 2 użytki ekologiczne oraz 62 pomniki przyrody. Ogólna powierzchnia obszarów prawnie chronionych w Bielsku-Białej wynosi ponad 5 100 ha.

Ponadto w ramach międzynarodowej sieci NATURA 2000 utworzono dwa specjalne obszary ochrony siedlisk – Beskid Śląski /PLH 240005/ oraz Beskid Mały /PLH 240023/, których fragmenty zlokalizowane są w granicach administracyjnych Bielska-Białej.

Tabela. Wykaz form ochrony przyrody w Bielsku-Białej

Nazwa	Powierzchnia	Powstanie	Akty prawne
Park Krajobrazowy Beskidu Małego	480 ha 680 ha*	1998 r.	Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.110)
Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	2 440 ha 860 ha*	1998 r.	Rozporządzenie nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz.111)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dolina Wapienicy”	1 519,02 ha	2001 r.	Uchwała nr L/755/2001 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 06.11.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 94/01 poz. 2737)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Sarni Stok”	11,19 ha	2002 r.	Uchwała nr LXII/954/02 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 02.06.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 55/02 poz. 1846)
Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Cygański Las”	593,00 ha	2004 r.	Uchwała nr XXXVII/1193/2004 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 07.12.2004 r.
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Gościńska Dolina”	30,61 ha	2013 r.	Uchwała nr XXVI/666/2013 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 29.01.2013 r.
Użytek ekologiczny „Żabieniec”	0,7986 ha	2006 r.	Uchwała nr LX/1911/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 27.06.2006 r.
Użytek ekologiczny „Zbiornik Weldoro”	0,2131 ha	2008 r.	Uchwała nr XXIII/610/2008 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 01.04.2008 r.
Rezerwat przyrody „Stok Szyndzielni”	54,96 ha	1953 r.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z 05.11.1953 r. MP nr A-107, poz.1438
Rezerwat przyrody „Jaworzyna”	40,03 ha	2003 r.	Rozporządzenie nr 85, poz. 2281 Wojewody Śląskiego z 25.08.2003 r.

* - otulina parku krajobrazowego

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Dla obszaru miasta Bielska-Białej przeprowadzona została szczegółowa waloryzacja przyrodnicza, na podstawie, której wyznaczone zostały cenne przyrodniczo tereny proponowane do objęcia ochroną prawną. Prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego uzależnione jest przede wszystkim od harmonijnie wpisanego w strukturę miasta systemu zieleni ekologicznej, który uwzględnia istniejące i potencjalne obszary żywej przyrody.

10. Budownictwo i mieszkalnictwo

Tabela. Budownictwo w Bielsku-Białej w latach 2014 – 2015.

Budynki nowe oddane do użytkowania				
Wyszczególnienie		2015	2014	Zmiana [%] (2014 = 100)
Ogółem	budynki	273	277	98,56
mieszkalne	budynki	241	253	95,26
niemieszkalne	budynki	32	24	133,33
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m ²	40 796	51 702	78,90
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m ²	81 166	47 483	170,94
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	1 001 745	646 092	155
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	199 892	250 033	79,95
Budownictwo indywidualne – nowe oddane do użytkowania				
Wyszczególnienie		2015	2014	Zmiana [%] (2014 =100)
Ogółem	budynki	208	240	86,66
mieszkalne	budynki	197	231	85,30
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	150 653	193 681	77,78
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	138 656	183 585	75,52

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Budownictwo niemieszkalne w Bielsku-Białej w 2015 r.

Budownictwo niemieszkalne – nowe oddane do użytkowania		
Wyszczególnienie		2015
ogółem	budynki	32
kubatura	m ³	801 853
powierzchnia użytkowa	m ²	81 166

w tym:		
Budynki biurowe	budynki	4
kubatura	m ³	28 172
powierzchnia użytkowa	m ²	5 523
Budynki handlowo-usługowe	budynki	8
kubatura	m ³	43 121
powierzchnia użytkowa	m ²	6 456
Budynki garaże	budynki	4
kubatura	m ³	769
powierzchnia użytkowa	m ²	201
Budynki przemysłowe	budynki	8
kubatura	m ³	639 831
powierzchnia użytkowa	m ²	59 053
Budynki magazynowe, zbiorniki, silosy	budynki	5
kubatura	m ³	74 483
powierzchnia użytkowa	m ²	7 044
Budynki szpitali i zakładów opieki	budynki	2
kubatura	m ³	3 456
powierzchnia użytkowa	m ²	1 054
Budynki muzeów i bibliotek	budynki	1
kubatura	m ³	12 021
powierzchnia użytkowa	m ²	1 835

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

10.1. Rynek mieszkaniowy

W 2015 r. w Bielsku-Białej oddano do użytku 466 mieszkań (w tym 235 w budownictwie indywidualnym), powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych wyniosła 43 948 m² (w tym budownictwo indywidualne 30 729 m²). W skali miast województwa śląskiego jest to wynik bardzo dobry – miasto Bielsko-Biała w tym zestawieniu uplasowało się na drugim miejscu tuż za Katowicami wśród miast na prawach powiatu. Wskaźnik mieszkań oddanych do użytku na 1000 ludności w Bielsku-Białej wyniósł 2,70, a oddane do użytku w Bielsku-Białej mieszkania w 2015 r. stanowiły 4,59% ogólnej ich liczby w skali województwa.

Tabela. Mieszkania oddane do użytkowania (wskaźniki) w Bielsku-Białej w 2015 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik	Gliwice
mieszkania na 1000 ludności	mieszk.	2,70	3,85	1,27	2,25	1,50
mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	mieszk.	557	760	277	420	267
mieszkania na 10 tys. ludności	mieszk.	26,97	38,53	12,70	22,45	15,00
izby w mieszkaniach na 1000 ludności	izba	10,48	11,39	6,07	10,97	6,73
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	94,3	63,2	124,7	101,1	117,8

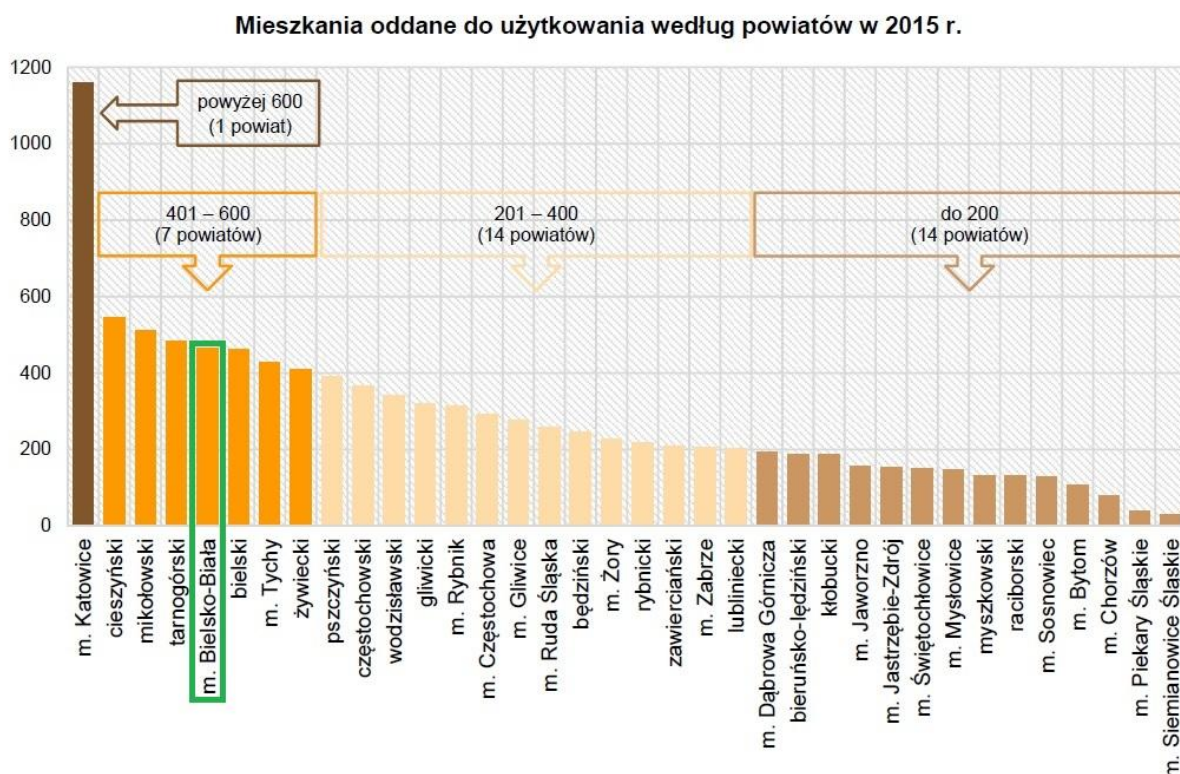
Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Tabela. Mieszkania oddane do użytku w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa (m ²)
Mieszkania spółdzielcze	0	0	0
Mieszkania zakładowe	0	0	0
Mieszkania komunalne	9	25	532
Mieszkania społeczne czynszowe	0	0	0
Mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	222	549	12687
Mieszkania indywidualne	235	1 236	30 729
Ogółem	466	1 810	43 948

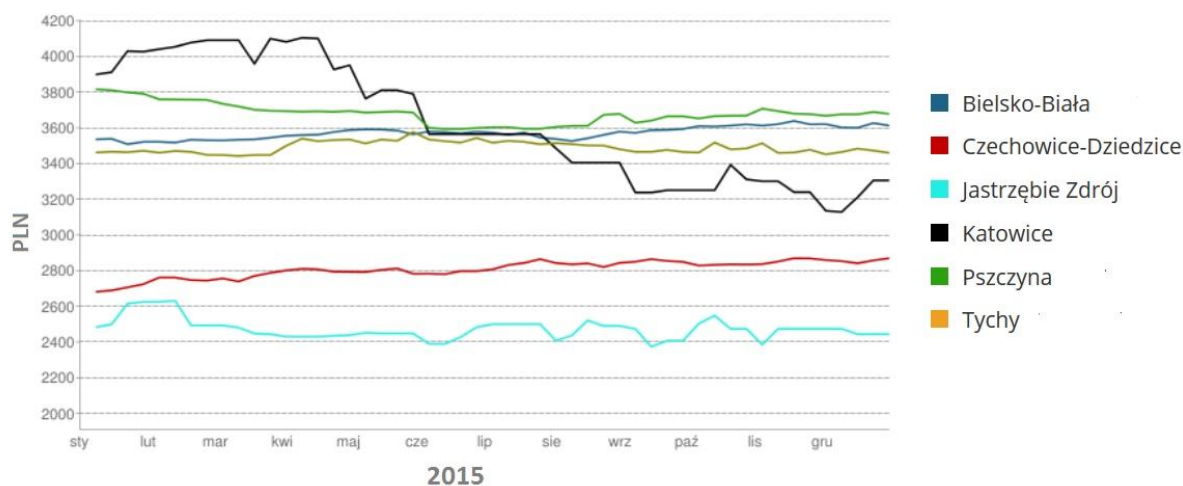
Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

Wykres. Mieszkania oddane do użytkowania według powiatów w 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa wg powiatów, najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w mieście Katowice (11,4% mieszkań oddanych w województwie). Następne w kolejności były: powiat cieszyński (5,4% ogółu mieszkań oddanych w województwie), mikołowski (5%), tarnogórski (4,7%) i miasto Bielsko-Biała (4,6%). Średnia cena 1 m² mieszkania (sprzedaż) w Bielsku-Białej w 2015 r. wyniosła nieco ponad 3 600 zł.

Tabela. Średnia cena 1 m² mieszkania (sprzedaż) w wybranych miastach woj. śląskiego w 2015 r.

Źródło: Statystyka nieruchomości - mojelokum.pl

10.2. Gminna gospodarka mieszkaniowa

Gminnym zasobem mieszkaniowym w Bielsku-Białej zarządza Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM), który powstał w 1991 r. w wyniku przekształcenia Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych działającego jako przedsiębiorstwo państwowe. ZGM kontynuuje jego działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego.

Tabela. Liczba oraz powierzchnia zasobów komunalnych (lokali mieszkalnych i użytkowych) w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań w m ²	Liczba lokali użytkowych	Powierzchnia lokali użytkowych
Ogółem:				
lokale zarządzane przez ZGM:	6 695	316 044	1 087	103 062
- w tym lokale socjalne	366	11 539		
w tym:				
w budynkach Gminy i Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu (i budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem tych jednostek)*:	6 612	311 857	1 072	98 157
- w tym lokali socjalnych	361	11 409		
w budynkach prywatnych:	21	890	1	22
- w tym lokali socjalnych	2	45		
w budynkach będących współwłasnością**	57	3 043	13	4 805
- w tym lokali socjalnych	2	51		
w budynkach Skarbu Państwa:	5	254	1	77
- w tym lokali socjalnych:	1	39		

* w przypadku wspólnot mieszkaniowych dane dotyczą jedynie lokali będących własnością Gminy lub Miasta Bielsko-Biała

** dotyczy współwłasności w częściach nie wydzielonych.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Posiadane zasoby mieszkaniowe ZGM charakteryzują się niekorzystną strukturą wiekowo-technologiczną – dominują budynki wybudowane do 1945 r., które stanowią prawie 70% ogólnej liczby budynków. Taki stan zasobu wiąże się ze znacznymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi, a tym samym wymaga ponoszenia znacznych nakładów finansowych na ich utrzymanie.

Tabela. Struktura zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez ZGM według okresu budowy – stan na koniec 2015 r.

Lata budowy	Liczba budynków	% udziału w zasobach
do 1900	378	26,32
1900-1945	626	43,59
1946-1970	316	22,01
po 1970	116	8,08

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Prowadzona przez Bielsko-Białą polityka sprzyjająca sprzedaży mieszkań powoduje zwiększającą się ilość wspólnot mieszkaniowych, w których ZGM sprawuje funkcję zarządcy lokali i pełnomocnika Miasta.

Tabela. Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy Bielsko-Biała w 2015 r.

Liczba wspólnot mieszkaniowych	Liczba lokali mieszkalnych Gminy	Powierzchnia mieszkań Gminy	Lokale użytkowe i samodzielne garaże Gminy	Powierzchnia lokali użytkowych i samodzielnych garaży Gminy
481	3 542	168 463	390	25 084

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela. Liczba wyroków/wniosków oczekujących na realizację w Gminie Bielsko-Biała w latach 2014 i 2015

Rodzaj lokalu	Liczba wyroków/wniosków	
	2014	2015
socjalny	331 wyroki	179 wyroki
komunalny	862 wnioski	654 wnioski
zamienny	12 wniosków	9 wniosków

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Zasoby mieszkaniowe „Bielsko-Bialskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego” Sp. z o.o. w 2015 r. wynosiły 296 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 15 614,69 m². W trakcie 2015 r. zostało zamienionych w obrębie TBS: 11 mieszkań, w tym 1 w wyniku cesji partycypacji i wskazania nowych najemców. Do Spółki wpłynęło 13 wniosków o przydział lokalu mieszkalnego. Obecnie ilość oczekujących wynosi 127 wniosków.

11. Bezpieczeństwo publiczne

Głównym celem instytucji i służb porządkowych zawodowo zajmujących się problematyką bezpieczeństwa jest przede wszystkim ograniczenie przestępczości pospolitej, zjawisk chuligaństwa i wandalizmu oraz podjęcie skutecznych działań zmierzających do ograniczenia lub eliminacji najbardziej uciążliwych zagrożeń dla mieszkańców.

11.1. Komenda Miejska Policji

Policja, jako umundurowana i uzbrojona formacja koncentruje się przede wszystkim na ochronie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizacja tego celu w mieście należy do policjantów Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej oraz czterech podległych komisariatów.

Tabela. Liczba funkcjonariuszy Policji w Bielsku-Białej w 2015 r. z podziałem na poszczególne piony

Nazwa pionu	Liczba etatów		
	Funkcjonariusze Policji	% zmiana w stosunku do 2014 r.	Pracownicy cywilni
Pion prewencji	284	b.d.	18
Pion kryminalny	168	b.d.	10
W tym Wydział dw. z Przestępczością Gospodarczą	25	b.d.	2
Razem	452	b.d.	30

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Przestępstwa stwierdzone na obszarach podległych poszczególnym komisariatom Policji w Bielsku-Białej w 2015 r. w oparciu o rezultaty przeprowadzonych postępowań przygotowawczych przez te jednostki.

Komisariat Policji	Ilość stwierdzonych przestępstw	
	2015	% zmiana w stosunku do 2014 r.
Komisariat Policji I, ul. Składowa 2	890	- 14,9%
Komisariat Policji II, ul. Kamińskiego 8	1 134	- 11,3%
Komisariat Policji III, ul. Traugutta 2 c	1 113	- 9,1%
Komisariat Policji IV, ul. Komorowicka 235	329	- 28%
Razem	3 466	- 13,5%

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Przestępstwa stwierdzone na terenie Bielska-Białej w 2015 r. w oparciu o rezultaty przeprowadzonych postępowań przygotowawczych przez Komisariaty Policji nr I-IV w Bielsku-Białej.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	
	2015	% zmiana w stosunku do 2014 r.
Przestępstwa ogółem	3 466	- 13,5%
Kryminalne ogółem	2 784	- 13,2%
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	115	- 14,8%
Przeciwko mieniu ogółem	2 274	- 0,8%

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Procentowy wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie Bielska-Białej w 2015r. w oparciu o rezultaty przeprowadzonych postępowań przygotowawczych przez komisariaty w Bielsku-Białej.

Kategoria	Wskaźnik wykrywalności przestępstw (%)	
	2015 r.	2014 r.
Przestępstwa ogółem	53,3	60,5
Kryminalne ogółem	45,2	52,8
Przeciwko życiu i zdrowiu ogółem	73,0	78,5
Przeciwko mieniu ogółem	39,7	43,9

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Najbardziej zagrożone miejsca w rejonie działania poszczególnych komisariatów Policji w Bielsku-Białej w 2015r. z uwzględnieniem liczby popełnionych przestępstw.

Komisariat Policji	Dzielnica, rejon, ulica	Liczba stwierdzonych przestępstw
KP I	Centrum - 1 (rejon ul. 11 listopada i przyległych)	78
	Leszczyny	58
	Oś. Grunwaldzkie	45
	Centrum - 2 (rejon ul. 1-go Maja, Boh. Warszawy, Stojałowskiego oraz oś. Śródmiejskie)	45
KP II	oś. Beskidzkie (ul. Goleiszowska, ul. Sternicza)	73

	ul. Michałowicza, Batorego, Bystrzańska, Partyzantów	119
KP III	Centrum (od ul. Zamkowej do ul. Warszawskiej oraz rejon ul. Węglowej i Kwiatkowskiego do rzeki Białej)	300
	Dolne Przedmieście wraz z oś. Mieszka I	237
	Stare Bielsko i Sarni Stok	170
	Górne Przedmieście wraz z Osiedlem Piastowskim	107
	Wapienica	87
KP IV	Hałcnów	67
	Komorowice Krakowskie	63
	Bielsko-Biała Wschód	59
	Komorowice Śląskie	54

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska – Białej w 2014 r. i 2015 r.

Rodzaj zdarzenia			
Rok	Wypadki	Zabici	Ranni
2014	141	5	197
2015	137	8	156

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska-Białej w 2015 r.

Najbardziej zagrożone wypadkowością „ulice”	
Lokalizacja	Zdarzenia
ul. Warszawska	176 zdarzeń , w tym 5 wypadków (6 rannych)
ul. Andersa	155 zdarzeń, w tym 7 wypadków (9 rannych)
ul. Żywiecka	58 zdarzeń, w tym 4 wypadki (4 rannych)
ul. Cieszyńska	116 zdarzeń, w tym 13 wypadków (13 rannych)
ul. Partyzantów	80 zdarzeń, w tym 3 wypadki (3 rannych)

ul. Bohaterów Monte Cassino	86 zdarzeń, w tym 2 wypadki (1 zabity, 4 rannych)
Najbardziej zagrożone wypadkowością „skrzyżowania”	
Lokalizacja	Zdarzenia
Warszawska – Kwiatkowskiego – Sarni Stok	30 zdarzeń, w tym 1 wypadek (1 ranny)
Partyzantów – Andersa – Bora Komorowskiego	19 kolizji
Partyzantów - Michałowicza	17 kolizji
Piastowska – Cieszyńska – Andersa – Konopnickiej – „HULANKA”	12 zdarzeń, w tym 1 wypadek (1 ranny)

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Liczba ujawnionych kierujących znajdujących się w stanie nietrzeźwości oraz po użyciu alkoholu na terenie Bielska-Białej i powiatu bielskiego w 2014 r. i 2015 r.*

Rok	Liczba nietrzeźwych kierujących
2014	1053
2015	901

* brak możliwości podziału ilości ujawnionych nietrzeźwych w Bielsku-Białej i powiecie bielskim

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

Tabela. Działania prowadzone przez KMP w Bielsku – Białej w zakresie przeciwdziałania przestępczości i patologii w 2015 r.

Bezpieczeństwo w miejscach publicznych	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta
Opis działań	Jednym z kluczowych zadań i priorytetów Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej jest zapobieganie przestępczości, ograniczanie zjawisk patologicznych, reagowanie na naruszanie porządku publicznego oraz podejmowanie działań zwiększających poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Celom tym służyło szereg przedsięwzięć realizowanych w 2015 r. Na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy Gminą Bielsko-Biała, a Komendą Miejską Policji w Bielsku-Białej, zostały skierowane środki finansowe, które umożliwiły zwiększenie liczby patroli w ramach służb ponadnormatywnych na terenie miasta w dniach i godzinach, gdzie występuje największe zagrożenie przestępczością i wykroczeniami. Służby te były pełnione zarówno przez patrole umundurowane jak i przez nieumundurowane (wywiadowcze). Przełożyło się to na wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności oraz spadek przestępczości. Bielska Policja efektywnie współpracowała z Samodzielnym Poddziałem Prewencji Policji w Bielsku-Białej (podległym Komendzie Wojewódzkiej Policji w Katowicach). Pododdział ten wielokrotnie kierował swoich policjantów do służby patrolowej na terenie Bielska-Białej. Podstawowym zadaniem tych służb było zapewnienie bezpieczeństwa ludzi, w tym przeciwdziałanie przestępstwom i wykroczeniom w miejscach publicznych. Dyslokacja patroli odbywała się w oparciu o zapotrzebowanie wynikające z analizy zagrożeń. Najczęściej służba była pełniona w godzinach popołudniowo – wieczornych, a więc gdy zagrożenie zazwyczaj jest największe.

	Biorąc pod uwagę zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych zwraca uwagę aktywność subkultury pseudokibiców, których liczebność w rejonie Bielska-Białej wynosi 140 osób i około 20 osób na terenie powiatu bielskiego. Osoby te, często nieletnie, sympatyzują przede wszystkim z klubami sportowymi TS Podbeskidzie, BKS Stal Bielsko – Biała oraz MRKS Czechowice – Dziedzice. W 2015 roku odnotowano na terenie Bielska-Białej oraz powiatu 4 zdarzenia z udziałem pseudokibiców, w tym tylko jeden podczas trwania imprezy sportowej - na terenie stadionu miejskiego w Bielsku-Białej podczas meczu. Pseudokibic drużyny przyjezdnej użył środka pirotechnicznego w postaci petardy hukowej - w wyniku późniejszych czynności podjętych przez Policję sprawca został zatrzymany. W rejonie działania Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej i podległych komisariatów w 2015r. odbyło się 21 zgromadzeń publicznych oraz 625 imprez, w tym 2 o charakterze masowym o podwyższonym ryzyku. W celu zapewnienia spokojnego ich przebiegu, utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego zaangażowano do tego łącznie 3930 policjantów, w tym także spoza garnizonu bielskiego tj. z Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji w Bielsku-Białej oraz Pododdziału Prewencji Policji w Katowicach. Zaznaczenia wymaga, iż zaangażowanie odpowiednich sił, zarówno umundurowanych jak i nieumundurowanych (wywiadowczych) nie ogranicza się wyłącznie do czasu odbywania się imprezy. Działania takie podejmowane są ze znacznym wyprzedzeniem czasowym w miejscach przewidywanych zagrożeń, często na obrzeżach miasta, i niekiedy trwają długo po zakończeniu imprezy. W bielskiej Policji wypracowano skuteczne mechanizmy działania (planowanie i przewidywanie zagrożeń, współpraca z innymi jednostkami Policji i podmiotami pozapolicyjnymi) zapewniające bezpieczeństwo podczas odbywania się różnego typu imprez, w tym meczy piłkarskich. W toku służby prewencyjnej realizowanej w miejscach publicznych przez patrole oraz dzielnicowych policjanci często reagują na popełniane wykroczenia stosując postępowania mandatowe, upominając sprawców lub kierując do sądu wnioski o ukaranie. Swoją uwagę koncentrują przede wszystkim na zwalczaniu wykroczeń określanych jako szczególnie uciążliwe. Należą do nich m.in. zakłócanie spokoju i porządku publicznego, czyny nieobyczajne, niszczenie mienia. Powszechnie wiadomo, że o skuteczności działań policji decyduje szybkość reakcji tej służby na zgłoszenia o naruszeniu prawa. Odpowiednia postawa w tym zakresie ma również wpływ na postrzeganie formacji w opinii społeczeństwa i kształtuje poczucie bezpieczeństwa wśród obywateli. W związku z powyższym podjęto starania mające na zminimalizować czas jaki upływa od zgłoszenia do faktycznego podjęcia interwencji przez patrol - szybkość działania jest monitorowana, a wyniki w tym zakresie podlegają analizie i wyciągane są wnioski. W przypadku braku wolnego patrolu w danym rejonie kieruje się we wskazane miejsce patrol z innej jednostki policji, a w uzasadnionych przypadkach uruchamiani są funkcjonariusze, którzy nie pełnią w tym czasie służby patrolowej (dzielnicowi, dochodzeniowcy).
Cel do osiągnięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa dzieci poprzez wykształcenie nawyków bezpiecznych zachowań
Opis działań	W 2015 r. zrealizowano kolejny cykl spotkań pod hasłem "Siódemka" (22 spotkania i 208 uczestników), polegający na prowadzeniu spotkań z pierwszoklasistami z wykorzystaniem książeczek pt. "Bezpieczne to znaczy jak?".
Przemoc w rodzinie i patologie społeczne	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi poprzez uświadomienie młodzieży skutków społecznych i prawnych tych patologii
Opis działań	Społeczne skutki nadużywania alkoholu były tematem spotkań bielskich policjantów z młodzieżą szkół średnich. W ich trakcie funkcjonariusze przywoływali i opisywali przypadki jak alkohol oraz inne środki psychoaktywne mogą rujnować życie człowieka i uniemożliwiać normalne funkcjonowanie rodziny. Przedstawiają tragiczne konsekwencje zarówno dla osoby nadużywającej alkoholu, jej bliskich jak i osób trzecich. M.in. problem alkoholu był omawiany w trakcie 21 spotkań, w których wzięło udział 722 uczniów. Ponadto problem ten był sygnalizowany rodzicom i nauczycielom – wykonano 9 spotkań, w których uczestniczyło 760 osób. W ramach realizacji zadań z obszaru prewencji kryminalnej, w 2015 r., realizując porozumienie z Książnicą Beskidzką w Bielsku-Białej, w ramach programu prewencji kryminalnej „Świat wokół nas – zagrożenia” prowadzone były spotkania policjantów z młodzieżą szkół średnich poświęcone m.in. społecznym skutkom nadużywania alkoholu. Z uwagi na zastosowane metody aktywizujące, w tym różne formy dyskusji, dostrzegalna jest stopniowa ewolucja postaw młodych ludzi – od powszechnego przyzwolenia na nadużywanie alkoholu do refleksji nad negatywnymi, często tragicznymi skutkami, o istnieniu których wcześniej młodzież nie myślała lub nie dopuszczała do swej świadomości. W ramach programu „Świat wokół nas – zagrożenia” w 2015 r.

	przeprowadzono 5 spotkania z 250 uczestnikami. Dzielnicy współpracują także z pracownikami socjalnymi miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej. Celem tej współpracy jest ustalenie strategii pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem. Pozwala to na dostosowanie formy udzielanej pomocy do występujących skutków alkoholizmu oraz służy wzmocnieniu presji na rozwiązywanie problemu. Jest to wyjątkowo ważne w całym procesie motywowania do terapii odwykowej. Na terenie miasta Bielska-Białej oraz powiatu bielskiego dzielnicy oraz inni wyznaczeni policjanci biorą udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych i grupach roboczych rozwiązujących problemy związane z przemocą domową. W dużej części spraw, jednym z ważnych czynników generujących w rodzinach sytuacje konfliktowe jest problemowe spożywanie alkoholu. W ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016 w 2015r. policjanci Referatu d/w z Przestępczością Narkotykową KMP Bielsko-Biała przeprowadzili 12 spotkań z zakresu ograniczania popytu na narkotyki i dopalacze, a także zagrożeń. W spotkaniach tych uczestniczyło łącznie około 400 osób. Byli to nauczyciele, rodzice, dzieci w wieku szkolnym i młodzież. Na bieżąco jest utrzymywany kontakt ze szkołami, pedagogami szkolnymi, nadzorem farmaceutycznym oraz Państwowym Inspektorem Sanitarnym. Podejmując działania profilaktyczne policjanci koncentrują się na przygotowaniu do kontaktu z problemem zwłaszcza nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych oraz rodziców. Specjalnie dla nauczycieli, rodziców i osób zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą funkcjonariusze KMP w Bielsku-Białej prowadzą szkolenia dotyczące zagrożenia narkotykami ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych „nowości” związanych z pojawiającymi się środkami zastępczymi i aspektami prawnym stosowania substancji zabronionych. Podczas tych spotkań poruszane są również zagadnienia wczesnego wykrywania przypadków narkotyzowania się. W 2015r. przeprowadzono 12 takich spotkań w których uczestniczyły 1063 osoby, w tym 2 kompleksowe szkolenia z zakresu nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” zorganizowane wspólnie z bielskim SANEPID-em dla kadry pedagogicznej placówek oświatowych miasta i powiatu bielskiego. Problem narkomanii jest również poruszany podczas spotkań z młodzieżą. W zasadzie dotyczy to głównie konsekwencji karnych i społecznych związanych z narkotykami i osadzone jest to w szerszym kontekście przemysłanych i komplementarnych działań szkół. W 2015 r. temat ten był poruszany na 21 spotkaniach, w którym wzięło udział 722 uczniów. Problem „cyberprzemocy” omawiano w trakcie spotkań na temat prawnych aspektów korzystania z internetu , konsekwencji łamania prawa oraz przemocy – w 2015r. przeprowadzono 6 spotkań z młodzieżą szkolną, w których wzięło udział 462 uczniów. Na podległym terenie nie ujawniono żadnego przypadku handlu ludźmi. Tematykę handlu ludźmi oraz wykorzystywania i przemocy seksualnej policjanci Wydziału Prewencji KMP w Bielsku-Białej poruszali m.in. na spotkaniach w czasie realizacji programu „Świat wokół nas – zagrożenia”, Bezpieczne Ferie, bezpieczne Wakacje – łącznie tematykę poruszono w trakcie 14 spotkań, w których wzięło udział 568 osób.
Bezpieczeństwo w szkole	
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań	Temat przemocy rówieśniczej jest stałym elementem spotkań realizowanych w odpowiedzi na zapotrzebowanie szkół. W 2015 r. przeprowadzono 21 spotkań z udziałem 360 osób, których głównym tematem była przemoc w szkole. Ponadto problematyka ta była poruszana w trakcie spotkań na temat unikania zagrożeń (84 spotkania, 3214 osób) oraz konsekwencji nieprzestrzegania prawa przez młodzież (70 spotkań, 1730 osób).
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach

Opis działań	Nadużywanie alkoholu jest poważnym problemem społecznym oraz czynnikiem kryminogennym. Dane policyjne nie odzwierciedlają w pełni skali zagrożenia tym zjawiskiem. W 2015r. policjanci KMP w Bielsku-Białej i podległych komisariatów przedstawili zarzuty popełnienia przestępstwa w stanie nietrzeźwym 829 sprawcom przestępstw. Niestety trzeba liczyć się z tym, że jest to liczba niepełna, gdyż aż w 1230 przypadkach nie udało się ustalić stanu świadomości sprawcy w chwili czynu. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można powiedzieć, że w tej liczbie znajdują się osoby, które dopuściły się przestępstw w stanie nietrzeźwym. Z miejsc publicznych izolowano 3393 osoby w tym 87,3% (w roku 2014 – 2961 osoby) zostało doprowadzonych do wytrzeźwienia w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej. Łącznie ujawniono 41 nietrzeźwych nieletnich. Przeciwdziałanie alkoholizmowi to stałe zadanie bielskiej Policji, realizowane przy współudziale innych kompetentnych instytucji takich jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejski Ośrodek Terapii Uzależnień, Poradnia Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, organizacje abstynenckie zwłaszcza Bielskie Towarzystwo Trzeźwości w Bielsku-Białej. Policjanci ww. komórki organizacyjnej czterokrotnie udzielali pomocy przy prowadzeniu czynności przez pracowników Sanepidu w związku z kontrolami ujawnionych na terenie Bielska-Białej sklepów w których prowadzona była sprzedaż „dopalaczy”. W związku z ujawnieniem wprowadzania do obrotu „środków zastępczych” inspektorzy Sanepidu nałożyli na sklepy kary grzywny zgodnie z obowiązującymi przepisami, w jednym wypadku ujawniono osobę która oprócz „dopalaczy” posiadała również narkotyki - w tej sprawie przeprowadzono postępowanie przygotowawcze.
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	
Cel do osiągnięcia	Podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dzieci i młodzieży
Opis działań	W celu podniesienia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dzieci i młodzieży Policja w Bielsku-Białej podejmowała liczne działania profilaktyczne. Jest to już stały element aktywności służby ruchu drogowego. W 2015 roku przeprowadzono 135 prelekcji dotyczących bezpieczeństwa w ruchu drogowym w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, przedszkolach, uczelniach wyższych, kościołach oraz podczas pikników i imprez, w których uczestniczyło blisko 15000 osób. Podczas tych spotkań rozdano 7950 elementów odblaskowych. Odbyły się 74 spotkania profilaktyczno-edukacyjne z nauczycielami oraz opiekunami. W placówkach oświatowych powiatu bielskiego omawiano z dyrektorami szkół oraz nauczycielami bieżące zagadnienia związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Rozwijano współpracę z Akademią Techniczno-Humanistyczną w Bielsku-Białej, gdzie zorganizowano XVI Beskidzki Festiwal Nauki i Sztuki oraz przeprowadzono specjalnie dla dzieci program profilaktyczny dotyczący właściwego zachowania na drodze w ramach Akademii Młodych Talentów i działań prewencyjnych „Rok Pieszego 2015”, w którym udział wzięło około 300 dzieci. W trakcie prelekcji rozdano 280 elementów odblaskowych. Przeprowadzono etap międzyszkolny, powiatowy i okręgowy Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. W turnieju udział wzięło 27 szkół podstawowych i 12 szkół gimnazjalnych. Przeprowadzono Turniej Motoryzacyjny w którym udział wzięło 10 szkół średnich. Rozwijano współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Bielsku-Białej, której efektem jest pokrycie kosztów związanych z zakupem elementów odblaskowych promujących zasady bezpieczeństwa wśród młodych kierowców w ramach kampanii p/n „Z młodym kierowcą w drodze po doświadczenie”. W celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas pielgrzymek przeszkolono w WORD-ie około 35 osób w zakresie kierowania ruchem drogowym. W ramach kampanii „Rok Pieszego 2015” rozpoczęto współpracę z Wyższą Szkołą Administracji w Bielsku-Białej, efektem której było przeprowadzenie spotkań z osobami starszymi, w trakcie spotkań omówiono zasady bezpieczeństwa w ruchu pieszych. W spotkaniach udział wzięło ok. 90 osób. W ramach działań profilaktyczno - edukacyjnych zmierzających do zmniejszenia liczby zdarzeń drogowych z udziałem pieszych oraz kierujących kontynuowano współpracę z CH Stara Kabłownia oraz Auchan, stowarzyszeniem „Eco Drive”, Grupą Ratownictwa PCK, WORD Bielsko-Biała i WORD Katowice oraz z klubami i stowarzyszeniami motorowymi i motocyklowymi z rejonu Podbeskidzia. Efektem współpracy było przeprowadzenie m.in. akcji w Auchan „Wrzuć Bezpieczny Bieg” - to dwudniowa akcja prospołeczna, która już po raz IV organizowana była na terenie południowej Polski. Jak co roku start akcji przypadł na miesiące wakacyjne, w których ma miejsce największa ilość wypadków drogowych. Organizatorzy akcji Summers Cars Party wspólnie z policjantami z WRD

	wspierają, edukują i promują bezpieczeństwo na drogach. Był to kolejny rok współpracy ze środowiskiem i stowarzyszeniami motocyklowymi firmą Touratech w ramach „Touratech Event 2015”. W ośrodku Zagroń w Szczyrku przeprowadzono zajęcia profilaktyczno-edukacyjne, w ramach których omówiono główne przyczyny wypadków z udziałem motocyklistów i zaprezentowano sposoby unikania zagrożeń w ruchu drogowym. Na terenie WORD-u w Bielsku-Białej przeprowadzono ewent poświęcony bezpieczeństwu w ruchu drogowym „Ze świętym Krzysztofem bezpiecznie do celu”. W ramach imprezy omówiono główne przyczyny zdarzeń drogowych, wpływ alkoholu na kierowanie pojazdem. Przy współpracy z egzaminatorami przeprowadzono konkurs teoretyczny i praktyczny o tytuł „Najlepszy Kierowca Podbeskidzia”. Rozdano elementy profilaktyczne (odblaski, kodeksy). W ramach prowadzonych działań „Bezpieczna Droga do Szkoły” wspólnie z CH Stara Kablownia przygotowano dla dzieci i młodzieży spotkanie profilaktyczno-edukacyjne w których uczestniczyło około 500 osób, uczestnikom spotkania rozdano elementy profilaktyczne. Najmłodsi uczestnicy mieli strefę kolorowanek związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Przedmiotowe działania realizowano od początku września w szkołach podstawowych poprzez udział w rozpoczęciu roku szkolnego m.in. w Szkole Podstawowej nr 31 w Bielsku-Białej, gdzie wygłoszono prelekcję. Zaproszono lokalne media celem nagłośnienia akcji. Wspólnie z Fundacją na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w listopadzie przeprowadzono imprezy edukacyjne dla uczniów szkół bielskich i powiatu bielskiego „Bądź i Ty Bezpieczny”; w imprezach tych uczestniczyło blisko 2000 uczniów klas pierwszych, które otrzymały elementy odblaskowe oraz książeczki edukacyjne.
Cel do osiągnięcia	Przeciwdziałanie zagrożeniom spowodowanym przez nietrzeźwych kierowców i motywacja do leczenia osób uzależnionych od alkoholu
Opis działań	Mając na uwadze profilaktykę w obszarze zagrożeń spowodowanych przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego, rozwijano szeroką współpracę z przedstawicielami środków masowego przekazu o charakterze ogólnopolskim oraz lokalnym. Efektem tej współpracy był szereg audycji telewizyjnych, radiowych oraz liczne artykuły o tematyce bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ze szczególnym uwzględnieniem skutków spowodowanych przez nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Bielsku – Białej

11.2. Straż Miejska

Istotnym uzupełnieniem działań Policji związanych z zapewnieniem porządku publicznego w mieście jest funkcjonowanie Straży Miejskiej w Bielsku-Białej¹⁸. W 2015 r. liczba pracowników Straży Miejskiej wynosiła 83 osoby, z czego 67 stanowili strażnicy miejscy. Straż Miejska w Bielsku-Białej w 2015 r. w ramach współpracy z policją podjęła 314 wspólnych służb patrolowych.

Tabela. Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w 2015 r.

Interwencje	Liczba
Wykroczenia w ruchu drogowym, w tym również nieprawidłowe parkowanie pojazdów	8 325
Spożywanie i usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach zabronionych	2 473

¹⁸ Straż została powołana na mocy Uchwały Nr XXV/348/96 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 13 lutego 1996 r., jako jednostka budżetowa. Straż, jako samorządowa umundurowana formacja realizuje zadania własne miasta w zakresie porządku publicznego, a w szczególności zadania wynikające z art. 11 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 z późn. zm.).

Zaśmiecanie miejsc dostępnych dla publiczności	686
Niszczanie roślinności na terenach do użytku publicznego	509
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	235
Handel w miejscach zabronionych lub bez zezwolenia	185
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	167
Używanie słów nieprzyzwoitych w miejscach publicznych	74
Nieutrzymanie czystości w obrębie posesji (odśnieżanie, sople, liście na chodnikach)	314
Żebranie w miejscu publicznym	126
Spalanie odpadów i nieczystości	169

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela. Liczba sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w latach 2014 – 2015.

Rodzaj sankcji	Ilość	
	2014 r.	2015 r.
Pouczenia	8 875	7 527
Mandaty karne	5 530	5 616
Wnioski o ukaranie (do sądu)	305	298
Mandaty	kwota w zł	
Kwoty nałożonych mandatów	480 790	748 980
Średnia kwota mandatu	87	133

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela. Efekty programu Bezpieczne Bielsko-Biała realizowanego przez Straż Miejską w 2015 r.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta w najbliższych latach
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2015 r. strażnicy miejscy zastosowali wobec sprawców wykroczeń ogółem 13 508 sankcji, w tym 5 616 mandatów karnych na kwotę 748 980 zł, wobec 7 527 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 298 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń oraz przekazano według właściwości innym organom lub instytucjom 67 spraw. Nadmienić należy, że oprócz wskazanych wyżej wykroczeń w 2015 r. strażnicy miejscy ujawnili 55 przestępstw oraz ujęli i przekazali według właściwości Policji 67 osób (sprawców czynów karalnych oraz poszukiwanych) w tym 47 sprawców przestępstw. Ponadto w ocenianym okresie strażnicy ochraniaли 7 obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności

	publicznej oraz 77 razy zabezpieczali miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsca zagrożonego takim zdarzeniem. Na podkreślenie należy również fakt, że w 2015 r. funkcjonariusze Referatu Wykroczeń Straży Miejskiej w Bielsku-Białej wszczęli ogółem 3 543 czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia z czego 1 776 ujawnionych przez urządzenie samoczynnie rejestrujące wykroczenia polegające na niedostosowaniu się do sygnałów świetlnych w czasie, gdy sygnalizator S-1 nadawał sygnał czerwony.
Cel do osiągnięcia	Ograniczenie zagrożeń powszechnie występujących i porządkowanie zachowań w centrum miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	Przeprowadzona analiza wykazuje, że nie mniej niż 70% wykroczeń zostało ujawnionych w centrum miasta, gdzie występuje największa ilość miejsc i rejonów zagrożonych, w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz spokoju i porządku publicznego. W związku z powyższym w miarę możliwości największa ilość patroli Straży Miejskiej, jak również patroli mieszanych z funkcjonariuszami Policji dyslokowana jest właśnie w centrum miasta. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że 44% ogólnej liczby wykroczeń w 2015 r. ujawnionych zostało za pośrednictwem monitoringu wizyjnego miasta, z czego nie mniej niż 70% gdzie zainstalowanych jest najwięcej kamer.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2015 r. Straż Miejska w zakresie przeciwdziałania skutkom spożywania alkoholu i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowała głównie: – działania prewencyjne na terenach zagrożonych naruszeniem porządku publicznego, wymiana spostrzeżeń z Policją w zakresie występujących środowisk patologicznych, kontrole dworców i poczekalni, przystanków autobusowych, pustostanów, pod kątem gromadzenia się tam bezdomnych i spożywania alkoholu, także podwórek, bram, klatek schodowych, piwnic; – interweniowanie w przypadkach zakłócania ładu i porządku publicznego, bójek, pobić i używania słów nieprzyzwoitych z udziałem nietrzeźwych. W czasie realizacji tych zadań w 2015 r. strażnicy miejscy doprowadzili do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym 505 osób, w tym 445 mężczyzn i 60 kobiet. Natomiast do miejsca zamieszkania doprowadzono i pozostawiono pod opieką rodziny 37 osób, wśród których było 30 mężczyzn oraz 7 kobiet. Z pośród osób doprowadzonych do OPPA, 364 to bezdomni lub osoby bez stałego miejsca zameldowania. Należy nadmienić, że część z tych osób z uwagi na ich uzależnienie od spożywania alkoholu przewożonych było wielokrotnie. W 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej zastosowali wobec sprawców wykroczeń z art. 43 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ogółem 2 473 sankcje, w tym 986 mandatów karnych na kwotę 75 620 zł, wobec 1 443 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 44 wnioski o ukaranie sprawców wykroczeń. Ponadto w 2015 r. strażnicy miejscy „Eco Patrolu” zrealizowali m.in. w ramach posiadanych uprawnień do kontroli przedsiębiorców pod kątem sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Bielska-Białej o wygaśnięciu zezwoleń na sprzedaż alkoholu i zawiadomień przedsiębiorcy skontrolowano 67 podmiotów gospodarczych, nie stwierdzając żadnych uchybień. Na podstawie pisemnych zawiadomień Wydziału Ewidencji Działalności Gospodarczej i Polityki Społecznej przeprowadzono 22 sprawdzenia prawidłowego oznaczenia i funkcjonowania punktów sprzedaży alkoholu, ujawniając dwukrotnie nieprawidłowe oznaczenie tych punktów poprzez brak umieszczenia informacji o szkodliwości alkoholu (art. 45 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Wobec sprawców wykroczeń zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Ponadto w ramach zadań doraźnych w godzinach wieczornych przeprowadzono 69 obserwacji rejonu lokali gastronomicznych i całodobowych sklepów monopolowych ujawniając 8 wykroczeń polegających na spożywaniu alkoholu w miejscu zabronionym przez ustawę. Wobec 5 sprawców w/w wykroczenia zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, 2 ukarano mandatem karnym, a wobec 1 sprawcy skierowano wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w szkole
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	Realizując zadania profilaktyczne na terenie placówek oświatowych miasta Bielska-Białej w roku szkolnym 2014/2015 funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili ogółem 87 prelekcji, w których uczestniczyło 2 978 dzieci. W ramach realizowanych prelekcji przedstawiono sposoby prawidłowego zachowania się w sytuacjach trudnych, zagrożeniach, jak również informowano, gdzie należy szukać wszelkich form pomocy, których można oczekiwać od służb ratowniczych. Należy nadmienić, że 11 przeprowadzonych prelekcji odbyło się wspólnie z funkcjonariuszami Policji, strażakami Państwowej Straży Pożarnej, żołnierzami 18 Bielskiego Batalionu Powietrzno-Desantowego oraz ratownikami Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Prelekcje wzbogacone były pokazami multimedialnymi o pracy ww. służb. Dzieci miały okazję obejrzeć rodzaje ich umundurowania, wyposażenie oraz pojazdy. Ponadto uczestnicy spotkań wykazujący się największą aktywnością byli obdarowywani przez prowadzących drobnymi upominkami. Przeprowadzenie powyższych prelekcji w tej właśnie formie cieszyło się dużym zainteresowaniem zarówno dzieci jak też kierownictwa szkół. Działaniami profilaktycznymi których nie można pominąć są niewątpliwie kontrole terenu wokół bielskich placówek oświatowych wykonywane przez patrole SM w ramach codziennych obowiązków, których celem było wyeliminowanie istniejących na danym terenie zagrożeń, zapewniając tym samym bezpieczeństwo przebywających tam dzieci. Na zapotrzebowanie kierownictwa szkół strażnicy wielokrotnie zabezpieczali prewencyjnie odbywające się dyskoteki, a w okresie zimowym prowadzili kontrole lodowiska. Ponadto w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom patrole SM jak również strażnicy rejonowi systematycznie dokonywali kontroli placów zabaw polegających na sprawdzaniu znajdujących się tam urządzeń oraz utrzymania ich we właściwym stanie sanitarno-porządkowym.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	Straż Miejska w Bielsku-Białej utrzymuje stały kontakt z Zespołem ds. Nieletnich i Patologii Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej w zakresie powiadamiania o czynach popełnianych przez nieletnich. W 2015 r. skierowano 8 powiadomień, w tym 7 dotyczyło spożywania alkoholu i 1 uszkodzenia mienia.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
Cel do osiągnięcia	Zapewnienie właściwej reakcji na zagrożenia płynności i porządku w ruchu drogowym
Opis działań i osiągnięte efekty	W 2015 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej zastosowali wobec sprawców wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji ogółem 8 325 sankcji, w tym 3 538 mandatów karnych na kwotę 609 670 zł, wobec 4 557 osób zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia oraz sporządzono i skierowano do Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej 178 wniosków o ukaranie sprawców wykroczeń. Ponadto w 62 przypadkach sprawy przekazano według właściwości innym organom lub instytucjom.

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

System monitoringu miejskiego

W 2015 r. w systemie pracowały 74 kamery przekazujące obraz do stanowiska kierowania w siedzibie Straży Miejskiej. W 2015 r. ze środków budżetu miasta wydatkowano kwotę 93 804,69 zł, z czego 27 514,00 zł na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy monitoringu CCTV miasta Bielska-Białej oraz stanowiska kierowania SM wraz z przebudową pomieszczeń i 66 290,69 zł na przełączenie Osiedla Złote Łany do Miejskiej Sieci Szerokopasmowej.

Corocznie za pośrednictwem kamer monitoringu prowadzona jest obserwacja kilku tysięcy zdarzeń, w tym wykroczeń, z czego najczęściej występujące to wykroczenia: w ruchu drogowym, spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym, (czemu towarzyszą przypadki zakłócania porządku publicznego) i handel w miejscach zabronionych (w 2015 r. operatorzy monitoringu wizyjnego miasta ujawnili ogółem 5896 wykroczeń i 21 przestępstw).

Należy podkreślić, że system monitoringu miejskiego umożliwia całodobową kontrolę monitorowanej części miasta i stanowi istotne zabezpieczenie prewencyjne tych rejonów. Świadomość pracy kamery na danym terenie podnosi poczucie bezpieczeństwa osób, jak również dyscyplinuje osoby chcące popełnić czyn zabroniony.

11.3. Straż Pożarna

Struktura jednostek Straży Pożarnej w Bielsku-Białej:

- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej,
- Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP (2 JRG),
- Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej (10 OSP),
- Zakładowe Straże Pożarne w Bielsku-Białej (2 jednostki).

Tabela. Liczba pracowników i członków Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w 2015 r.

Straż Pożarna w Bielsku-Białej	Liczba pracowników	
	2015	% zmiana w stosunku do 2014 r.
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, w tym:		
• Strażacy	33	3%
• Osoby cywilne	3	0%
Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze	184	0,5 %

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela. Ilość działań ratowniczych prowadzonych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w latach 2014-2015.

Rok	Ilość			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
2014	424	1200	135	1759
2015	458	1232	207	1897

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

W 2015 r. na terenie Bielska-Białej miało miejsce 458 pożary. Głównymi przyczynami pożarów były: nieostrożność (48,5%), podpalenia (7,4%), nie ustalono (15,1%), nieprawidłowa eksploatacja urządzeń na paliwo stałe (10,3%), wady środków transportu (3,7%), wady instalacji elektrycznej (4,1%).

Tabela. Miejsca powstania pożarów w Bielsku-Białej w 2015 r. wg rodzaju obiektów.

Rodzaj obiektów	Ilość pożarów
Budynki mieszkalne	127
Środki transportu	57
Budynki produkcyjne	7
Budynki użyteczności publicznej	7
Uprawy, rolnictwo	11
Magazyny	2
Lasy	5
Inne (nieużytki rolne, infrastruktura komunalna itp.)	242
Razem	458

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Na terenie Bielska-Białej znajduje się 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), z czego 5 należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). System ten, ma za zadanie ujednolicenie działań o charakterze ratowniczym podejmowanych w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska oraz prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Tabela. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej należących do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Wyszczególnienie	Lata	
	2014	2015
Požary	134	147
Miejscowe zagrożenia	221	228
Fałszywe alarmy	9	8
Razem	364	383

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

11.4. Sądownictwo

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej obejmuje obszar właściwości Sądów Rejonowych w Bielsku-Białej, Cieszyńie oraz Żywcu. Siedziba Sądu Okręgowego mieści się w Bielsku-Białej przy ul. Cieszyńskiej 10.

Tabela. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Pozostałość z 2014 r.	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych	Pozostałość na okres następny
Wydział I Cywilny	1 125	2 703	2 721	1 107
Wydział II Cywilny Odwoławczy	238	1 858	1 866	230
Wydział III Karny	199	1 524	1 537	186
Wydział IV Penitencjarny	325	2 676	2 645	356
Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń	543	1 714	1 693	564
Wydział VII Karny Odwoławczy	181	1 824	1 619	386
Razem	2 611	12 299	12 081	2 829

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

12. Zdrowie i pomoc społeczna

12.1. Ochrona zdrowia

Miasto Bielsko-Biała jest podmiotem tworzącym dla Beskidzkiego Centrum Onkologii – Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej – powstałego z dniem 1 marca 2012 r. z połączenia Szpitala Ogólnego im. dr E. Wojtyły oraz Beskidzkiego Centrum Onkologii im. Jana Pawła II.

Szpital posiada 464 łóżka, świadczy usługi o charakterze stacjonarnym i ambulatoryjnym w budynkach położonych w Bielsku-Białej przy ul. Wyzwolenia 18, ul. Wyspiańskiego 21 oraz przy ul. Emilii Plater 17.

W 2015 r. w Szpitalu w zakresie leczenia stacjonarnego, w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w zakresie medycyny paliatywnej oraz w Zakładzie Radioterapii hospitalizowano 27 943 pacjentów.

W 2015 r. w zakresie leczenia ambulatoryjnego w Szpitalu wykonano łącznie 127 790 porad specjalistycznych, w Izbie Przyjęć przy ul. Wyspiańskiego 21 wykonano 9 420 porad, a w Izbie Przyjęć przy ul. Wyzwolenia 1 238 porad. Łącznie w Szpitalu udzielono 138 448 porad.

Tabela. Placówki ochrony zdrowia w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2014 r.
Liczba szpitali ogółem (ogólne i psychiatryczne)	20
w tym:	
- szpitale, których organem założycielskim jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała	2
- szpitale, których organem założycielskim jest powiat bielski	2
- szpitale, których organem założycielskim jest samorząd województwa	1
- szpitale prywatne	15

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Opracowano na podstawie rocznych sprawozdań na formularzach: MZ-29 sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego oraz MZ-30 sprawozdanie podmiotu wykonującego działalność leczniczą w zakresie psychiatrycznej opieki stacjonarnej.

Tabela. Placówki ochrony zdrowia w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2015 r.
Liczba podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie „ambulatoryjne świadczenia zdrowotne”, w trybie: „HC 1.3.1. leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej”, rodzaje specjalności 0010,0011,0012,0013; ogółem:	43
w tym:	39
- niepubliczne	4
- publiczne	
Liczba podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie „ambulatoryjne świadczenia zdrowotne”, w trybie: „HC 1.3.3. leczenie ambulatoryjne specjalistyczne ogółem:	99
w tym:	
- niepubliczne	92
- publiczne	7

Źródło: Rejestr podmiotów wykonujących działalność leczniczą: www.rpwdl.csioz.gov.pl

Tabela. Bielsko-Biała: łóżka szpitalne w szpitalach ogółem wg stanu na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2014 r.
Łóżka szpitalne ogółem (w szpitalach ogólnych)	1260
Leczeni (w ciągu roku)	62227
Wskaźnik łóżek szpitalnych na 10 000 ludności	73,00

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Opracowano na podstawie rocznego sprawozdania na formularzu: MZ-29 sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego.

Tabela. Bielsko-Biała: personel medyczny (zatrudnienie) – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2015 r.	
	w liczbach bezwzględnych	liczba ludności na 1 osobę personelu
lekarze	766	225
lekarze dentyści	111	1555
pielęgniarki	1326	130
położne	184	938
farmaceuci	172	1003

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Opracowano na podstawie sprawozdania na form. Mz-88 -sprawozdanie o pracujących w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Tabela. Bielsko-Biała: apteki – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	2015 r.
Liczba aptek ogólnodostępnych	72
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	2 397

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Baza Danych Lokalnych

12.2. Profilaktyka i promocja zdrowia

Tabela. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2015 r.

Nazwa programu	Zakres
Domowa opieka hospicyjna nad osobami w terminalnym stadium choroby nowotworowej Realizator: Stowarzyszenie „Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej”	W okresie realizacji zadania (2.02.2015 r. – 31.12.2015 r.) opieką hospicyjną w warunkach domowych zostało objętych 152 chorych (w równoczesnej opiece było ok. 45-60 chorych). Wolontariusze medyczni i niemedyczni zrealizowali 9 213 wizyt domowych u chorych. W ramach zadania prowadzona była także edukacja wolontariuszy, rodzin i opiekunów, wypożyczano sprzęt medyczny i pomocniczy, a ponadto wydrukowano plakaty i foldery informacyjne.
Zwiększenie dostępności do domowej opieki pielęgniarstwa i rehabilitacji osobom obłożnie i przewlekle chorym oraz prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej Realizator: Caritas Diecezji Bielsko-Żywieckiej	W ramach zadania realizowane były: domowa opieka pielęgniarstwa oraz rehabilitacja osób przewlekle i obłożnie chorych, poradnictwo i instruktaże w zakresie opieki, pielęgnacji i rehabilitacji, prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w noclegowni w Bielsku-Białej, wypożyczanie sprzętu niezbędnego do właściwej pielęgnacji i rehabilitacji chorego w domu. W okresie realizacji zadania (24.04.2015 r. – 18.12.2015 r.) opieką pielęgniarstwa w warunkach domowych sprawowały 4 wykwalifikowane pielęgniarki. W trakcie realizacji zadania opieką zostało objętych 95 osób obłożnie i przewlekle chorych (w tygodniu realizowano średnio 37 wizyt u ok. 12 pacjentów). Rehabilitacja w warunkach domowych realizowana była przez 2 fizjoterapeutów. Rehabilitacją objęto 37 osób, w równoczesnej opiece pozostawało 6-7 osób. W okresie realizacji zadania rehabilitanci zrealizowali 554 wizyty. Punkt medyczny w noclegowni czynny był 2 razy w tygodniu, przez 1,5 godz. W trakcie 33 dyżurów zostało udzielonych 290 porad pielęgniarstkich. Z wypożyczalni sprzętu w okresie realizacji zadania skorzystały 82 osoby.
Wyprzedzić i pokonać raka Realizator: Stowarzyszenie Kobiet po Mastektomii „Amazonki”	Zostały zrealizowane następujące działania: gimnastyka rehabilitacyjna na sali gimnastycznej, hydroterapia na basenie, 3 prelekcje specjalistów, spotkania dla kobiet po diagnozie i „młodych stażem po operacji” oraz ich rodzin – część spotkań z udziałem psychologa, spotkania indywidualne i grupowe wolontariuszek (ochotniczek) z pacjentkami Beskidzkiego Centrum Onkologii-Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Bielsku-Białej, spotkania szkoleniowo-dyskusyjne ochotniczek z psychologiem koordynującym ich pracę w BCO-SM, szkolenie wyjazdowe wolontariuszek. Wolontariuszki Stowarzyszenia dwa razy w tygodniu pełniły dyżur stacjonarny i telefoniczny w siedzibie Stowarzyszenia. Ponadto został zorganizowany Dzień Otwarty dla mieszkańców Bielska-Białej (22 października) w Domu Kultury Włókniarzy, uczestniczyło w nim ok. 60 osób. W programie spotkania znalazły się wykłady specjalistów, konkurs wiedzy z nagrodami oraz bezpłatne konsultacje specjalistów.

<i>Istotą zdrowia jest harmonia ciała, ducha i umysłu</i> Realizator: Stowarzyszenie Akademia Seniora	W ramach zadania zostały zrealizowane następujące działania: cykl 10 wykładów pn. „Człowiek jako całość – ciało, umysł, dusza”, zajęcia pn. „Kwadrans dla zdrowia”, program pn. „Recepta na zdrowie” obejmujący 16 wykładów i 16 ćwiczeń, zajęcia „Maluję, uspakajam się, spełniam marzenia” (8 spotkań w 2 grupach), 8 zajęć pn. „Rękodzieło jako pasja”, 8 zajęć „Co widzę i chcę przekazać poprzez fotografię”, 16 zajęć Tai chi „Przyjaźń z samym sobą”, 16 zajęć aqua aerobiku „Radość w wodzie”, 12 zajęć tanecznych. Podsumowaniem projektu były 3 wystawy – malarska, rękodzieła i fotografii.
<i>Zdrowy Senior 2</i> Realizator: Fundacja Aktywności Społecznej Złote Łany	W ramach zadania zrealizowanych zostało 27 zajęć aktywizacji fizycznej (ćwiczenia ruchowe, spacer z kijami nordic walking, zajęcia na basenie) oraz Program Edukacji Zdrowotnej 50+ obejmujący 9 spotkań edukacyjnych prowadzonych przez lekarza. Tematami spotkań były: „Codzienna aktywność fizyczna”, „Przewlekły ból – zjawisko fizyczne, psychiczne i emocjonalne”, „Cukrzyca i stan przedcukrzycowy”, „Popularne leki – działanie terapeutyczne i uboczne”, „Suplementy diety – nawigacja w labiryncie reklam”, „Zawał serca i udar mózgu - zagrożenie życia i wyzwanie”, „Otyłość – przyczyny i konsekwencje”, „Stres korzeniem wielu chorób współczesnej cywilizacji”, „Mózg w starszym wieku – granice między zdrowiem i chorobą”. Zadanie zakończyło się spotkaniem podsumowującym.
<i>VIII Piknik „Bądź zdrow”</i> Realizator: Fundacja Aktywności Społecznej Złote Łany	Zadanie adresowane było do osób powyżej 50 roku życia. W ramach Pikniku prowadzone były badania poziomu cukru i cholesterolu we krwi, pomiary ciśnienia tętniczego, tkanki tłuszczowej, konsultacje kardiologa, ortopedy, psychologa, rehabilitanta. Ponadto odbyły się konsultacje dietetyczne i degustacja zdrowej żywności, pokazy udzielania pierwszej pomocy. Uczestnicy Pikniku otrzymali broszury z zasadami zdrowego żywienia.
<i>IX Piknik Jesienny – impreza terapeutyczno-integracyjna w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego</i> Realizator: Bielskie Stowarzyszenie Rozwoju Psychiatrii	Piknik odbył się 9 października na terenie Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej, przy ul. Olszówka 102. W Pikniku uczestniczyło ok. 400 osób, w tym: osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystające z terapii w różnych podmiotach funkcjonujących na terenie Bielska-Białej oraz ich rodziny, przyjaciele, mieszkańcy dzielnic Olszówka i Mikuszowice Śląskie, podopieczni i terapeuci oddziałów dziennych, warsztatów terapii zajęciowej i in. podmiotów. W ramach Pikniku zostały zorganizowane stoiska informacyjno-edukacyjne, gdzie każdy uczestnik mógł zasięgnąć informacji i porady specjalisty z dziedziny psychiatrii oraz otrzymać materiały edukacyjne i informacyjne; stoiska z pracami artystycznymi pacjentów. Ponadto zorganizowane zostały zabawy integracyjne i konkursy z nagrodami, zabawa przy muzyce na żywo oraz poczęstunek.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Programy profilaktyczne realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok”

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Szkolne programy zapobiegania zjawiskom patologicznym, obejmujące m.in. rekomendowane programy profilaktyczne („Spójrz inaczej”, Program Domowych Detektywów „Jaś i Małgosia na tropie”, NOE, FRED goes net, program profilaktyczno-wychowawczy EPSILON, Fantastyczne możliwości, Przyjaciele Zipiego), warsztaty profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, szkolne programy profilaktyczne.
2.	Program dla osób z problemem alkoholowym realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3.	Programy interwencyjne, profilaktyczne i pomocy psychologicznej dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami przebywającej w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bielsku-Białej oraz realizowane w Środowiskowym Centrum Pomocy.
4.	Miejski Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2014-2020.
5.	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Bielsku-Białej na lata 2014-2020.

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

MOPS realizował w 2015 r. „Program Intensywnego Motywowania do Terapii” (PIMT) – program pracy socjalnej metodą grupową z osobami z problemem alkoholowym. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 69 osób (9 cykli po 16h warsztatów; 2 cykle po 12h warsztatów; 1 cykl 8h warsztatów; 11,30h dyżuru – konsultacje indywidualne).

Profilaktyka uzależnień

Tabela. Zestawienie dotyczące podjętych terapii w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w Bielsku-Białej w 2015 r.

Chorzy leczeni w jednostkach lecznictwa ambulatoryjnego w m. Bielsko-biała w 2015 roku							
Wyszczególnienie	ogółem	w tym		w wieku			
		mężczyźni	kobiety				
				0-18 lat	19-29 lat	30-64 lata	65 lat i więcej
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu	1438	988	450	2	137	1127	72
Liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych	306	238	68	38	149	115	4
Liczba pacjentów z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień)	11403	4622	6791	1749	1097	6670	72

Źródło: Wydział Nadzoru nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Opracowano na podstawie sprawozdania na formularzu MZ-15 "Roczne sprawozdanie z działalności jednostki lecznictwa ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych".

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej w 2015 r. dysponował 38 łózkami dla osób nietrzeźwych, w tym 33 miejscami podstawowymi z podziałem na: 22 miejsca męskie, 6 miejsc kobiecych oraz 3 miejsca dla nieletnich, 3 miejsca w izolacie, 4 miejsca w sali z pasami bezpieczeństwa.

Łączna liczba osób przyjętych w 2014 r. wyniosła 6 612, w tym 2 545 bielszczan.

Łączna liczba osób przyjętych w 2015 r. wyniosła 6 846, w tym 2 528 bielszczan.

W 2015 r. MOPS realizował projekt profilaktyczny pn. „Nie biorę, na co mi to”. Działania skierowane były do dzieci i młodzieży, podopiecznych Świetlic Środowiskowych (ok. 80 os.) oraz do uczniów

SP nr 13 w Bielsku-Białej. Zajęcia rozwijały zainteresowania, jako alternatywę i sposób na zagospodarowanie czasu wolnego. Projekt finansowany ze środków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020.

12.3. Pomoc społeczna

W Bielsku-Białej w 2015 r. działalność w obszarze polityki społecznej tj. w zakresie: pomocy społecznej, wsparcia rodziny, pieczy zastępczej, opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 – prowadziły niżej wymienione jednostki.

Tabela. Miejskie jednostki działające w zakresie: pomocy społecznej, wsparcia rodziny, pieczy zastępczej, opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.

Podmiot
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej (MOPS) , ul. Karola Miarki 11, w którego strukturach znajdują się również: – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, ul. Lipnicka 36 – Punkty Poradnictwa Obywatelskiego: ul. Cieszyńska 13, ul. Milusińskich 6 – Klub Integracji Społecznej: ul. Piastowska 4, ul. Milusińskich 6
Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela” , ul. Pocztowa 14a
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych , ul. Żywiecka 15
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych , ul. Olimpijska 11
Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum” , al. Armii Krajowej 181
Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa” , ul. Kołłątaja 8
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW) , ul. Lompy 7, w skład, którego wchodzi: – „Pogotowie Opiekuńcze”, ul. Lompy 7 – „Dom Dziecka”, ul. Lompy 9, – „Dom Dziecka”, ul. Pocztowa 24, – „Słoneczny Dom”, ul. Cygańska 12
Podbeskidzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej , ul. Piękna 2
Żłobek Miejski , ul. Brodzińskiego 22
Środowiskowe Centrum Pomocy (ŚCP) , ul. Legionów 9, w skład, którego wchodzi: – Świetlice Środowiskowe i Klub Młodzieżowy

- Dom Dziennego Pobytu, ul. Sternicza 8a
- Dom Dziennego Pobytu dla Osób Dotkniętych Chorobą Alzheimera lub innymi zaburzeniami otępiennymi, ul. Piastowska 86
- Klub Samopomocy dla Osób Starszych „Przystań”, ul. Piastowska 86
- Klub Samopomocy „Klub Seniora”, ul. Komorowicka 336d
- Klub Samopomocy „Milusińscy”, ul. Milusińskich 6
- Bank Chleba, ul. Krasińskiego 10

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Bielsko-Biała – wydatki na zadania realizowane w ramach polityki społecznej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
Ogółem wydatki, w tym:	97 888 573
Świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	31 211 362
Ośrodek Pomocy Społecznej	13 533 999
Domy Pomocy Społecznej	12 063 095
Dodatki mieszkaniowe	5 603 310
Dodatki energetyczne	145 830
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	5 579 921
Pozostała działalność w tym: Klub Integracji Społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej, prace społecznie użyteczne, Program Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania (wkład własny gminy)	4 556 800
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	3 731 174
Rodziny Zastępcze	5 113 450
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	4.047.497
Żłobki	3 274 397
Ośrodki wsparcia	3 504 012
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 497 268
Zasiłki stałe	1 829 587
Pomoc materialna dla uczniów	844 512
Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	418 161
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	540 425
Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	780 579

Zespoły orzekania o niepełnosprawności	655 093
Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	305 368
Składki na Ubezpieczenie Zdrowotne opłacone za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz uczestniczące w zajęciach CIS	299 418
Przeciwdziałanie narkomanii	234 381
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	164 158
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	115.569
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 273

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

1. Świadczenia i pomoc realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 r.

a) świadczenia realizowane przez MOPS

W 2015 r. MOPS w Bielsku-Białej pomocą społeczną objął 3 431 środowisk. Liczyły one 7 702 osoby, (tj. 4,45% ogółu mieszkańców miasta). Liczba rodzin objętych pracą socjalną zmniejszyła się o 42, natomiast liczba osób w tychże rodzinach o 165 w stosunku do roku 2014. Ogółem przeprowadzono 13 627 wywiadów środowiskowych, co stanowi wzrost do 2014 r. na poziomie 12,05%.

b) pomoc osobom bezdomnym¹⁹

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany jest przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych, tj. Domu dla Bezdomnych przy ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a, jak również na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34. Ogółem, w 2015 r. ze schronienia w placówkach dla bezdomnych funkcjonujących w strukturze MOPS skorzystało 227 osób²⁰.

c) aktywizacja społeczno-zawodowa

W 2015 r. „Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych” realizowany był w trzech formach:

- na podstawie umowy zlecenia zatrudniono 116 osób, w tym 19 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności i 12 osób bezdomnych;

¹⁹ Realizowane w 2015 r. zadania w ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Bezdomności” opierały się na trzech podstawowych filarach: profilaktyce, tj. zapobieganiu bezdomności, pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej, pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

²⁰ Ponadto na zlecenie Gminy Bielsko-Biała Fundacja Błękitny Krzyż realizowała zadanie pod nazwą: „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielska-Białej dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Bystrzańskiej 55. W ramach tego przedsięwzięcia prowadzone były działania readaptacyjne dla 9 osób (w tym bezdomnych). Osoby bezdomne aktywizowane były również w ramach „Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych”.

- w systemie do 10h/tydzień pracowało 161 osób, w tym 31 niepełnosprawnych i 18 bezdomnych;
- w ramach robót publicznych na podstawie umowy o pracę, zatrudniono 51 osób, w tym 2 osoby niepełnosprawne i 1 bezdomną.

Aktywizacja społeczno-zawodowa prowadzona była do 30 czerwca 2015 r. w projekcie systemowym pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”²¹ współfinansowanym z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL). Usługami objęto 88 beneficjentów. W okresie od 1 czerwca 2014 r. do 30 czerwca 2015 r. realizowano projekt konkursowy pn.: „Kierunek – Zmiana! Program aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców Osiedla Socjalnego – przy ul. Sobieskiego w Bielsku-Białej”²², w ramach którego wsparciem objęto 50 osób.

W październiku 2015 r. rozpoczęto realizację projektu pozakonkursowego pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi”²³ w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego (RPO WSL), w którym 21 osób skorzystało z działań diagnostyczno-terapeutycznych i pomocowo-edukacyjnych w Klubie Integracji Społecznej prowadzonym przez MOPS.

d) pomoc osobom uwięzonym w przemoc w rodzinie

W 2015 r. pracownicy socjalni Zespołu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie objęli wsparciem ogółem 667 środowisk (w tym 336 nowych), w których stwierdzono występowanie przemocy domowej, przeprowadzono 166 wywiadów środowiskowych oraz 1 558 wizyt w środowiskach, w których występuje problem przemocy. Pomocą objęto 645 osób w ramach poradnictwa specjalistycznego (socjalnego)²⁴.

²¹ Projekt skierowany jest do osób bezrobotnych poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Integralną część Projektu stanowi Program Aktywności Lokalnej (PAL), działający na rzecz rozwoju i integracji społeczności lokalnej na terenie osiedla Wapienica, Śródmieście Bielsko oraz Grunwaldzkie.

²² Celem było udzielenie wsparcia i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców budynków przy ul. Sobieskiego w B-B – tzw. „osiedla socjalnego” w Wapienicy. Grupę docelową stanowiło 50 osób bezrobotnych, w wieku aktywności zawodowej, które ze względu na niepodejmowanie pracy zagrożone były wykluczeniem społecznym. W ramach projektu podejmowano następujące działania: diagnoza potencjału społecznego i zawodowego, tworzenie indywidualnych planów działania z uczestnikami; poradnictwo psychologiczne indywidualne i grupowe, doradztwo zawodowe i kursy zawodowe; realizacja programu „Szybki start” (przeszkolenie kandydata na pracownika pod kątem wymagań pracodawcy na danym stanowisku pracy); staże u pracodawców.

²³ Celem projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego, zamieszkujących na terenie Bielska-Białej. Czas realizacji: 01.10.15- 30.09.17. Grupę docelową projektu stanowią 124 osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby zatrudnione lub bezrobotne, nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi, osoby bezrobotne, niepełnosprawne, a także zatrudnione, pochodzące ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym – deklarujące gotowość podjęcia zatrudnienia po zakończeniu udziału w projekcie.

²⁴ Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe, sporządzają „Niebieskie Karty”, monitorują sytuację rodziny w związku z występującą przemocą, przeprowadzają interwencje środowiskowe w sytuacjach przemocy domowej, zaniedbań wobec dzieci oraz zaniedbań wobec osób starszych. Ww. prowadzą również indywidualne konsultacje z ofiarami i sprawcami przemocy, udzielają pomocy w formie wsparcia psychologicznego, informacji prawnej lub kierują do innych placówek zajmujących się pomocą. W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi osoby lub rodziny w ich trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni koordynują pracę Grup Roboczych w celu podjęcia spójnego działania na rzecz osób/rodzin z doświadczeniem przemocy.

2. Wsparcie rodziny i pieczy zastępcza w 2015 r.

Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 24 marca 2015 r. przyjęto „Program Wspierania Rodziny oraz Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017”. Program skierowany jest do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz określa działania na rzecz rozwoju pieczy zastępczej²⁵.

a) poradnictwo

W 2015 r. Zespół Poradnictwa Specjalistycznego MOPS udzielił 223 porady opiekuńczo-wychowawczej dla 110 rodzin oraz pomocy w formie mediacji i terapii dla 46 rodzin. Zorganizowano także grupę wsparcia dla rodzin zastępczych, w której uczestniczyło 17 rodzin oraz prowadzono poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci.

b) placówki wsparcia dziennego

W 2015 r. na terenie miasta funkcjonowało 14 placówek wsparcia dziennego. 12 wchodzących w skład Środowiskowego Centrum Pomocy (ŚCP), (w tym: 8 Świetlic Środowiskowych i 3 Świetlice Socjoterapeutyczne oraz 1 Klub Młodzieżowy) oraz 2 których prowadzenie zostało powierzone podmiotom prowadzącym działalność w sferze pożytku publicznego. W 2015 r. wsparciem objęto łącznie 601 dzieci. Wydatki poniesione na działalność Placówek Wsparcia Dziennego wyniosły 2 394 983,20 zł.

c) rodzinna pieczy zastępcza

Na koniec 2015 r. opiekę nad dziećmi sprawowało ogółem 180 rodzin zastępczych, w tym 109 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem. W rodzinach spokrewnionych z dzieckiem przebywało 130 dzieci, a łączna kwota świadczeń wypłaconych rodzinom spokrewnionym wyniosła 1 111 759 zł.

Na koniec 2015 r. funkcjonowało także 56 rodzin zastępczych niezawodowych, w których było umieszczonych 69 dzieci. Łączna kwota świadczeń na rzecz tych rodzin wyniosła 896 166,00zł. Wśród rodzin zastępczych zawodowych były także 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, sprawujące opiekę nad 5 dziećmi. Na koniec 2015 r. funkcjonowały na terenie miasta 3 rodzinne domy dziecka, w których przebywało 20 dzieci. Indywidualnym programem usamodzielniania objęto 112 osób, natomiast 73 pełnoletnie osoby, które opuściły rodziny zastępcze otrzymywały pomoc: na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Ogółem w 2015 r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Bielska-Białej przebywało 247 dzieci²⁶.

²⁵ Prezydent Bielska-Białej wyznaczył organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu sprawnej realizacji zadań z zakresu wsparcia rodzin oraz pieczy zastępczej funkcjonuje w Ośrodku Zespół Poradnictwa Specjalistycznego (realizujący zadania własne Gminy) oraz Dział Pieczy Zastępczej.

²⁶ Miasto umieszcza również dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie przez cały 2015 r. w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 77 dzieci.

d) instytucjonalna piecza zastępcza²⁷

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta Bielska-Białej działa Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych (ZPOW)²⁸. Na koniec 2015 r. w placówkach wchodzących w skład ZPOW przebywało 95 dzieci. Miasto umieszcza również dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów²⁹.

e) pomoc pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą³⁰

W celu zapewnienia pomocy mieszkaniowej usamodzielnianej młodzieży, funkcjonują w mieście 2 mieszkania chronione. W 2015 r. zamieszkiwało w nich 9 osób, które po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, bądź rodziny zastępczej, z uwagi na brak możliwości powrotu do rodziny biologicznej, wymagały pomocy mieszkaniowej.

3. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych wpisanych było 13 podmiotów, w tym:

- 1 żłobek publiczny posiadający - 193 miejsca,
- 9 żłobków niepublicznych posiadających łącznie - 156 miejsc,
- 3 kluby dziecięce niepubliczne posiadające - 43 miejsca.

Łącznie na terenie miasta Bielska-Białej zarejestrowanych było 349 miejsc żłobkowych i 43 miejsca w klubach dziecięcych.

4. Pomoc osobom niepełnosprawnym w 2015 r.

MOPS realizował w 2015 r. zadania z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowane ze środków PFRON. Dofinansowaniem objęto: działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej, sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych, likwidację barier architektonicznych i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze, jak również uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Łączna wartość dofinansowania wyniosła 3 138 095,46 zł.

²⁷ Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej są: a) placówka opiekuńczo-wychowawcza, b) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, c) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

²⁸ W placówkach wchodzących w skład ZPOW przebywają dzieci skierowane przez MOPS w Bielsku-Białej na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu w instytucjonalnej pieczy zastępczej: „Pogotowie Opiekuńcze”, jest placówką interwencyjną przeznaczoną dla 20 dzieci, przyjmowanych w sytuacjach kryzysowych, wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki; „Dom Dziecka” przy ul. Lompy 9 jest placówką socjalizacyjną z funkcją placówki interwencyjnej przeznaczoną dla 30 dzieci, natomiast „Dom Dziecka” przy ul. Pocztowej 24 jest placówką socjalizacyjną z funkcją placówki interwencyjnej dla młodszych wychowanków, przeznaczoną dla 28 dzieci.

²⁹ Łącznie przez cały 2015 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało 29 dzieci, a wydatki poniesione przez Miasto z tego tytułu wyniosły: 824 985,51 zł.

³⁰ Po osiągnięciu pełnoletniości osobie opuszczającej różne formy pieczy zastępczej przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

MOPS wdrażał również pilotażowy program pn.: „Aktywny Samorząd”, który ma na celu dofinansowanie osób niepełnosprawnych w eliminowaniu lub zmniejszeniu barier ograniczających ich uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W 2015 r. w ramach ww. Programu skorzystało 58 osób niepełnosprawnych. W 2015 r. w ramach projektu systemowego pn.: „Bielsko-Biała łączy ludzi” aktywizacją społeczno-zawodową objęto 14 osób niepełnosprawnych, a także zapewniono wsparcie Doradcy ds. Osób Niepełnosprawnych dla mieszkańców Bielska-Białej (udzielono łącznie porad 1 090 osobom). Osoby niepełnosprawne aktywizowane były również w ramach Gminnego Programu Prac Społecznie Użytecznych. Ponadto, pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych świadczyło 39 wolontariuszy – współpracujących z MOPS w ramach programu „Giełda Wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej”.

W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy na rehabilitację zawodową wydatkował z PFRON łącznie kwotę 359 172,89 zł, w tym: finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy, przyznanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej, zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Miasto Bielsko-Biała kontynuowało realizację projektu pn.: „Dostęp do Internetu oknem na świat”. Z Projektu korzysta 100 osób niepełnosprawnych z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności.

W 2015 r. dofinansowano również działalność organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 184 000,00 zł.

W 2015 r. Urząd Miejski w Bielsku-Białej wydał „Informator dla osób niepełnosprawnych” w nakładzie 2 500 egzemplarzy, który zawierał informacje nt. instytucji / organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacje nt. ulg i uprawnień dla osób niepełnosprawnych.

5. Pomoc osobom starszym w 2015 r.

W 2015 r. MOPS objął pomocą w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych³¹ 512 środowisk – łączna liczba świadczeń wyniosła 101 857 (kwota świadczeń ogółem 1 487 291,50 zł). Z omawianej formy pomocy skorzystało 347 osób starszych. W 2015 r. MOPS podejmował także działania na rzecz osób starszych m.in. w ramach Programów Aktywności Lokalnej dla osiedli:

³¹ MOPS przyznawał także specjalistyczne usługi opiekuńcze dzieciom z syndromem autyzmu lub upośledzeniem umysłowym. Głównym celem przyznanej pomocy tej grupie usługobiorców było rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych przy zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania.

Śródmieście Bielsko (Grupa Samopomocowa, Dzień Seniora), Wapienica (Dzień Seniora), Grunwaldzkie (Klub Aktywnego Seniora).

Miasto Bielsko-Biała prowadzi 4 Domy Pomocy Społecznej (DPS): „Dom Nauczyciela” dysponujący 92 miejscami, DPS dla Osób Starszych dysponujący 57 miejscami, w tym: 42 miejscami dla osób starszych oraz 15 miejscami dla osób niepełnosprawnych), DPS dla Przewlekłe Chorych posiadający 48 miejsc oraz DPS „Hospicjum” przeznaczony dla 25 osób przewlekłe somatycznie chorych.

Na terenie miasta funkcjonują również 4 ośrodki wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych: 2 Domy Dziennego Pobytu (w tym 1 przeznaczony dla osób dotkniętych chorobą Alzheimera) oraz 2 Kluby Samopomocy. W 2015 r. wsparciem objęto łącznie 163 seniorów, a wydatki poniesione na działalność tych ośrodków wyniosły 579 217,88 zł.

6. Interwencja kryzysowa w 2015 r.

W 2015 r. pracownicy sekcji interwencyjno-terapeutycznej Podbeskidzkiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej (POIK) przeprowadzili 8 056 interwencji z 2 676 osobami³². Schronienie w hostelu POIK otrzymało 104 osoby, które przebywały w nim 4 073 osobodni. Z tej formy pomocy korzystały głównie kobiety z dziećmi, dotknięte problemami przemocy w rodzinie, problemami alkoholowymi oraz towarzyszącymi im problemami wychowawczymi i socjalnymi³³.

7. Realizacja Programu Rodzina Plus w 2015 r.

Kluczowym elementem realizowanego w Bielsku-Białej od 2010 r. Programu Rodzina Plus jest karta „Rodzina+”, którą otrzymują rodziny wychowujące troje lub więcej dzieci oraz rodziny zastępcze, bez względu na ich sytuację materialną. Od początku funkcjonowania Programu do końca 2015 r. z jego oferty skorzystało ponad 11 500 osób. Wg stanu na koniec 2015 r. 6 754 osoby/1 366 rodziny posiadały karty „Rodzina+”. Wartość ulg udzielonych dla posiadaczy karty w 2015 r. wyniosła 220 746,60 zł. Do Programu włączyły się również spółki kapitałowo powiązane z Miastem: AQUA S.A., oferując najlepszym uczniom i studentom stypendia za wyniki w nauce oraz ZIAD Bielsko-Biała S.A., wprowadzając ulgę na przejazdy kolejką linową na Szyndzielnię. Do Programu w roli Partnera przystępują także przedsiębiorcy, proponując posiadaczom karty, rabaty na swoje produkty i usługi (75 podmiotów – stan na koniec 2015 r.).

³² Problemy, z którymi zgłaszano się dotyczyły głównie konfliktów rodzinnych, problemów w związku, przemocy ze strony bliskich, zaburzeń osobowościowych i psychopatologicznych, problemów socjalnych i bytowych, często powiązanych z problemem alkoholowym. Podjęto działania interwencyjne, w tym również w środowisku zamieszkania, udzielono informacji i porad, sporadycznie pomocy rzeczowej.

³³ Na terenie POIK pełnione są również dyżury radców prawnych (w 2015r. udzielono 1 330 porad i konsultacji prawnych).

W 2015 r. Rodziny posiadające karty „Rodzina+” korzystały z dodatkowych ulg w przejazdach komunikacją miejską, w formie: weekendowego biletu rodzinnego (835 biletów), specjalnych biletów ulgowych (1 642) oraz „BILETU WOLNEJ JAZDY” (516 biletów).

Ponadto, znaczącym działaniem w ramach polityki prorodzinnej Miasta jest wsparcie finansowe rodzin poprzez zwiększenie kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego z trzech tytułów: wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz rozpoczęcia roku szkolnego, którymi w 2015 r. objętych zostało 2 109 rodzin. MOPS wypłacił podwyższone dodatki na łączną kwotę 1 129 890,00 zł. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował także we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi program osłony „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”. Dożywianiem objęto ogółem 1 747 dzieci. Zadanie finansowane było ze środków Wojewody (649 207 zł) oraz ze środków gminy (637 570 zł).

W 2015 r. na dofinansowanie wypoczynku zimowego w budżecie Miasta przeznaczono kwotę 231 327,47 zł oraz na wypoczynek letni kwotę 862 533,48 zł.

Niezależnie od realizacji „Programu Rodzina Plus” na terenie Miasta wydawane są również ogólnopolskie Karty Dużej Rodziny.

13. Oświata i edukacja

13.1. Miejski Zarząd Oświaty³⁴

Tabela. Finansowanie oświaty w Bielsku-Białej w 2015 r.

Subwencja oświatowa dla gminy	94 020 394,00 zł	
Subwencja oświatowa dla powiatu	100 823 569,00 zł	
Razem subwencja	194 843 963,00 zł (wszyscy dysponenci)	194 843 963,00 zł(MZO)
Płace i pochodne	206 456 192,94 zł (wszyscy dysponenci)	206 452 192,94 zł(MZO)
Wydatki rzeczowe	116 923 812,73 zł (wszyscy dysponenci)	105 150 852,04 zł(MZO)
Razem na oświatę	323 380 005,67 zł (wszyscy dysponenci)	311 603 044,98 zł(MZO)
Różnica pokryta z dochodów własnych miasta	128 536 042,67 zł (wszyscy dysponenci)	116 759 081,98 zł(MZO)

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela. Nauczanie integracyjne, specjalne w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Razem
Liczba oddziałów integracyjnych	8	19	9	4	40
Liczba dzieci/młodzieży niepełnosprawnej w oddziałach integracyjnych	40	89	41	18	188
Liczba oddziałów specjalnych	6	31	29	15	81
Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	25	157	214	60	456

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

³⁴ Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej (MZO) jest jednostką budżetową powstałą 1 lipca 2007 r. Przedmiotem działalności podstawowej MZO jest organizacja, zapewnienie warunków działania oraz nadzór nad funkcjonowaniem szkół, przedszkoli i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Bielsko-Biała i Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, jak również obsługa ekonomiczno – administracyjna tychże jednostek.

13.2. Wychowanie przedszkolne**Tabela. Informacje o samorządowych przedszkolach w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015**

Liczba przedszkoli	43
Liczba uczęszczających dzieci	4412
Liczba oddziałów w przedszkolach	190
Średnia liczebność oddziału w przedszkolach	23,22
Liczba osób zatrudnionych ogółem	740,81
Liczba etatów nauczycielskich	433,37

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2015 r. miesięczny wydatek z budżetu gminy, na jedno dziecko w publicznej placówce wychowania przedszkolnego w Bielsku-Białej wynosił: 730,60 zł.

W roku szkolnym 2014/2015 nauczyciele wychowania przedszkolnego zatrudnieni byli na 433,37 etatach.

W 2015 r. wydatki miejskiego budżetu na 70 przedszkoli, 4 oddziały przedszkolne a także 7 innych form wychowania przedszkolnego wyniosły łącznie 63 070 042,07 zł.

W ramach tych wydatków zawierają się dotacje w łącznej wysokości 17 543 859,24 zł, którymi objęte zostało 27 przedszkoli niepublicznych, 7 innych form wychowania przedszkolnego oraz 4 oddziały przedszkolne w szkołach nie prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Powyższa dotacja została przekazana na 1 465 dzieci.

13.3. Szkoły podstawowe

W Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015 w 26 miejskich placówkach uczyło się 8 208 dzieci, w tym 1 949 uczniów rozpoczynało naukę w klasach pierwszych.

W roku szkolnym 2014/2015 nauczyciele w szkołach podstawowych zatrudnieni byli na 861,54 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach podstawowych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015

Liczba szkół podstawowych	26
Liczba uczniów	8 208
Liczba oddziałów w szkole	393

Średnia liczba dzieci w klasie	20,88
Liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasach pierwszych	1949
Liczba osób zatrudnionych ogółem	1 074,16
Liczba etatów nauczycielskich	861,54
Liczba szkół prowadzących świetlice	25
Liczba klas integracyjnych	19

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2015 r. wydatki miejskiego budżetu na 40 placówek szkół podstawowych (także szkoły podstawowe specjalne) wyniosły łącznie 80 379 626,68 zł. W ramach tych wydatków zawierają się: dotacje w wysokości 9 112 277,79 zł, którymi objęte zostało 12 podstawowych szkół niepublicznych oraz 5 344 706,16 zł na dwie szkoły publiczne prowadzone przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja (SP Nr 2, SP Nr 10).

W 2015 r. po raz kolejny przeprowadzony został sprawdzian dla szóstoklasistów kończących szkołę podstawową. Bielsko-Biała znalazło się na 1 miejscu na Śląsku pod względem uzyskanych przez uczniów średniej punktów. Średnia w województwie wyniosła 65,81 pkt., natomiast w Bielsku-Białej 71,07 pkt. Sprawdzian pisało 1185 bielskich szóstoklasistów.

13.4. Gimnazja

W roku szkolnym 2014/2015 do 23 samorządowych placówek gimnazjalnych uczęszczało 3 931 uczniów. W roku szkolnym 2014/2015 nauczyciele w gimnazjach zatrudnieni byli na 492,56 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych gimnazjach (z gimnazjami dla dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015.

Liczba gimnazjów	23
Liczba uczniów	3 931
Liczba oddziałów w szkole	176
Średnia liczba uczniów w klasie	22,33
Zatrudnienie – liczba etatów ogółem	596,06
Liczba etatów nauczycielskich	492,56
Liczba klas integracyjnych	9

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2015 r. wydatki miejskiego budżetu na 33 placówki gimnazjalne (w tym gimnazja specjalne) wyniosły łącznie 48 240 204,38 zł, w tym 4 121 290,11 zł na rzecz 9 gimnazjów niepublicznych oraz 2 601 493,95 zł na Publiczne Gimnazjum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości.

Tabela. Bielsko-Biała: uczący się języków obcych w szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2014/15

Nauczanie obowiązkowe						
Szkoły podstawowe			Gimnazja			
j. angielskiego	j. niemieckiego	innego	j. angielskiego	j. niemieckiego	j. francuskiego	innego
8 098	0	0	3 776	2 652	116	866

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W przeprowadzonym w 2015 r. egzaminie gimnazjalnym bielscy uczniowie osiągnęli bardzo dobre wyniki. W Bielsku-Białej do części humanistycznej przystąpiło 1 505 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 1 505 uczniów. Średnie wyniki przedstawiały się następująco:

Część	Zakres egzaminu	Średni wynik w Bielsku – Białej	Średni wynik w woj. śląskim
humanistyczna	j. polski	67,13	61,88
	historia, wos	67,36	63,52
matematyczno – przyrodnicza	matematyka	50,67	47,25
	przedmioty przyrodnicze	53,20	49,45
język obcy	j. angielski - poziom podstawowy	72,96	67,62
	j. angielski - poziom rozszerzony	52,54	47,84

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

13.5. Szkoły ponadgimnazjalne

W roku szkolnym 2014/2015 do samorządowych szkół ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej uczęszczało 8 523 uczniów.

W roku szkolnym 2014/2015 w szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciele zatrudnieni byli na 904,27 etatach.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015.

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziałów
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	2 780	90	30,89
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea profilowane dla młodzieży	5 370	221	24,30
Razem szkoły dla młodzieży	8 150	311	26,20
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	255	10	25,50
Szkoły zawodowe dla dorosłych (w tym szkoły dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej i liceum)	118	8	14,75
Razem szkoły dla dorosłych	373	18	20,72
Razem	8 523	329	269,06

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela. Informacje o samorządowych liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015.

Liczba jednostek	8
Liczba uczniów	3 035
Liczba oddziałów w szkołach	100
Średnia liczba uczniów w klasie	30,35
Liczba klas integracyjnych	3

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2015 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie 24 liceów wyniosły 27 849 665,37 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 714 985,68 na działalność jednej szkoły publicznej prowadzonej przez inny niż Miasto organ oraz 6 854 381,35 zł na działalność 16 szkół niepublicznych.

Tabela. Informacje o samorządowych szkołach zawodowych (dla młodzieży i dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2014/2015.

Liczba jednostek	23
Liczba uczniów	5 488
Liczba oddziałów w szkole	229

Średnia liczba uczniów w klasie	23,96
Liczba klas integracyjnych	1

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2015 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie szkół zawodowych (w tym Zespołu Szkół Specjalnych) wyniosły 57 115 778,50 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 5 951 192,32 zł jako dotacje dla 19 szkół zawodowych niepublicznych (w tym szkół policealnych). Wydatki na utrzymanie Bielskiego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego wyniosły w 2015 r. 6 951 223,98 zł.

Bielskie szkoły, jak co roku trafiają do czołówki ogólnopolskiego rankingu publikowanego przez dziennik "Rzeczpospolita" oraz miesięcznik "Perspektywy". W 2015 r., w skali kraju, na 21 miejscu (1 miejsce w woj. śląskim) znalazło się V Liceum Ogólnokształcące w Bielsku-Białej.

13.6. Edukacyjna opieka wychowawcza

Świetlice szkolne

W 2015 r. przy placówkach oświatowych w mieście działało 27 świetlic szkolnych. Miasto w 2015 r. wydatkowało na prowadzenie świetlic szkolnych kwotę 5 935 705,71 zł.

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze (SOS-W)

W 2015 r. w mieście znajdowała się 1 tego typu placówka. Z budżetu miasta w 2015 r. na działanie placówki wydatkowano kwotę 1 597 337,85 zł. W roku szkolnym 2014/2015 w placówce SOS-W nauczyciele zatrudnieni byli na 42,14 etatach.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne

W 2015 r. w mieście znajdowała się 1 tego typu placówka. Z budżetu miasta w 2015 r. na działanie placówki wydatkowano kwotę 4 550 898,11 zł. W roku szkolnym 2014/2015 w Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych nauczyciele zatrudnieni byli na 64,63 etatach.

Placówki wychowania pozaszkolnego

W 2015 r. w mieście działały 2 tego typu placówki. W 2015 r. z budżetu miasta na działanie placówek wydatkowano kwotę 2 508 272,22 zł. W roku szkolnym 2014/2015 w placówkach wychowania pozaszkolnego nauczyciele zatrudnieni byli na 21,50 etatach.

Internaty i bursy szkolne

Na prowadzoną przez Zespół Szkół i Placówek Oświatowych bursę (ul. Starobielska 10), jak również prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr de Notre Dame „Bursę dla Dziewcząt” (ul. Schodowa 6) oraz Bursę Szkolną BTS „Rekord” prowadzoną przez Beskidzkie Towarzystwo Sportowe „Rekord” miasto wydatkowało w 2015 r. kwotę 2 240 807,99 zł.

Szkolne schroniska młodzieżowe

Na wchodzące w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych – Szkolne Schronisko Młodzieżowe (ul. Starobielska 10) wydatkowano z budżetu miasta w 2015 r. kwotę 471 487,29 zł.

Ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze

Na funkcjonowanie Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego „NADZIEJA” (ul. Saperów 24), z budżetu miasta w 2015 r. przekazano dotację w wysokości 117 894,56 zł.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii

Na działalność Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii (ul. Starobielska 9) z budżetu miasta w 2015 r. wydatkowano kwotę 2 762 688,95 zł. W roku szkolnym 2014/2015 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nauczyciele zatrudnieni byli na 37,2 etatach.

Pomoc materialna dla uczniów

W 2015 r. uczniowie bielskich szkół objęci zostali pomocą materialną z budżetu miasta w wysokości 844 512,23 zł. Udzielone wsparcie dotyczyło w szczególności:

- wypłata stypendiów dla dzieci i młodzieży za wyniki w nauce: 219 498,00 zł;
- wypłata na dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach rządowego programu pomocy uczniom: 115 339,46 zł;
- wypłata stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej: 509 616,27 zł.

13.7. Szkolnictwo wyższe

Bielsko-Biała stanowi intensywnie rozwijający się ośrodek akademicki na południu Polski. Łącznie liczba studiujących w roku akademickim 2012/2013 na siedmiu bielskich uczelniach wyniosła ponad 11,7 tys.³⁵.

³⁵ Liczba ta nie uwzględnia studentów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Bielsku-Białej oraz Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego (nie otrzymano danych do opracowania).

Tabela. Liczba studentów z podziałem na dziennych i zaocznych na poszczególnych bielskich uczelniach w roku akademickim 2014/2015

Lp.	Nazwa uczelni	Liczba studentów ogółem	Liczba studentów na studiach stacjonarnych	Liczba studentów na studiach niestacjonarnych	Liczba kierunków kształcenia
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	6446	4351	2095	18
2.	Wyższa Szkoła Administracji	756	111	645	4
3.	Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	1053	263	790	5
4.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	317	53	264	4
5.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	308	1	307	4
6.	Instytut Teologiczny im. św Jana Kantego afiliowany do Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
7.	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Razem		8880	4779	4101	

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Tabela. Kierunki kształcenia na uczelniach wyższych w Bielsku-Białej w roku akademickim 2014/2015

Uczelnie publiczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Akademia Techniczno – Humanistyczna	ul. Willowa 2	automatyka i robotyka, mechanika i budowa maszyn, informatyka, zarządzanie i inżynieria produkcji, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, budownictwo, inżynieria materiałowa, włókiennictwo, zarządzanie, socjologia, stosunki międzynarodowe, Transport, filologia, filologia angielska, filologia słowiańska, filologia hiszpańska, Filologia polska, pedagogika, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne
Uczelnie niepubliczne		
Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	ul. Nadbrzeżna 12	zarządzanie, informatyka, architektura wnętrz, kosmetologia
Wyższa Szkoła Administracji	Plac Marcina Lutra 7	administracja, fizjoterapia, pedagogika, stosunki międzynarodowe
Wyższa Szkoła Finansów i Prawa	ul. Tańskiego 5	prawo, politologia, bezpieczeństwo wewnętrzne, finanse i rachunkowość, informatyka

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	ul. Legionów 81	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	ul. Sikorskiego 4	zarządzanie, filologia, politologia, praca socjalna
Instytut Teologiczny im. św Jana Kantego	ul. Żeromskiego 5	b.d.

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych.

Bielskie uczelnie w ogólnopolskich rankingach szkół wyższych

Według rankingu szkół wyższych 2015 przeprowadzonego przez Fundację Edukacyjną „Perspektywy” Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej zajęła 74. miejsce w kategorii uczelni akademickich w kraju (w 2013 r. było to 73. miejsce).

W zestawieniu niepublicznych uczelni magisterskich w 2015 r. Wyższa Szkoła Administracji zajęła 35. miejsce w kraju (spadek z 26. miejsca zajętego w roku ubiegłym). Z kolei Wyższa Szkoła Finansów i Prawa zajęła 56. lokatę (w 2011 r. było to 68. miejsce).

14. Kultura i sztuka

Bielsko-Biała cieszy się w kraju opinią dynamicznie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, co odzwierciedlają publikowane rankingi. Jednakże sukcesy miasta, to nie tylko gospodarka, ale także znaczące osiągnięcia w innych dziedzinach, wśród których pierwszoplanowe miejsce zajmuje kultura. Z roku na rok Bielsko-Biała staje się coraz silniejszym kulturalnym centrum Polski południowej. Szczególnym zadaniem infrastruktury kulturalnej jest upowszechnianie wartości kultury, tworzenie wzorów życia kulturalnego oraz wprowadzanie kultury do życia codziennego. Wydatki na kulturę i sztukę w roku 2015 w Bielsku-Białej wyniosły 24 184 840,50 zł.

Tabela. Najważniejsze wydarzenia kulturalne 2015 r. odbywające się pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej

Wydarzenie kulturalne	Termin
Bielska Zadymka Jazzowa	23.02–01.03
Festiwal Sacrum in Musica	13–16.04
Festiwal Miast Partnerskich	12-14.06
Dni Bielska-Białej	5-7.06
Pożegnanie Lata	23.08
Międzynarodowy Piknik Lotniczy	29-30.08
Międz. Zlot Pojazdów Militarnych „Operacja Południe”	4-5.07
Festiwal Kompozytorów Polskich	2-4.10
Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej	8-15.11

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.1. Miejskie instytucje kultury

W Bielsku-Białej funkcjonuje 6 samorządowych instytucji kultury, tj. Teatr Polski, Teatr Lalek Baniałuka, Bielskie Centrum Kultury, Miejski Dom Kultury, Galeria Bielska BWA, Książnica Beskidzka.

Bielskie Centrum Kultury

Samorządowa instytucja kultury działająca od 1988 r. Prowadzi działalność w oparciu o dwie placówki: Dom Muzyki (ul. Słowackiego 27) oraz Dom Tańca (ul. Komorowicka 53a).

W ramach Bielskiego Centrum Kultury działają:

- Bielska Orkiestra Kameralna;

- Bielska Orkiestra Dęta (formacja paradna i wojskowa);
- Bielski Chór Kameralny;
- Młodzieżowy Mieszany Chór „Ave Sol”;
- Zespół Pieśni i Tańca „Bielsko”;
- Bielska Estrada;
- Zespół Tańca i Piosenki „Jarzębinki”;
- Galeria Środowisk Twórczych.

W 2015 r. Bielskie Centrum Kultury zorganizowało lub współorganizowało 204 imprezy dla 201 000 widzów. W ramach tych imprez odbyły się m.in. koncerty estradowe, opery, operetki, kabarety, recitale, spektakle teatralne.

Bielskie Centrum Kultury zorganizowało w 2015 r. 3 festiwale muzyczne:

- XVI Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej na Podbeskidziu „Sacrum in Musica”;
- XX Festiwal Kompozytorów Polskich im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Bielsku-Białej;
- XIII Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej.

W ramach ww. Festiwali odbyły się koncerty wielkich gwiazd: m.in. Servi Domini Cantores, Serbski Chór Bizantyjski im. Mosieja Petrawicza z Belgradu, Deborah Woodson & Soul Divas, Boysie White & The Soul Brothers, Kevin Kenner, Orkiestra Sinfonia Varsovia, Allena Baeva, The Maria Schneider Orchestra, The Bad Plus, Pablo Marquez, Tim Berne Decay, Mathias Eick, Andy Sheppard Quartet, Tomasz Stańko, Egberto Gismonti.

W 2015 r. koncerty organizowane w ramach Festiwali zgromadziły w sumie 11 150 widzów.

Bielskie Centrum Kultury współpracuje przy organizacji i współorganizacji imprez ze wszystkimi instytucjami kultury na terenie miasta Bielska-Białej. Przy Domu Muzyki działa Klub Mecenasa Kultury skupiający ok. 40 firm i instytucji z Bielska-Białej i okolic.

Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej**Tabela. Placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej**

Lp.	Placówka	adres
1.	Miejski Dom Kultury (Dyrekcja) – Dom Kultury Włókniarzy	ul. 1 Maja 12
2.	Dom Kultury w Kamienicy	ul. Karpacka 125
3.	Dom Kultury w Komorowicach	ul. Olimpijska 16
4.	Dom Kultury w Lipniku	ul. Podgórna 29
5.	Dom Kultury w Olszówce	ul. Olszówka 20
6.	Dom Kultury w Wapienicy	ul. Cieszyńska 398
7.	Dom Kultury w Hałcnowie	ul. S.M.Szewczyk 1
8.	Starobielski Ośrodek Edukacji Kulturalnej	ul. Zapłocie Duże 1
9.	Dom Kultury w Starym Bielsku	ul. Sobieskiego 307A
10.	Świetlica Bielsko-Biała Północ	ul. A.Krzywoń 17a
11.	Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich	ul. Żywiecka 302
12.	Galeria Fotografii "B&B"	ul. 1 Maja 12

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2015 r. zrealizowano 1 124 imprezy dla 121 874 widzów oraz uczestników. Były to imprezy własne lub współorganizacja z innymi partnerami w placówkach Miejskiego Domu Kultury, jak i poza nimi. Przy MDK działają liczne zespoły artystyczne: zespoły wokalne, wokально – instrumentalne, instrumentalne, zespoły taneczne, zespoły teatralne oraz chóry.

Tabela. Działalność wystawiennicza Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej w 2015 r.

Lp.	Nazwa galerii	Ilość wystaw	Ilość osób odwiedzających wystawy
1.	Galeria B&B	8	7 200
2.	Galeria DK. Włókniarzy	11	5 500
3.	Galeria „Spojrzenia Wybrane” DK. w Lipniku	4	900

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Galeria Bielska BWA³⁶

W 2015 r. Galerię Bielską BWA odwiedziło 34 502 widzów (w tym także uczestnicy zajęć edukacyjnych, koncertów, projekcji filmowych i innych aktywności, bez wydarzeń plenerowych).

Galeria Bielska BWA zorganizowała 31 wystaw, w tym:

- 19 wystaw w salach galerii, frekwencja wyniosła: 29 748 widzów
- 10 wystaw w Klubokawiarni Aquarium (frekwencja liczona razem z wystawami głównymi)
- 1 wystawę poza galerią w Koszęcinie (frekwencja nie była liczona)
- 1 wystawę za granicą w Trzyńcu w Czechach (frekwencja nie była liczona)

Oprócz tego BWA zorganizowała jeszcze 7 prezentacji wystaw wirtualnych na platformie Google Open Gallery, <http://galeriabielska.culturalspot.org/home> oraz 1 prezentację ponad 3 tys. obrazów na stronie internetowej: www.bielskajesien.pl.

Tabela. Działalność wystawiennicza Galerii Bielskiej BWA w Bielsku-Białej w 2015 r.

	Tytuł wystawy	Zawartość wystawy	Charakter wystawy	Ilość osób odwiedzających wystawę
1.	Leszek Lewandowski „Dwa wątki czyli akcja równoległa”	multimedia, obiekty, obrazy	wystawa indywidualna	
2.	„Fotografia dzikiej przyrody 2014 / „Wildlife Photographer of the Year 2014	fotografia przyrodnicza	międzynarodowa wystawa –pokonkursowa	frekwencja na obydwu wystawach: 11 594
3.	Irena Nawrot – „Rosarium	fotografia, obiekty	wystawa indywidualna	
4.	Karina Czernek – „Szeptem widziane”	malarstwo, tkanina	wystawa indywidualna	frekwencja na obydwu wystawach: 2 330

³⁶ Galeria Bielska BWA w Bielsku-Białej jest miejską galerią promującą najciekawsze zjawiska sztuki współczesnej – od malarstwa, grafiki i rzeźby, po fotografię, performans, instalację i sztukę nowych mediów. Galeria prezentuje wystawy, festiwale i akcje w przestrzeni publicznej. Prowadzi działalność wydawniczą, edukacyjną i dokumentacyjną, gromadzi kolekcję dzieł sztuki. Realizuje program międzynarodowych rezydencji artystycznych oraz projekty finansowane z funduszy europejskich.

5.	12. Ogólnopolskie Biennale Rysunku i Malarstwa Uczniów Średnich Szkół Plastycznych	obrazy, rysunki, grafika	ogólnopolska wystawa - pokonkursowa	
6.	Ewa Surowiec-Butrym – „Przywołanie”	pastele	wystawa indywidualna	frekwencja na obydwu wystawach: 1 482
7.	– Janusz Karbowniczek – „Rozmowa”.	malarstwo, rysunek	wystawa indywidualna	frekwencja: 1 048
8.	Kochajmy swoich artystów. 70 lat obecności ZPAP w Bielsku-Białej, 1945–2015	wszystkie dyscypliny artystyczne	wystawa zbiorowa – przegląd działalności bielskiego środowiska artystycznego	frekwencja: 3 297
9.	To jest moje życie... Karol Pustelnik (1918–2010)	obrazy, akwarele, rysunki	wystawa indywidualna	
10.	Świat jest naszym domem, a dom pełen inspiracji” wystawa Barbary Nachajskiej-Brożek i Agaty Surdziel	tkanina, ceramika	wystawy indywidualne w duecie	frekwencja na obydwu wystawach: 868 osób
11.	„Dwa światy” – twórczość Antoniego Toborowicza	rzeźba, malarstwo, grafika	wystawa indywidualna	
12.	„Dwa światy” – twórczość Józefa Hulki	rzeźba, malarstwo, grafika	wystawa indywidualna	Frekwencja na obydwu wystawach: 973
13.	Krzysztof Gawronkiewicz – „Krzeseł w piekle”. Komiksy i rysunki	komiksy, rysunki	wystawa indywidualna	
14.	Ewa Juskiewicz – „Upadek kusi”. Malarstwo	malarstwo, instalacja	wystawa indywidualna	frekwencja na obydwu wystawach: 1 661
15.	Ernesto Bazan – „Kuba” w ramach 6. FotoArtFestival 2015	fotografia	wystawa indywidualna	

16.	Ruud van Empel – „Świat” w ramach 6. FotoArtFestival 2015	fotografia	wystawa indywidualna	frekwencja na obydwu wystawach: 2 455
17.	Filonik – Sudnik. „Instalacja Fabularna”	instalacja, obiekty, rzeźba	wystawa indywidualna w duecie	
18.	Teresa Gołda-Sowicka – „Jestem”. Malarstwo	malarstwo	wystawa indywidualna	frekwencja na dwóch wystawach: 679
19.	42. Biennale Malarstwa „Bielska Jesień 2015”	malarstwo	ogólnopolska wystawa zbiorowa	frekwencja na wystawie 2 554 osoby
wystawy w Klubokawiarni Aquarium				
1.	Karina Czernek – wystawa „Ukryte zwierzęki”	malarstwo, tkanina	wystawa indywidualna	frekwencja wliczona do wystaw w sali górnej i dolnej
2.	„Swoją drogą” – wystawa fotografii studentów UŚ	fotografia	wystawa zbiorowa	
3.	Jarek Możdżyński – „Wyprzedaż”. Fotografia	fotografia	wystawa tematyczna (balet)	
4.	Czesław Wieczorek – Malarstwo	malarstwo	prezentacja prac zakupionych w 2014 r. ze środków MKiDN oraz daru artysty	
5.	Janina Wiciejewska-Pochopień – Malarstwo	malarstwo	prezentacja prac zakupionych w 2014 r. ze środków MKiDN	
6.	Agnieszka Nowińska – „Oddech barw”. Malarstwo	malarstwo na papierze	wystawa indywidualna	
7.	– Prace laureatów „Bielskich Jesieni” w Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA	malarstwo	prezentacja prac, m.in. zakupionych w 2014 r. ze środków MKiDN	

8.	„Bardzo dobre obrazy” wystawa prac z Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA	malarstwo	niewielka prezentacja prac z kolekcji galerii	
9.	„Miejsca / Tożsamości” – prezentacja fotodokumentacji	dokumentacja elektroniczna	wystawa zbiorowa	
10.	„Comparatio”. Prace z Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA	malarstwo	niewielka prezentacja prac z kolekcji galerii	

Źródło: Galeria Bielska BWA

Tabela. Wystawy zorganizowane przez Galerię Bielską BWA w 2015 r. poza siedzibą galerii

Lp.	Tytuł wystawy	Zawartość wystawy	Charakter wystawy	Miejsce
1.	„Miejsce dla sztuki”. Wystawa prac z Kolekcji Sztuki Galerii Bielskiej BWA	malarstwo, obiekty, fotografia	prezentacja prac z kolekcji galerii	Koszęcin k. Częstochowy – XVII-wieczna kaplica kompleksu pałacowo-parkowego, siedziba zespołu „Śląsk”
2.	Agata Agatowska – „Double Story”	rzeźba	wystawa indywidualna	Galeria Miasta Trzyńca w DK Trisia, Trzyniec, Czechy

Źródło: Galeria Bielska BWA

Tabela. Wydarzenia, projekcje i działania edukacyjne realizowane przez Galerię Bielską BWA w 2015 r.

Lp.	Przedsięwzięcia	Ilość wydarzeń	Liczba widzów
1.	Wydarzenia artystyczne	20	3 264
2.	Projekcje filmowe	13	934
3.	Wykłady i spotkania autorskie	40	1 608
4.	Warsztaty artystyczne	65	877
5.	Akcje społeczne	14	636
6.	Koncerty	27	4 048

7.	Konkursy	6	1 688
	Konkurs internetowy	1	40 726 internautów

Źródło: Galeria Bielska BWA

Ponadto galeria zorganizowała:

- kolejną edycję rezydencji artystycznych „Beyond Time / Poza czasem”, w których uczestniczyło czworo artystów: z Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Kanady i Pakistanu,

była twórcą:

- 5 murali w przestrzeni miasta, z których 3 powstały w wyniku projektu artystycznego „oBBraz miasta #2” – sztuka w przestrzeni miejskiej Bielska-Białej, 1 – zlecony przez Wydział Gospodarki UM oraz 1 – wykonany przez uczestniczkę rezydencji artystycznej „Beyond Time / Poza czasem”,

była wydawcą:

- sześciu katalogów w nakładzie (łącznie): 3 400 szt. oraz dwóch współwydań w nakładzie: 900 szt.,
- 62 tytułów plakatów, w formatach: B1, B2 oraz A3 o łącznym nakładzie: 2 480 sztuk,
- 7 tytułów folderów w nakładzie: 13 055 szt.,
- 13 tytułów zaproszeń o łącznej ilości: 15 150 szt.

Galeria pozyskała także 100 dzieł sztuki na łączną kwotę: 269 770 zł. Są to dzieła zakupione w ramach projektu MKiDN „Regionalne kolekcje sztuki współczesnej”, dary artystów i sponsorów oraz zakupy ze środków galerii.

14.2. Teatry

Na terenie miasta działają dwa teatry: Teatr Polski (ul. 1 Maja 1) oraz Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana (ul. Mickiewicza 20).

Teatr Polski

W 2015 r. Teatr Polski wystawił 268 przedstawień, w tym 6 premier oraz 1 repremierę. Łączna frekwencja na wszystkich spektaklach Teatru wyniosła 66 216 widzów.

Tabela. Premiery Teatru Polskiego w Bielsku-Białej w 2015 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	„Kogut w rosole” reż. Marek Gierszał
2.	„Hotel Nowy Świat” reż. Magdalena Piekarz
3.	„Apokalipsa homara” – reż. Tomasz Dutkiewicz, premiera 6.03.2015
4.	Bolesław Prus „Lalka” reż. Aneta Groszyńska
5.	Jerzy Stawiński „Sześć wcieleń Jana Piszczyka” reż. Wojciech Kościelniak
6.	„Podejrzany, podejrzana. Tajemnice teatru” opieka artystyczna Witold Mazurkiewicz
7.	Szymon Bogacz, Zuzanna Bućko „Nocami i dniami będę tęsknić za tobą” reż. Julia Mark

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ponadto w 2015 r. w Teatrze Polskim odbyły się:

1. Przedstawienia kabaretowe – Bielska Scena Kabaretowa 7 spektakli,
2. Spotkania teatralno-edukacyjne:
 - a) w ramach projektu „Teatr (nie)klasyczny – kurs eksterytorialny, przyspieszony” dofinansowanego przez program Kultura Dostępna w ciągu 2 miesięcy 250 licealistów z Kęt i Żywca obejrzało dwa spektakle w Teatrze Polskim w Bielsku-Białej: „Lalkę” oraz „Ifigenię”, a także wzięło udział w trzech różnego rodzaju warsztatach – interpretacyjnych, recenzenckich i performatywnych,
 - b) w 2015 r. zrealizowaliśmy następujące spektakle w ramach cyklu „Spektakle bez barier”:
 - z językiem migowym dla niesłyszących: „Szalone nożyczki”, „Apokalipsa homara”, „Zorba”, „Lalka”, „Kogut w rosole”,
 - spektakle z audiodeskrypcją: „Romeo, Julia i czas”, „Lalka”, „Sześć wcieleń Jana Piszczyka”,
3. W pierwszym półroczu 2015 miały miejsce warsztaty teatralne „Kurs twórczości scenicznej”,
4. Spektakle gościnne w Teatrze Polskim:
 - a) w ramach cyklu „Primus Inter Pares” : „Arszenik i stare koronki” z udziałem m.in. Anny Polony i Urszuli Popiel, monodram „Jan. Peszek. Podwójne solo” oraz „Obietnica poranka” z udziałem Anny Seniuk i Grzegorza Małeckiego,
 - b) w ramach wymiany z teatrami: „Skazany na bluesa” z Teatru Śląskiego,
5. Gale muzyczne, wieczory poezji i muzyki, festiwale etc.:

a) 30 września 2015 roku Teatr Polski zainaugurował sezon jubileuszowy pod hasłem „Poczuj miętę do teatru”. Patronat nad sezonem jubileuszowym objęli: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Prezydent Miasta Bielska-Białej. Oprócz premiery spektaklu muzycznego „Sześć wcieleń Jana Piszczyka” w reżyserii Wojciecha Kościelniaka odbyły się także:

- 26 września: Munk Night – nocny pokaz filmów Andrzeja Munka;
- 27 września: jednodniowy zwiastun Festiwalu Bielsko-blisko – całodniowe warsztaty przed Teatrem, rozstrzygnięcie konkursu „I ty bądź częścią Teatru Polskiego”, wykład Jacka Proszyka oraz pokaz spektaklu „Makbet – kim jest ten człowiek we krwi” Teatru Biuro Podróży;
- 27 września: instalacja „bielsko blask” autorstwa Julii Bistudy,
- 5 października: promocja książki profesora Andrzeja Linerta „Teatr Apollina i jego muz”,

b) w styczniu, lutym oraz maju odbyły się koncerty Orkiestry im. Telemanna organizowane przez Piotra Sadowskiego,

c) w styczniu oraz lutym na scenie Teatru Polskiego odbył się koncert „Beskidzkie kolędowanie”. Oprócz „Vocal Sound” wzięli w nim udział: zespoły „Dzień Dobry”, „Włóczykije”, dzieci z zespołu wokalnego SP2 oraz aktorzy Teatru Polskiego,

d) 22 maja miała miejsce premiera płyty „Sekretny ogród” zespołu Anashim, z aktorką Teatru Polskiego. Martą Gzowską-Sawicką jako wokalistką,

e) w czerwcu i w październiku gościnny spektakl „Ale cyrk!” – efekt warsztatów dla dzieci prowadzonych przez aktorów Teatru Polskiego: Rafała Sawickiego, Martę Gzowską-Sawicką i Sławomira Miskę,

f) na początku listopada na Cmentarzu Żydowskim w Bielsku-Białej miały miejsce pokazy inscenizacji „Dziady” przygotowane przez aktorów Teatru Polskiego we współpracy z Agencją Promocji Krajobrazu Dariusz Gajny,

g) wydarzenia organizowane przez inne organizacje z regionu: „Jasełka” organizowane przez Stowarzyszenie „Serce dla Serca” oraz Dom Kultury w Hałcnowie, Bielska Zadymka Jazzowa, Gala „Na niebiesko dla autyzmu” w ramach Światowego Dnia Autyzmu, Koncert zespołu Beskidy organizowany przez Dom Kultury Włóknarz, Dzień Dziecka organizowany przez Śląski Ośrodek Praesterno, Jubileusz Chórku „Pinokio”, Ogólnopolska Konferencja organizowana przez Technikum Hotelarskie, inauguracja FotoArt Festiwal, Jubileusz V Liceum Ogólnokształcącego, Dzień Komisji Edukacji Narodowej, Jubileusz Gminy Żydowskiej, Wręczenie Nagrody Starosty Bielskiego im. Ks. Józefa Londzina.

Tabela. Nagrody i wyróżnienia Teatru Polskiego w 2015 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Złota Maska w kategorii wokarno-aktorskiej dla Tomasza Lorka za tytułową rolę w spektaklu „Zorba” w reż. Witolda Mazurkiewicza.
2.	Złota Maska w kategorii scenografia dla Agaty Skwarczyńskiej za scenografię do spektaklu „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś” w reż. Wojciecha Farugi.
3.	Nominacje do Złotej Maski: - Witold Mazurkiewicz za reżyserię spektaklu „Zorba”, - Grażyna Bułka w kategorii rola wokarno-aktorska za rolę Hortensji w spektaklu „Zorba”, - Daria Polasik-Bułka w kategorii rola kobieca za tytułowe role w spektaklach „Ifigenia” w reż. Pawła Wodzińskiego oraz „Natasza” w reż. Małgorzaty Siudy - Kazimierz Czapla za w kategorii rola męska za rolę Gaspara de Coligny w spektaklu „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś” w reż. Wojciecha Farugi, Grzegorz Policiński w kategorii scenografia m.in. za scenografię do spektaklu „Zorba” w reż. Witolda Mazurkiewicza.
4.	Nagroda im. Ignacego Lewandowskiego za rolę Joanny d’Albert dla Jadwigi Grygierczyk w czasie 55. Kaliskich Spotkań Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej za rolę Królowej Nawarry w spektaklu „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś”.
5.	Spektakl „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś” został zakwalifikowany do 21. Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej i po otrzymaniu pozytywnej rekomendacji Komisji Artystycznej Teatr Polski otrzymał częściową refundację kosztów poniesionych na spektakl.
6.	Spektakl „Lalka” brał udział w Konkursie na Inscenizację Dawnych Dzieł Literatury Polskiej „Klasyka Żywa” Aneta Groszyńska otrzymała wyróżnienie za reżyserię.
7.	Tomasz Lorek otrzymał nominację do „Ikarów” – Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury za 2015 rok.
8.	Jadwiga Grygierczyk oraz Kazimierz Czapla zostali wyróżnieni w 23. „Subiektywnym spisie aktorów teatralnych” Jacka Sieradzkiego – oboje w kategorii „Zwycięstwo”.
9.	Odnaczenia Gloria Artis: Witold Mazurkiewicz – srebrna, Anna Guzik-Tylka – brązowa, Kazimierz Czapla – brązowa
10.	Odnazka Honorowa „Zasłużony dla kultury polskiej”: Maria Dyczek, Marta Gzowska-Sawicka, Adam Myrczek, Grzegorz Sikora
11.	Medale złote za wieloletnią służbę: Andrzej Gilowski, Jerzy Golenia, Alicja Kocoń, Jerzy Kocoń, Marek Michalski, Renata Śląddecka, Andrzej Żeromski.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Od początku października równolegle produkcją spektaklu w reżyserii Julii Mark trwały prace nad projektem „Wirtualny Teatr Polski”. Premiera jednego z pierwszych w Polsce filmu interaktywnego odbyła się 8 grudnia 2015 roku. Platforma wirtualnyteatrpolski.pl zawiera ponad 400 filmów ułożonych w dwie ścieżki: pierwszą dotyczącą funkcjonowania teatru, drugą opowiadającą o powstawaniu spektaklu. Projekt był dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Edukacja medialna i informacyjna.

Ważnym aspektem działalności Teatru Polskiego był udział w festiwalach i przeglądach:

- Przegląd Teatrów Małych Form „Kontrapunkt” w Szczecinie – „Ifigenia”,
- Festiwal Teatromania w Bytomiu – „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś”,
- Festiwal Sztuki Aktorskiej w Kaliszu – „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś”,
- Spotkania Teatralne „Bliscy Nieznajomi” w Poznaniu – „Królowa Margot. wojna skończy się kiedyś”,
- Słodko-Gorzki Festiwal Teatralny w Lublinie – „Singielka”,
- Festiwal Teatrów Europy Centralnej, Koszyce (Słowacja) – „Latający Cyrk Monty Pythona”.

Poza uczestnictwem w festiwalach i przeglądach Teatr Polski gościł z musicaliem „Zorba” w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie i Teatrze Muzycznym w Lublinie.

Teatr Lalek Banialuka w Bielsku-Białej im. Jerzego Zitzmana

Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana w Bielsku-Białej w 2015 r. zagrał 402 spektakle (w siedzibie: 377, w terenie: 25), w tym 3 premiery i 2 wznowienia. Łączna frekwencja na wszystkich przedstawieniach Teatru wyniosła 73 800 widzów.

Tabela. Premiery Teatru Banialuka w Bielsku-Białej w 2015 r.

Lp.	Wydarzenie artystyczne
1.	Bajka o szczęściu (dla widzów od lat 7); premiera 1 marca 2015 r.
2.	Księga Dżungli (dla widzów od lat 7); premiera 20 września 2015 r.
3.	Smok Bonawentura (dla widzów od lat 3); premiera 29 listopada 2015 r.
4.	Przemiana (dla młodzieży i dorosłych); wznowienie 14 stycznia 2015 r.
5.	Tristan i Izolda (dla młodzieży i dorosłych); wznowienie 27 czerwca 2015 r.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2015 r. Teatr Lalek Banialuka pozyskał środki na realizację projektu *Cyfrowa Banialuka – digitalizacja archiwum działalności artystycznej Teatru Lalek Banialuka w Bielsku-Białej*. Dzięki dofinansowaniu ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach zadania Teatr 2015. 250-lecie teatru publicznego w Polsce. Edukacja teatralna i promocja teatru zdigitalizowano blisko 1 000 obiektów w tym zdjęcia, afisze, plakaty, programy oraz opracowano materiały filmowe. Do bazy danych wprowadzono wszystkie premiery – od 1947 roku jest ich 289, a także stworzono bazę blisko 700 osób współpracujących z i pracujących dla Banialuki. Powstała także strona internetowa www.cyfrowa-banialuka.pl, która umożliwia swobodne surfowanie po wirtualnym archiwum teatru.

Przedstawienie Banialuki *Czerwony Kapturek* Agaty Sowy w reżyserii Andrzeja Łabińca zostało wybrane do udziału w projekcie *Audiodeskrypcja przez Internet teatru dla dzieci i młodzieży z wadą wzroku* (Program finansowany z Funduszy EOG). Do udziału w przedsięwzięciu zaproszonych zostało sześć teatrów z całej Polski. Premiera audiodeskrybowanego spektaklu odbyła się 25 października. Następnie widowisko zostało udostępnione osobom niewidomym i słabo widzącym poprzez stronę internetową audiodeskrybowane.pl.

W marcu i kwietniu Teatr Lalek Banialuka włączył się do akcji DOTKNIJ TEATRU, organizowanej w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Teatru w województwie śląskim.

Z okazji obchodów Dnia Teatru Publicznego, Teatr uczestniczył (poprzez zaprezentowanie przedstawienia *Ballady i romanse*) w akcji organizowanej przez Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego *Bilet za 250 groszy na 250 lecie teatru publicznego w Polsce*.

Ponadto w 2015 r. Teatr prowadził stałą działalność edukacyjną wśród dzieci i młodzieży. Regularnie odbywały się zajęcia edukacyjne dla dzieci połączone z pokazywaniem magicznych miejsc w teatrze oraz demonstrowaniem technik lalkarskich – 124 spotkania oraz warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży (warsztaty aktorskie, warsztaty teatralno-muzyczne, warsztaty animacji, warsztaty ekologiczno-teatralne) – 41 zajęć, w których łącznie udział wzięło 7 425 osób.

Teatr zorganizował również 23 inscenizacje Mikołajowe dla 3 349 widzów.

W 2015 r. Teatr Lalek Banialuka uczestniczył w licznych festiwalach (m.in. XXVII Ogólnopolskim Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu, Festiwalu Teatrów Ożywionej Formy „Maskarada” w Rzeszowie,

12. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek KATOWICE-DZIECIOM w Katowicach) oraz prezentował przedstawienia w ramach występów gościnnych (m.in. w Nowym Sączu, Bytomiu, Tarnowskich Górach, Wadowicach, Dzierżoniowie, Tarnowie, Raciborzu).

Tabela. Nagrody i wyróżnienia Teatru Banialuka w 2015 r.

Lp.	Nazwa nagrody/wyróżnienia
1.	Nominacja do Ikara 2014 (nagroda Prezydenta Miasta Bielsko-Biała w dziedzinie kultury i sztuki) za wybitną dotychczasową działalność dla Tomasza Sylwestrzaka – aktora teatru.
2.	Nominacja do Ikara 2014 (nagroda Prezydenta Miasta Bielsko-Biała w dziedzinie kultury i sztuki) za szczególne osiągnięcia w roku 2014 dla Radosława Sadowskiego – aktora teatru.
3.	Nagroda <i>Złota Mask</i> w kategorii Spektakl dla młodych widzów dla spektaklu <i>Pierścień i róża</i> Williama M. Thackeray’a w reżyserii Pawła Aignera.
4.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru) dla Lucyny Sypniewskiej – aktorki teatru.
5.	Nagroda Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru) dla Krzysztofa Byrskiego – elektroakustyka teatru.
6.	Nagroda Artystyczna ZASP w Bielsku-Białej – <i>Laur Dembowskiego</i> dla Tomasza Sylwestrzaka za rolę tytułową <i>Wqz</i> .
7.	Nagroda Jury XXVII Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalek w Opolu dla Pavola Andrasko za dekoracje do przedstawienia <i>Sen nocy letniej</i> .
8.	Nagroda aktorska Jury Festiwalu Teatrów Ożywionej Formy Maskarada 2015 w Rzeszowie dla Małgorzaty Król za rolę Dzióbek w spektaklu <i>Sen nocy letniej</i> .
9.	ATEST - świadectwo Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego (przyznawany przez Polski Ośrodek ASSITEJ – Międzynarodowe Stowarzyszenie Teatrów dla Dzieci Młodzieży) za rok 2013 dla Teatru Lalek Banialuka za przedstawienie <i>Sen nocy letniej</i> .
10.	Nagroda Artystyczna Marszałka Województwa Śląskiego za 2015 rok za najbardziej wartościowe dokonania artystyczne dla Ryszarda Sypniewskiego – aktora teatru.

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.3. Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej

Największą na terenie miasta placówką muzealną jest Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej mające swoją siedzibę na Zamku Książąt Sułkowskich (ul. Wzgórze 16). Muzeum Historyczne posiada trzy oddziały: Dom Tkacza w Bielsku-Białej (ul. Jana III Sobieskiego 51), Stara Fabryka w Bielsku-Białej (ul. Sukiennicza 7) oraz Fałatówka w Bystrej Śląskiej (ul. Juliana Fałata 34).

Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej w 2015 r. zostało wyróżnione w „Wydarzeniach Muzealnych roku 2015” przyznanych przez Marszałka Województwa Śląskiego w kategorii „publikacje książkowe”. Wyróżnione wydawnictwa to: „Te, co skaczą i fruwią. Przedstawienia zwierząt w sztuce zbiorów Muzeum Historycznego w Bielsku-Białej” autorstwa Kingi Kawczak oraz „Bielscy książęta Sułkowsy jakich nie znacie” autorstwa Grzegorza Madeja i Piotra Keniga.

Tabela. Statystyka muzealna dla Bielska-Białej w 2015 r.

Wyszczególnienie	Liczba
zwiedzający muzea i oddziały	25 668
zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców	1 486

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

14.4. Biblioteki

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej

Samorządową instytucją kultury – biblioteka publiczna, której organizatorem jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała³⁷.

Tabela. Dane dotyczące czytelnictwa w 2015 r.

Wyszczególnienie	Charakterystyka
Księgozbiór Książnicy Beskidzkiej	609 937 książki 35 410 zbiorów specjalnych (w 2015 r. przybyło 19 368 książki oraz 3 335 zbiorów specjalnych)
Liczba placówek Książnicy Beskidzkiej	17
Zarejestrowani czytelnicy, w tym: młodzież i studenci	43 550 15 419 (35,6% ogółu czytelników)
Liczba odwiedzin placówek Książnicy Beskidzkiej	412 279
Liczba wypożyczeń	1 207 193 materiałów bibliotecznych
Liczba udzielonych informacji	268 083

³⁷ Książnica działa w ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczności lokalnej poprzez popularyzację książki i czytelnictwo.

wskaźnik zasięgu czytelnictwa (liczba czytelników w stosunku do mieszkańców)	25/100 (średnia wojewódzka: 17,4/100)
suma wypożyczeń zbiorów na miejscu i na zewnątrz w przeliczeniu na 100 mieszkańców	695,9 (średnia wojewódzka: 406)

Źródło: Książnica Beskidzka

Wg indeksu aktywności przygotowanego przez Bibliotekę Śląską, Książnica Beskidzka w 2015 r. osiągnęła wśród grupy powiatów grodzkich II miejsce.

Działalność kulturalno-edukacyjna

W 2015 r. w sieci bielskich bibliotek zorganizowano 2 951 różnych imprez, akcji, form pracy kulturalno-informacyjnej. Odbyło się, w ramach tzw. szkolenia bibliotecznego użytkowników 439 lekcji bibliotecznych, europejskich i tematycznych, przygotowano 83 wystawy, przeprowadzono 23 konkursy. W Saloniku Literackim odbyło się 80 spotkań literackich, w tym 22 spotkania autorskie, 15 promocji książek, 8 spotkań poetyckich, 2 wieczory literackie, 44 prelekcje i wykłady. Spotkania literackie realizowane były również w ramach programu Dyskusyjnych Klubów Książek – zrealizowano 37 spotkań.

Tabela. Najważniejsze wydarzenia zrealizowane w Książnicy Beskidzkiej w 2015 r.

Lp.	Wydarzenia
1.	Międzynarodowy Festiwal Literacki „Na Granicy”, w ramach którego zorganizowano festiwal literatury czeskiej, słowackiej, węgierskiej
2.	Polsko-czesko-słowacki konkurs literacko plastyczny na napisanie książki z cyklu „Tworzymy własne Wydawnictwo”
3.	Akcja ogólnopolska „Narodowe czytanie Lalki Bolesława Prusa”
4.	XII Dni Integracyjne „Zobaczmy siebie”
5.	Maraton Biblijny
6.	Bielskie spotkania z historią

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.5. Stypendia twórcze

Stypendia Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (stypendia twórcze) przyznawane są za szczególne działania artystyczne na rzecz Bielska-Białej – bielskim twórcom i artystom, jak również bielskim studentom wyższych uczelni artystycznych lub studiów podyplomowych na kierunkach artystycznych.

W XXXXI edycji stypendiów twórczych w maju 2015 r. wpłynęło 8 wniosków, stypendia otrzymały 3 osoby. W XXXXII edycji w listopadzie 2015 r. wpłynęło 10 wniosków, stypendia otrzymały 4 osoby.

- Stypendyści – XXXXI edycja (maj 2015 r.): Katarzyna Zolich, Judyta Chrystowska, Tigran Vadikyan,
- Stypendyści – XXXXII edycja (listopad 2015 r.): Katarzyna Pietrzko, Dominika Lichy, Mateusz Taranowski, Tamara Berdowska – Oprządek.

14.6. IKAR – Nagrody Prezydenta Miasta Bielsko-Białą w dziedzinie kultury i sztuki

Laureatami XXIII edycji nagrody IKAR 2015 r. zostali³⁸:

- Katarzyna i Maciej Szymonowicz – beskidzcy twórcy muzyki oraz artystycznego graffiti. (IKAR 2015 za szczególne osiągnięcie w 2015 r.),
- Zespół „Lizard” – grupa wpisująca się w szeroko rozumiany nurt rocka progresywnego. Jeden z nielicznych polskich zespołów, które odniosły sukces w kraju i za granicą. (IKAR 2015 za wybitną dotychczasową działalność).

Dyplom honorowy otrzymał Dziecięcy Chórek „Pinokio”, a tytuł Dobrodzieja Kultury 2015 przyznano firmą: FCA Poland S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., NEMAK POLAND.

³⁸ Począwszy od 1993 r. przyznawane są Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – IKAR, w kategoriach za szczególne osiągnięcia w roku kalendarzowym oraz za wybitną dotychczasową działalność. Prezydent Miasta może także przyznać honorowy dyplom Dobrodzieja Kultury szczególnie zaangażowanym w sprawy kultury mecenasom i sponsorom.

15. Turystyka i sport

Bielsko-Biała dzięki niezwykle korzystnemu położeniu u stóp Beskidu Śląskiego i Małego, wyróżnia się bogatą ofertą turystyczną oraz sportową.

15.1. Miejskie Centrum informacji Turystycznej

Miejskie Centrum Informacji Turystycznej (MCIT) oraz System Informacji Turystycznej Bielska-Białej:

- 61 903 obsłużonych turystów/interesantów (ilość udzielonych informacji) - w tym: goście z Polski - 47 785 oraz z zagranicy – 3 424, telefony z Polski – 5 388 oraz z zagranicy - 171, maile z Polski – 4 785 oraz z zagranicy - 350.

15.2. Szlaki turystyczne

O atrakcyjności krajobrazowej oraz turystycznej Bielska-Białej stanowią otaczające miasto górskie tereny. Bielsko-Biała jako jedyne, tej wielkości miasto w Polsce, posiada w granicach administracyjnych kilkanaście górskich szczytów. Na terenie Bielska-Białej mają swój początek liczne szlaki turystyczne Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

Tabela. Wykaz szlaków turystycznych w Bielsku-Białej

Rodzaj szlaku turystycznego	Liczba szlaków ogółem
Górskie szlaki turystyczne (piesze)	19 szlaków – łącznie 104,5 km
Nizinne szlaki turystyczne (piesze)	<i>Nie występują (dwa nizinne szlaki na terenie miasta przeniesiono do grupy szlaków górskich – dane PTTK O/Podbeskidzie w Bielsku-Białej)</i>
Narciarskie szlaki turystyczne	9 szlaków, w tym 7 w Beskidzie Śląskim i 2 w Beskidzie Małym - ogółem 36,2 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W Bielsku-Białej działa Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów, które zajmuje się organizowaniem i rozpowszechnianiem turystyki rowerowej oraz innych form aktywnego wypoczynku, jak również propagowaniem budowy ścieżek rowerowych i wytyczaniem nowych tras rowerowych.

Tabela. Trasy i ścieżki rowerowe w Bielsku-Białej – stan na 2015 r.

Liczba ogółem	10 tras (wyznaczonych przez BTC)
Długość tras i ścieżek rowerowych ogółem	142,2 km tras; 26 km ścieżek – ogółem 168,2 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.3. Baza turystyczna

Tabela. Turystyczne obiekty noclegowe oraz miejsca noclegowe w Bielsku-Białej w 2015 r.

Rodzaje obiektów	Wartość	
	Obiekty	Miejsca noclegowe
hotele	11	1 261
inne obiekty hotelowe	4	203
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1	48
schroniska	0	0
szkolne schroniska młodzieżowe	1	60
hostele	0	0
kempingi	1	60
inne	1	27
Ogółem	19	1 659

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

(dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdania statystyczne)

Tabela. Hotele w Bielsku-Białej – stan na koniec 2015 r.

Hotele – wyszczególnienie	Wartość
kategorii *****	0
kategorii ****	5
kategorii ***	3
kategorii **	2
kategorii *	1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

(dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdania statystyczne)

Tabela. Obiekty hotelowe* w Bielsku-Białej w latach 2014 – 2015 r.

Zakres przedmiotowy	Wartość		Zmiana (2014 = 100)
	2014	2015	
obiekty ogółem	14	15	107,15
pokoje	756	766	101,33
miejsca noclegowe	1 423	1 464	102,89
korzystający rezydenci (Polacy)	60 465	69 821	115,48
udzielone noclegi rezydentom (Polakom)	106 039	125 676	118,52
turyści zagraniczni korzystający	36 870	26 790	72,66
udzielone noclegi turystom zagranicznym	65 096	55 843	85,79

* - hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

(dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdania statystyczne)

Tabela. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2015 r. na 1000 ludności

Miejsca noclegowe		
Ogółem	miejsce	9,62
Hotele, motele, pensjonaty	miejsce	7,31
Udzielone noclegi		
Ogółem	nocleg	1 166,76
Hotele, motele, pensjonaty	nocleg	1 051,73
Korzystający z noclegów		
Ogółem	osoba	607,49
Hotele, motele, pensjonaty	osoba	559,77

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Lokalnych

(dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdania statystyczne)

15.4. Baza sportowo – rekreacyjna**Tabela. Baza sportowo – rekreacyjna w Bielsku-Białej w 2015 r.**

Wyszczególnienie	Liczba obiektów
Hale sportowe z widownią	9
Stadiony piłkarskie	3
Stadiony lekkoatletyczne	1
Boiska sportowe, piłkarskie oraz wielofunkcyjne, w tym boiska przyszkolne	27
Boiska osiedlowe trawiaste	2
Baseny kryte	6
Kąpieliska	2
Korty tenisowe oraz boiska do squasha	24 korty tenisowe 8 kortów do squasha
Tereny zielone (rekreacyjne)	3
Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne	9

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.
Liczba użytkowników miejskiej bazy sportowo-rekreacyjnej	ok. 924 tys.	ok. 1 288 tys.

Źródło: Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielsku-Białej

15.5. Inwestycje sportowe w 2015r.

W 2015 r. w ramach realizacji zadań związanych z kulturą fizyczną i sportem – kluczową inwestycję stanowiła kontynuacja budowy Stadionu Miejskiego przy ul. Rychlińskiego 21. Kontynuowano również Program Budowy Boisk Przyszkolnych, w ramach którego oddano do użytku 5 boisk wielofunkcyjnych. W 2015 r. wybudowano kompleks górskich ścieżek rowerowych Enduro Trails na zboczach Koziej Góry o łącznej długości 9,1 km (4 trasy o zróżnicowanym stopniu trudności). Otwarto także rolkostradę o długości 800 m zlokalizowaną przy lotnisku w Aleksandrowicach. Łączna kwota nakładów inwestycyjnych (Dział 926 – Kultura Fizyczna) w 2015 r. wyniosła 39 638 132,95 zł.

15.6. Organizacje sportowe

W Bielsku-Białej funkcjonuje 110 organizacji sportowych, w tym: 71 klubów sportowych, 19 uczniowskich klubów sportowych, 5 parafialnych klubów sportowych, 2 towarzystwa krzewienia kultury fizycznej oraz 13 stowarzyszeń i związków sportowych. Szkoleniem sportowym w 2015 r. objętych było ok. 5 000 zawodniczek oraz zawodników, którzy brali udział w zorganizowanych zajęciach treningowych oraz zawodach, obejmujących ponad 20 dyscyplin sportowych. Największą popularnością cieszyły się: piłka nożna, piłka siatkowa, sporty walki.

15.7. Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne

W Bielsku-Białej organizowane są liczne imprezy sportowe umożliwiające mieszkańcom aktywny wypoczynek. Od kilku lat w mieście odbywają się rozgrywki: Amatorskiej Ligi Siatkówki, Bielskiej Ligi Koszykówki, Bielskiej Ligi Futsalu, Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Piłki Nożnej Orlik oraz Bielsko-Bialskiej Amatorskiej Ligi Tenisa Stołowego, w których czynny udział bierze ponad 1 500 uczestników. W okresie letnich wakacji oraz ferii zimowych, dla dzieci i młodzieży pozostających w mieście, organizowany jest cykl imprez sportowo – rekreacyjnych. Ponadto organizowane są zawody, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez, są to m.in.: zawody narciarskie dla dzieci „Puchar Reksia”, turniej mini piłki nożnej dla przedszkolaków "Przedszkoliada", turniej piłki nożnej "Szukamy piłkarskich talentów", Bieg Fiata, turniej koszykówki "3x3", Grand Prix amatorów w tenisie, lekkoatletyczne czwarki, turnieje tenisa stołowego, Bielskie Rodzinne Rajdy Rowerowe oraz cykliczne imprezy rekreacyjno-sportowe organizowane przez Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Tabela. Kalendarz imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych w Bielsku-Białej w 2015 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin
1.	Otwarte Mistrzostwa Bielska-Białej Amatorów w narciarstwie alpejskim	styczeń
2.	Finały XXXV edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	24-25 stycznia
3.	Wojewódzkie turnieje klasyfikacyjne w tenisie ziemnym	luty – grudzień
4.	Zawody narciarskie dla dzieci „Puchar Reksia”	1 lutego
5.	Akcja „Zima w mieście 2015”	2 – 15 lutego
6.	Noworoczne spotkanie Prezydenta Miasta ze środowiskiem sportowym	6 lutego
7.	Otwarte Mistrzostwa Bielska-Białej w narciarstwie biegowym	7 lutego
8.	Mityng brydżowy „Beskidzki Szlem”	13 - 15 lutego

9.	XVI Halowy turniej piłki nożnej oldbojów – Memoriał M. Nalepy	21 lutego
10.	XX zawody spadochronowo-narciarskie o Puchar Polski „Para Ski”	4 - 7 marca
11.	Mistrzostwa Bielska-Białej szkół podstawowych w gimnastyce sportowej	6 marca
12.	Mistrzostwa szkół w narciarstwie alpejskim	11 marca
13.	Spotkanie Prezydenta Miasta ze stypendystami i nagrodzonymi	26 marca
14.	Turniej o Puchar Podbeskidzia w Oyama Karate	28 marca
15.	XI Ogólnopolski Turniej Beskidów w gimnastyce artystycznej	11-12 kwietnia
16.	Indywidualne Mistrzostwa Śląska w Akrobatyce i Skokach na ścieżce	18 kwietnia
17.	Finały Bielskiej Ligi Futsalu	20 kwietnia
18.	XXXVIII Bielski Rodzinny Rajd Rowerowy	26 kwietnia
19.	Czwartki lekkoatletyczne	kwiecień-wrzesień
20.	Dni Sportu i Rekreacji – Wiosna	maj
21.	Mecz piłki nożnej oldbojów BKS „Stal” – BBTS „Włókniarz”	1 maja
22.	VI Turniej Międzynarodowy w Piłce Siatkowej imienia Stefana Zubera	5 maja
23.	XIX Ogólnopolski Bieg górski „Magurki”	16 maja
24.	23 Bieg Fiata	17 maja
25.	Finały Amatorskiej Ligi Siatkówki	18 maja
26.	IV „Górska Majówka” - Bieg Górski i Marsz Nordic Walking	24 maja
27.	Sprawni jak kadeci XIV edycja zawodów sportowo-obronnych	29 maja
28.	Turniej koszykówki ulicznej	30 maja
29.	IV Międzynarodowy Turniej Judo dla dzieci i młodzieży „Pokonujemy Granice”	31 maja
30.	Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne „Nadzieje olimpijskie”	30-31 maja
31.	Sportowy Turniej Miast i Gmin	maj-czerwiec
32.	Imprezy rekreacyjno-sportowe z okazji „Dni Bielska-Białej”	maj-czerwiec
33.	Szukamy piłkarskich talentów	11 czerwca
34.	XXI Puchar Europy EJU Juniorek i Juniorów Młodszych w Judo - Turniej Nadziei Olimpijskich w Judo „Beskidy”	6 - 7 czerwca
35.	Turniej mini piłki nożnej „Przedszkoliada -wiosna 2015”	7 czerwca
36.	Festiwal Miast Partnerskich	12-14 czerwca

37.	XXXVI Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	20-21 czerwca
38.	XIV Międzynarodowy mityng lekkoatletyczny „BeskidianAthletic”	20 czerwca
39.	Festiwal Biegowy	27 czerwca
40.	Finały XXXVI edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	27 czerwca
41.	Akcja „Lato w mieście 2015”	czerwiec-sierpień
42.	38. Międzynarodowy Beskidzki Rajd Pojazdów Zabytkowych	8-12 lipca
43.	Turniej siatkówki plażowej „Beskidzka Plaża”	14-16 sierpnia
44.	Turniej Piłki Nożnej - Memoriał im. J. Ciszewskiego	8-9 sierpnia
45.	VII Międzynarodowy Turniej „Beskidy Futsal Cup”	sierpień
46.	Puchar Polski w klasie Omega - Memoriał A. Banaszka	21-23 sierpnia
47.	Dni Sportu i Rekreacji – Jesień	wrzesień
48.	XXXIX Bielski Rodzinny Rajd Rowerowy	20 września
49.	Międzynarodowy turniej piłki siatkowej kobiet o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	wrzesień
50.	Międzynarodowy turniej piłki siatkowej mężczyzn „Beskidy 2015”	10-12 września
51.	Indywidualne Mistrzostwa Bielska-Białej w biegach przełajowych	wrzesień
52.	IV Marsz Nordic Walking „Chodzę Bo Lubię”	27 września
53.	Mistrzostwa Świata w Karate - Do Shotokan	3-4 października
54.	IX Międzynarodowe Grand Prix B-B w karate WKF	10-11 października
55.	Turniej mini piłki nożnej „Przedszkoliada - jesień 2015”	8 listopada
56.	IV Zawody Pływackie o Ciupagę Ondraszka	28 listopada
57.	Młodzieżowy turniej brydża sportowego	6-8 listopada
58.	Turniej piłki siatkowej służb mundurowych	9 listopada
59.	Międzynarodowy turniej gwiazdkowy w gimnastyce artystycznej	5-6 grudnia
60.	Halowy turniej piłki nożnej młodzików „Piłkarska Gwiazdka”	28-30 grudnia
61.	Turniej siatkówki „Bielsko-Biała Cup”	29-30 grudnia

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.8. Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2015 r.

W zawodach krajowych i międzynarodowych bielscy sportowcy odnieśli w 2015 r. liczne sukcesy, które przyczyniły się do promocji Bielska-Białej, jak również kraju.

Tabela. Wyniki reprezentantów bielskiego sportu w 2015 r.

Dyscyplina	Sportowiec	Osiągnięcie - wynik	Sezon
Szybownictwo	Sebastian Kawa	- Mistrzostwo Europy w klasie 18-metrowej; - brązowy medal mistrzostw świata w wyścigach szybowcowych; - zwycięstwo w Światowych Igrzyskach Sportów Lotniczych w szybowcowym wyścigu równoległym;	2015
Kick-boxing	Marta Waliczek	- Mistrzostwo Świata w kickboxingu - low-kick; - cztery złote medale mistrzostw Polski;	2015
Karate	Eliza Gawęł	- brązowy medal mistrzostw Europy junierek młodszych w Karate WKF; - brązowy medal mistrzostw świata junierek w Karate Shotokan; - mistrzostwo Polski juniorów, juniorów młodszych i młodzieżowców w Karate WKF;	2015
Judo	Maja Rasińska	- złoty medal Młodzieżowych Mistrzostw Polski w Judo; - brązowy medal w mistrzostwach Polski seniorów w Judo;	2015
Tenis	Maja Chwalińska	- złoty medal w Halowych Drużynowych Mistrzostwach Europy Młodziczek; - złoty medal w Indywidualnych Mistrzostwach Europy Młodziczek w deblu; - brązowe medale w Drużynowych Mistrzostwach Europy Młodziczek oraz Drużynowych Mistrzostwach Świata Młodziczek;	2015
Rajdy Enduro	Sebastian Krywult	- 2 miejsce w mistrzostwach Polski w klasie generalnej; - 3 miejsce w klasie E2/E3;	2015
Rajdy Enduro	Marcin Frycz	- 1 miejsce w mistrzostwach Polski w klasie E1	2015
Pływanie	Dorian Bachlaj	- brązowy medal Zimowych Mistrzostw Polski Juniorów 16-lletnich w konkurencji 50 metrów stylem klasycznym	2015

Sport niepełnosprawnych	Andrzej Szczęsny	- tytuł Mistrza Polski w narciarstwie alpejskim w slalomie; - tytuł Mistrza Polski w kolarstwie szosowym w jeździe indywidualnej na czas;	2015
Sport niepełnosprawnych	Igor Sikorski	- 1 miejsce w narciarskich konkurencjach: slalom i slalom gigant	2015

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.9. Gry zespołowe sezon 2014/2015

Tabela. Wyniki bielskich zespołów sportowych w sezonie 2014/2015

Dyscyplina	Zespół/drużyna	Osiągnięcie - wynik	Sezon
Piłka nożna	TS Podbeskidzie SA	13 miejsce w T-Mobile Ekstraklasie	2014/2015
Siatkówka kobiet	BKS Aluprof	8 miejsce w Orlen Lidze	2014/2015
Siatkówka mężczyzn	BBTS SA	13 miejsce w PlusLidze	2014/2015
Futsal	Rekord SSA	3 miejsce w Ekstraklasie Futsalu	2014/2015
Futsal	BTS Rekord	Mistrzostwo Polski w futsalu U-20 Mistrzostwo Polski w futsalu U-18 Mistrzostwo Polski w futsalu U-16 5 miejsce w III lidze opolsko-śląskiej	2014/2015
Piłka nożna	BKS Stal	4 miejsce w III lidze opolsko-śląskiej	2014/2015
Tenis stołowy	BISTS	3 miejsce w I lidze tenisa stołowego (grupa południowa)	2014/2015

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.10. Nagrody sportowe – Harnasie

W Bielsku-Białej corocznie przyznawane są nagrody za osiągnięcia sportowe. Statuetki Harnasia otrzymują bielscy sportowcy, którzy swoją doskonałą postawą reprezentowali Bielsko-Białą na krajowych oraz zagranicznych arenach.

Tytuł sportowca roku 2015 otrzymał Sebastian Kawa. Tytuł trenera roku 2015 otrzymał Paweł Połtorzecki. Tytuł drużyny roku 2015 otrzymał Rekord SSA. Tytuł Dobrodzieja sportu roku 2015 otrzymała firma DAAS Sp. z o.o.

Zachętą dla bielskich sportowców są przyznawane przez Prezydenta Miasta stypendia sportowe. W 2015 r. otrzymało je 148 zawodniczek i zawodników, reprezentujących 19 klubów.

Za wysokie osiągnięcia sportowe bielscy reprezentanci otrzymali nagrody pieniężne. W 2015 r. Prezydent Miasta przyznał nagrody zawodnikom: Sebastianowi Kawie (Aeroklub Bielsko-Bialski), Renacie Kałuży (Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne "Start"), Tomaszowi Hamerlakowi (Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne "Start"), Mai Rasińskiej (Klub Sportowy "Gwardia") oraz Sebastianowi Sojce (Klub Sportowy "Gwardia"). Nagrody otrzymali również zawodnicy drużyny Rekord SSA za zdobycie brązowego medalu Mistrzostw Polski w futsalu w sezonie 2014/2015.

16. Promocja oraz współpraca zagraniczna

Głównym celem działań promocyjnych jest przedstawienie oferty miasta Bielska-Białej dla partnerów krajowych oraz zagranicznych. Podejmowane przedsięwzięcia promocyjne obejmują w szczególności: prowadzenie miejskich kampanii promocyjnych, organizację i uczestnictwo w lokalnych, krajowych oraz zagranicznych imprezach promocyjnych (targi, wystawy, konferencje, konkursy, pokazy, sympozja), współuczestnictwo w przygotowywaniu wydarzeń o charakterze oficjalnym, jak również podtrzymywania związków oraz wymianę informacji z miastami bliźniaczymi, zaprzyjaźnionymi i partnerskimi.

16.1. Przedsięwzięcia promocyjne

Kampanie promocyjne Bielska-Białej w środkach masowego przekazu w 2015 r.:

- kampania promocyjna miasta przeprowadzona w internecie pod hasłem „Miasto w górach”. Kampania została zrealizowana w trzech odsłonach: letniej (czerwiec), jesiennej (wrzesień) i zimowej (grudzień). Kampania obejmowała następujące działania: stworzenie strony internetowej, kampanię zasięgową na Facebooku, kampanię w wyszukiwarce (Adwords), kampanię banerową oraz newsletter. W czasie kampanii odnotowano 30 000 wejść na stronę, 21 000 unikalnych użytkowników, 1000 polubień fanpage’a, 3 700 000 odsłon kampanii banerowej,
- reklama w prasie kolportowanej na rynku czeskim w województwie morawsko-śląskim pod hasłem „Bliżej niż myślisz”,
- promocja miasta w formie artykułu life style’owego na portalu www.intopassion.pl oraz na facebooku,
- kampania promująca imprezę miejską „Festiwal Miast Partnerskich – Poznajmy się.” Działania promocyjne objęły: kampanię radiową, ekspozycję banerów reklamowych, kampanię w pojazdach komunikacji miejskiej, reklamę w prasie, reklamę w telewizji lokalnej,
- kampania promująca imprezę miejską „Święta na Starówce” Działania promocyjne objęły: kampanię radiową, ekspozycję banerów reklamowych,, reklamę w prasie, reklamę w telewizji lokalnej,
- kampania promująca 6. FotoArtFestiwal. Działania promocyjne objęły: PR, kontakty z mediami (prasa, radio, TV, Internet – ogłoszenia i artykuły patronackie, spoty radiowe i wywiady

telewizyjne), kampanię reklamowo-promocyjną online, przeprowadzoną przez TVN Media, kampanię outdoorową (billboardy, plakaty, ulotki), etc.

Wydawnictwa i materiały promocyjne Bielska-Białej w 2015 r.:

- „Bielsko-Biała. Plan miasta”,
- „Perły architektury Bielska-Białej”,
- „Bielsko-Biała. Przewodnik dla dzieci”,
- „Bielsko-Biała. Przewodnik Turystyczny”,
- gadżety i upominki: akwaforty, opaski odbłaskowe, breloki z Reksiem, ramki na tablice rejestracyjne, płyty CD z muzyką regionalną, torby z zużytych banerów i inne.

Organizacja imprez promocyjnych przez miasto Bielsko-Biała w 2015 r.

- „Festiwal Miast Partnerskich – POZNAJMY SIĘ”,
- „Święta na Starówce”,
- „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce”.

16.2. Współpraca krajowa

Współpraca wraz z Ustką przy organizacji imprez promocyjnych „Cała naprzód, czyli Ustka w Bielsku-Białej” oraz „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce”.

Współpraca przy organizacji imprez odbywających się w Bielsku-Białej:

- „LOTOS Jazz Festiwal – Bielska Zadymka Jazzowa” - ze Stowarzyszeniem „Sztuka Teatr”,
- „15. Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych – Operacja Południe”,
- „XII. Międzynarodowy Piknik Lotniczy Bielsko-Biała” - z Aeroklubem Bielsko-Bialskim,
- konkurs na najlepsze przedsiębiorstwo roku – ”Firma Roku” – z Regionalną Izbą Handlu i Przemysłu,
- „6. FotoArtFestiwal” – współpraca z Fundacją Centrum Fotografii.

Wydział Promocji Miasta koordynował działania PR, kontakty z mediami (prasa, radio, TV, Internet), zrealizował kampanię promocyjną online, przeprowadzoną przez TVN. Wydział zaangażowany był również w koordynację działań logistycznych, organizację wystaw, pozyskiwanie sponsorów, uwzględniając przy tym budowanie właściwego wizerunku zaproszonych gości, organizatorów i samego wydarzenia.

Tabela. Krajowe targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2015 r.

Targi krajowe		
Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
MTT	Wrocław	26 – 28.02.
Na styku kultur	Łódź	13 – 14.03.
GLOB	Katowice	27 – 29.03.
Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL	Kielce	10 – 12..04
Lato	Warszawa	17 – 19.04.
W stronę słońca	Opole	15 – 17.04.
Tour Salon	Poznań	15 – 17.10.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2015 r. promocja miasta Bielska-Białej oraz regionu odbywała się również we współpracy ze stowarzyszeniem „Region Beskidy”, powiatami: bielskim, żywieckim, cieszyńskim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Śląską Organizacją Turystyczną, a także z Lokalną Organizacją Turystyczną BESKIDY. Istotny wkład w promocję Bielska-Białej oraz regionu wnoszony jest także dzięki działalności Polsko – Austriackiego Stowarzyszenia Kulturalno – Informacyjnego "ipolen.at" z Wiednia.

16.3. Współpraca międzynarodowa

Bielsko-Biała posiada zawarte umowy o partnerstwie i współpracy z 13 miastami, w tym z 2 miastami polskimi.

Tabela. Współpraca międzynarodowa Bielska-Białej w 2015 r.

Miasto (państwo)	Wydarzenia
Wiedeń – Austria	Dokonanie uzgodnień ws. współpracy ze Stowarzyszeniem Polsko-Austriackim IPOLEN.At i dzielnicą Wiednia Donaustadt Udział w turnieju piłkarskim dzieci i dorosłych oraz występ bielskiego zespołu muzycznego w dzielnicy partnerskiej Donaustadt w Wiedniu.
Frydek-Mistek – Czechy	Dni Miasta
Szolnok – Węgry	Dzień Europy

Baia Mare – Rumunia	Dni Kultury Organizowane w Baia Mare po raz pierwszy w związku z ubieganiem się miasta o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2021. Udział przedstawicieli Bielska-Białej w wydarzeniach kulturalnych oraz prezentacjach najważniejszych jednostek kultury Baia Mare.
Wiedeń – Austria	100-lecie Związku Miast Austriackich
Kragujevac – Serbia	Dni Miasta
Żylin – Słowacja	Międzynarodowy Festiwal Kultury i Twórczości Miast Partnerskich
Frydek-Mistek	Frydek-Mistek na rowerze
Trzyniec – Czechy	Dni Mniejszości Narodowych
Szolnok – Węgry	17. Festiwal Gulaszu i Dni Miasta
Baia Mare – Rumunia	Festiwal Kasztanów Udział przedstawicieli Miasta Bielska-Białej oraz fotografików z Beskidzkiego Towarzystwa Fotograficznego w tym wydarzeniu. Przedstawiciele w/w Towarzystwa uczestniczyli również w tygodniowym plenerze fotograficznym, organizowanym przez miasto Baia Mare.
Nyiregyhaza – Węgry	Spotkanie ws. wspólnej promocji miast Nyiregyhaza – to miasto partnerskie Baia Mare, które przy okazji wspólnego udziału w Festiwalu Kasztanów, wykazywało duże zainteresowanie współpracą z Bielskiem-Białą. Jesienią 2015, na zaproszenie władz miasta Nyiregyhaza, przedstawiciele Wydziału Promocji Miasta i Wydziału Kultury i Sztuki odbyli robocze rozmowy w sprawie ewentualnej współpracy (kultura, sport, turystyka, wymiana młodzieży). Gospodarze zaprezentowali potencjał miasta, jako przyszłego partnera.
Bielsko-Biała	„Festiwal Miast Partnerskich – Poznajmy się.” – coroczne spotkanie przedstawicieli miast partnerskich organizowane w Bielsku-Białej odbyło się w dniach 12-15 czerwca 2015. W festiwalu wzięły udział delegacje i zespoły muzyczne z miast: Frydek Mistek, Baia Mare, Kragujevac, Trzyniec, Wolfsburg, Szolnok, Ustka, Wiedeń – Donaustadt, Grand Rapids, Żylin.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela. Zagraniczne targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2015 r.

Targi zagraniczne		
Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
MTT Ferien Messe	Wiedeń	15 – 18.01.
Vakantiebeurs	Utrecht	15 – 18.01.
Slovakiatour	Bratysława	29.01. – 1.02.
Salon des Vacances	Bruksela	5 – 9.02.
Dovolena	Ostrawa	6 – 8.03.
ITB	Berlin	4 – 8.03.
SITV	Colmar	5 – 8.11.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Euroregion Beskidy

Tabela. Imprezy organizowane przez Euroregion Beskidy w 2015 r.

Lp.	Wydarzenie	Termin
1.	XVI Beskidzki Festiwal Nauki i Sztuki	29-30.05.2015 r.
2.	Polsko-Słowacka Gala Projektów Euroregionu Beskidy	11.06.2015 r.
3.	XIII Turniej Piłki Plażowej o Puchar Przewodniczącego Euroregionu Beskidy	18-19.07.2015 r.
4.	Międzynarodowe Zawody Lekkoatletyczne Dzieci i Młodzieży	3.09.2015 r.
5.	Polsko-Czeska Gala Projektów Euroregionu Beskidy	3.09.2015 r.
6.	Regaty o Puchar Euroregionu Beskidy	19-20.09. 2015 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2015 r. Stowarzyszenie „Region Beskidy” dla podsumowania realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 zrealizowało projekt własny pt.: „Polsko-Czeska Gala Projektów Europejskich”, podczas którego poszczególni beneficjenci zostali nagrodzeni i wyróżnieni za najlepiej przeprowadzone mikroprojekty. Analogicznie w ramach podsumowania realizacji Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 Stowarzyszenie „Region Beskidy” przeprowadziło uroczystą Galę Projektów Euroregionu Beskidy dla polsko-słowackich beneficjentów.

Ponadto w 2015 r. miały miejsce następujące inicjatywy: udział w targach turystycznych, nabory, rozliczenia i prace podsumowujące dla programów PWT RP-RSk 2007-2013 oraz POWT RCz-RP 2007-2013; prace nad nową perspektywą finansową 2014-2020; lipcowa wystawa w CH Gemini Park prezentująca projekty realizowane przez beneficjentów na pograniczu polsko-słowackim za pośrednictwem pięciu instytucji zarządzających Programem Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 – 2013.

17. Komunikacja społeczna

17.1. Społeczeństwo informacyjne

W 2015 r. w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej drogą elektroniczną dostępne były następujące usługi publiczne:

- Biuletyn Informacji Publicznej (BIP),
- witryna www.um.bielsko.pl – z informacjami dotyczącymi Urzędu,
- Platforma e-Uслуг publicznych (SEKAP),
- WebPhone komunikator internetowy,
- transmisja obrad Sesji Rady Miejskiej przez TV internetową.

Sieć Szerokopasmowa w Bielsku-Białej

W 2014 r. zakończone zostały prace związane z budową sieci szerokopasmowej. W 2015 r. zgodnie z założeniami projektu opisanymi w studium wykonalności, wniosku o dofinansowanie oraz umowie z instytucją zarządzającą przeprowadzono postępowanie i wybrano operatora infrastruktury pasywnej.

Tabela. Miejska sieć światłowodowa w Bielsku-Białej – stan na koniec 2015 r.

Wyszczególnienie	Długość	Właściciel
Kanalizacja teletechniczna	ok. 61 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Światłowody	ok. 150 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej